

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 165

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

56 tomas

2013 m. birželio 18 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl elektroninio vartotojų ginčų sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Reglamentas dėl vartotojų EGS) 1
- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB ⁽¹⁾ 13
- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 526/2013 dėl Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 460/2004 ⁽¹⁾ 41
- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 527/2013, kuriuo dėl tam tikrų šalių išbraukimo iš derybas baigusiu regionų ar valstybių sąrašo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1528/2007 59
- ★ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 450/2008, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas), kiek tai susiję su jo taikymo pradžios data 62

Kaina: 4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

DIREKTYVOS

- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Direktyva dėl vartotojų AGS) 63

SPRENDIMAI

- ★ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 529/2013/ES dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimą ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir informacijos apie su šia veikla susijusius veiksmus 80

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

SPRENDIMAI

2013/272/ES:

- ★ 2013 m. gegužės 22 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimas dėl Europos Komisijos narių skaičiaus 98

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 524/2013

2013 m. gegužės 21 d.

dėl elektroninio vartotojų ginčų sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (Reglamentas dėl vartotojų EGS)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 169 straipsnio 1 dalyje ir 169 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad Sąjunga padeda užtikrinti vartotojų aukšto lygio apsaugą pagal SESV 114 straipsnį priimamomis priemonėmis. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos politika turi užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį;

(2) pagal SESV 26 straipsnio 2 dalį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas. Norint, kad vartotojai pasitikėtų ir pasinaudotų skaitmenine vidaus rinkos dalimi, būtina užtikrinti vartotojams galimybę paprastais, efektyviais, greitais ir nebrangiais būdais spręsti ginčus, kylančius dėl elektroninio prekių pardavimo arba paslaugų teikimo. Tai ypač svarbu, kai vartotojai perka kitose valstybėse narėse;

(3) 2011 m. balandžio 13 d. komunikate „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti. Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“ Komisija nurodė, kad alternatyvaus ginčų sprendimo (toliau – AGS), apimančio ir elektroninės prekybos sritį, teisės aktai yra vienas iš dvylikos svertų, skirtų bendrosios rinkos augimui skatinti ir pasitikėjimui ja stiprinti;

(4) vidaus rinkos susiskaidymas apsunkina pastangas skatinti konkurencingumą ir ekonomikos augimą. Be to, nevie-nodos galimybės Sąjungoje naudotis paprastomis, efektyviomis, greitomis ir nebrangiomis ginčų, kylančių dėl prekių pardavimo arba paslaugų teikimo, sprendimo priemonėmis ir nevienoda tokių priemonių kokybė bei informuotumo apie jas lygis sudaro kliūtis vidaus rinkoje, o tai mažina vartotojų ir komercinės veiklos subjektų norą pirkti ir parduoti kitose valstybėse narėse;

(5) 2011 m. kovo 24–25 d. ir 2011 m. spalio 23 d. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Europos Parlamentą ir Tarybą ne vėliau kaip 2012 m. pabaigoje priimti pirmąjį prioritetinių priemonių, skirtų suteikti bendrajai rinkai naują postūmį, rinkinį;

(6) vidaus rinka – neatsiejama keliaujančių, perkančių ir mokančių vartotojų kasdienio gyvenimo dalis. Vartotojai yra pagrindiniai vidaus rinkos subjektai, todėl jų interesai joje turėtų būti svarbiausi. Skaitmeninė vidaus rinkos dalis tampa vis svarbesnė tiek vartotojams, tiek komercinės veiklos subjektams. Vartotojai vis dažniau perka naudodamiesi elektroninėmis priemonėmis, ir vis daugiau komercinės veiklos subjektų parduoda elektroninėmis priemonėmis. Vartotojai ir komercinės veiklos subjektai turėtų pasitikėti elektroniniais sandoriais, todėl būtina šalinti esamas kliūtis ir stiprinti vartotojų pasitikėjimą. Patikimų ir efektyvių elektroninių ginčų sprendimo (toliau – EGS) priemonių prieinamumas galėtų labai padėti siekiant šio tikslo;

⁽¹⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 99.

⁽²⁾ 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas.

- (7) galimybė ginčus spręsti paprastais ir nebrangiais būdais gali padidinti vartotojų ir komercinės veiklos subjektų patikimumą bendrąja skaitmenine rinka. Vis dėlto vartotojai ir komercinės veiklos subjektai vis dar susiduria su kliūtimis ieškodami būdų spręsti ginčus ne teisme, ypač ginčus, kylančius dėl tarpvalstybinių elektroninių sandorių. Todėl šie ginčai dažnai lieka neišspręsti;
- (8) EGS – paprastas, efektyvus, greitas ir nebrangus būdas ne teisme spręsti dėl elektroninių sandorių kylančius ginčus. Vis dėlto šiuo metu trūksta mechanizmų, kurie leistų spręsti vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčus elektroninėmis priemonėmis. Dėl to kenčia vartotojai, atsiranda kliūčių, visų pirma tarpvalstybiniams elektroniniams sandoriams, užtikrinamos nevienodos sąlygos komercinės veiklos subjektams ir todėl trukdoma bendrai elektroninės prekybos plėtrai;
- (9) šis reglamentas turėtų būti taikomas ginčų, kuriuos Sąjungoje gyvenantys vartotojai inicijavo Sąjungoje įsisteigusių komercinės veiklos subjektų atžvilgiu, kuriems taikoma 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo (Direktyva dėl vartotojų AGS) ⁽¹⁾, nagrinėjimo ne teisme procedūroms;
- (10) siekiant užtikrinti, kad EGS platforma galėtų būti naudojama ir AGS procedūroms, pagal kurias komercinės veiklos subjektai gali pateikti skundus prieš vartotojus, šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas komercinės veiklos subjektų vartotojų atžvilgiu inicijuotų ginčų sprendimo ne teisme procedūroms, kai AGS subjektai, įtraukti į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, teikia atitinkamų AGS procedūrų vykdymo paslaugas. Tai, kad šis reglamentas taikomas tokiems ginčams, neturėtų reikšti, kad valstybėms narėms nustatoma pareiga užtikrinti, kad AGS subjektai siūlytų tokias procedūras vykdymo paslaugas;
- (11) nors EGS platforma visų pirma bus naudinga vartotojams ir komercinės veiklos subjektams, vykdančioms tarpvalstybinius elektroninius sandorius, šis reglamentas taip pat turėtų būti taikomas vidaus elektroniniams sandoriams siekiant sudaryti iš tiesų vienodas sąlygas elektroninės prekybos srityje;
- (12) šis reglamentas neturėtų daryti poveikio 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų ⁽²⁾;
- (13) terminas „vartotojas“ turėtų apimti fizinius asmenis, kurie veikia siekdami su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusių tikslų. Vis dėlto jeigu sutartis sudaroma iš dalies asmens verslo ir iš dalies ne verslo tikslais (dvigubos paskirties sutartys) ir jeigu atsižvelgiant į bendras tiekimo sąlygas verslo tikslas nevyrauja, tas asmuo taip pat turėtų būti laikomas vartotoju;
- (14) terminas „elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis“ turėtų apimti pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis, kai komercinės veiklos subjektas arba to subjekto tarpininkas siūlo prekes arba paslaugas interneto svetainėje arba kitomis elektroninėmis priemonėmis, o vartotojas tas prekes arba paslaugas užsisako toje svetainėje arba kitomis elektroninėmis priemonėmis. Šis terminas taip pat turėtų apimti atvejus, kai vartotojas prie svetainės ar kitos informacinės visuomenės priemonės prisijungė mobiliuoju elektroniniu prietaisu, pavyzdžiui, mobiliuoju telefonu;
- (15) šis reglamentas neturėtų būti taikomas vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčams, kylantiems dėl neelektroniniu būdu sudarytų pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutarčių, ir komercinės veiklos subjektų tarpusavio ginčams;
- (16) šis reglamentas turėtų būti skaitomas kartu su Direktyva 2013/11/ES, kuria valstybių narių reikalaujama užtikrinti, kad dėl visų Sąjungoje gyvenančių vartotojų ir Sąjungoje įsisteigusių komercinės veiklos subjektų ginčų, kylančių dėl prekių pardavimo arba paslaugų teikimo, būtų galima kreiptis į AGS subjektą;
- (17) valstybės narės turėtų skatinti vartotojus, kad jie, prieš perduodami savo skundą per EGS platformą AGS subjektui, bet kuriuo tinkamu būdu susisiektų su komercinės veiklos subjektu, kad būtų sudarytos sąlygos ginčą išspręsti taikiai;
- (18) šiuo reglamentu siekiama sukurti EGS platformą Sąjungos lygiu. Ši EGS platforma turėtų būti interaktyvi interneto svetainė, kuria kaip viena bendra prieigos vieta galėtų naudotis vartotojai ir komercinės veiklos subjektai, norintys dėl elektroninių sandorių kilusius ginčus spręsti ne teisme. EGS platformoje turėtų būti teikiama bendro pobūdžio informacija apie komercinės veiklos subjektų ir vartotojų ginčų, kylančių dėl elektroninių pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutarčių, sprendimą ne teisme. Joje vartotojams ir komercinės veiklos subjektams turėtų būti sudarytos galimybės pateikti skundus užpildant elektroninę visomis Sąjungos institucijų oficialiosiomis kalbomis prieinamą skundo formą ir pridėti atitinkamus dokumentus. Per platformą skundai turėtų būti persiunčiami AGS subjektui, kompetentingam spręsti atitinkamą ginčą. EGS platformoje taip pat turėtų būti suteikta nemokama elektroninė bylos tvarkymo priemonė, kuria AGS subjektui būtų sudaryta galimybė vykdyti ginčų sprendimo procedūrą su šalimis per EGS platformą. AGS subjektai neturėtų būti įpareigoti naudoti bylą tvarkymo priemonę;

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 63.

⁽²⁾ OL L 136, 2008 5 24, p. 3.

- (19) Komisija turėtų būti atsakinga už EGS platformos sukūrimą, veikimą bei techninę priežiūrą ir turėtų suteikti visą platformos veikimui reikalingą techninę infrastruktūrą. EGS platformoje turėtų būti elektroninio vertimo funkcija, suteikianti galimybę šalims ir AGS subjektui prireikus gauti informacijos, kuria kečiamasi per EGS platformą ir kuri reikalinga ginčo sprendimui, vertimui. Naudojantis ta funkcija turėtų būti įmanoma atlikti visus reikalingus vertimus, o prireikus ją įgyvendinti turėtų padėti žmogus. Komisija taip pat turėtų EGS platformoje pateikti ieškovams informaciją apie galimybę prašyti EGS kontaktinių centrų pagalbos;
- (20) EGS platforma turėtų būti sudarytos galimybės saugiai keistis duomenimis su AGS subjektais, ir ji turėtų atitikti Europos sąveikos pamatų, patvirtintų pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą 2004/387/EB dėl suderinto paneuropinių e. valdžios paslaugų teikimo valstybės valdymo institucijoms, verslo subjektams ir piliečiams (IDABC) ⁽¹⁾, pagrindinius principus;
- (21) prieiga prie EGS platformos visų pirma turėtų būti suteikta per portalą „Jūsų Europa“, sukurtą pagal Sprendimo 2004/387/EB II priedą, kuriame verslo subjektams ir piliečiams Sąjungoje teikiama paneuropinė daugiakalbė elektroninė informacija ir interaktyvios paslaugos. EGS platforma turėtų būti aiškiai pastebima portale „Jūsų Europa“;
- (22) EGS platforma Sąjungos lygiu turėtų būti kuriama įtraukiant esamus valstybių narių AGS subjektus ir atsižvelgiant į valstybių narių teisės tradicijas. Todėl AGS subjektai, kuriems skundas perduotas per EGS platformą, turėtų taikyti savo procedūrinės taisyklės, įskaitant su išlaidomis susijusias taisykles. Vis dėlto šiuo reglamentu ketinama nustatyti tam tikras bendras šioms procedūroms taikytinas taisykles, kurios užtikrins jų veiksmingumą. Tai turėtų apimti taisykles, kuriomis būtų užtikrinama, kad taip sprendžiant ginčus nereikėtų, kad šalys ar jų atstovai asmeniškai dalyvautų AGS subjekto procedūrose, nebent tokia galimybė numatyta jo procedūrinėse taisyklėse ir šalys su tuo sutinka;
- (23) užtikrinus, kad visi AGS subjektai, įtraukti į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, būtų įregistruoti EGS platformoje, būtų sudarytos galimybės visus ginčus, kylančius dėl elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutarčių, spręsti elektroniniu būdu ne teisme;
- (24) šiuo reglamentu neturėtų būti trukdoma veikti jokiems esamiems ginčų elektroninio sprendimo subjektams arba Sąjungoje naudojamiems EGS mechanizmom. Juo neturėtų būti sudaromos kliūtys ginčų sprendimo subjektams arba mechanizmom elektroniniu būdu spręsti ginčus, kurie buvo jiems tiesiogiai pateikti;
- (25) kiekvienoje valstybėje narėje turėtų būti paskirti EGS kontaktiniai centrai, kuriuose dirbtų bent po du EGS patarėjus. EGS kontaktiniai centrai turėtų padėti ginčo, pateikto per EGS platformą, šalims, tačiau neprivalėtų verstti su tuo ginču susijusių dokumentų. Valstybės narės turėtų turėti galimybę perduoti atsakomybę už EGS kontaktinius centrus savo Europos vartotojų centrų tinklo centrums. Valstybės narės turėtų naudotis ta galimybe, kad EGS kontaktiniai centrai galėtų visapusiškai pasinaudoti Europos vartotojų centrų tinklo centrų patirtimi, susijusia su palankesnių sąlygų sudarymu spręsti vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčus. Komisija, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas EGS kontaktinių centrų bendradarbiavimui ir darbui, turėtų įsteigti EGS kontaktinių centrų tinklą ir, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, rengti šiems centrums tinkamus mokymus;
- (26) teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą yra pagrindinės teisės, nustatytos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu. EGS neketinama pakeisti teisminių procedūrų ir jis nėra tam skirtas, jis taip pat neturėtų atimti iš vartotojų ar komercinės veiklos subjektų teisės ginti savo teises teisme. Todėl šis reglamentas neturėtų trukdyti šalims naudotis savo teise kreiptis į teismą;
- (27) pagal šį reglamentą informacija turėtų būti tvarkoma laikantis griežtų konfidencialumo garantijų ir asmens duomenų apsaugos taisyklių, nustatytų 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾ ir 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽³⁾. Tos taisyklės turėtų būti taikomos įvairiems EGS platformos subjektams tvarkant asmens duomenis pagal šį reglamentą, neatsižvelgiant į tai, ar jie veikia pavieniui ar kartu su kitais tokiais subjektais;
- (28) duomenų subjektai turėtų būti informuojami apie jų asmens duomenų tvarkymą EGS platformoje ir su tuo tvarkymu susijusias jų teises Komisijai padarant viešai prieinamą išsamų pranešimą apie privatumo apsaugą, kuriame aiškiai ir paprastai būtų paaiškinti duomenų tvarkymo veiksmai, už kuriuos atsako įvairūs platformos dalyviai, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 45/2001 11 ir 12 straipsniuose bei nacionalinės teisės aktuose, priimtuose pagal Direktyvos 95/46/EB 10 ir 11 straipsnius; duomenų subjektai turėtų duoti sutikimą tvarkyti jų asmens duomenis EGS platformoje;

⁽¹⁾ OL L 144, 2004 4 30, p. 62.

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽³⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

- (29) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis nacionalinės teisės aktų, susijusių su AGS, nuostatomis dėl konfidencialumo;
- (30) siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų plačiai informuoti apie EGS platformos egzistavimą, Sąjungoje įsisteigę komercinės veiklos subjektai, sudarantys elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis, savo interneto svetainėse turėtų pateikti elektroninę nuorodą į šią platformą. Komercinės veiklos subjektai taip pat turėtų nurodyti savo elektroninio pašto adresą, kad vartotojai turėtų pirminius kontaktinius duomenis ryšiams palaikyti. Didelė elektroninio pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutarčių dalis sudaroma naudojantis elektroninėmis prekyvietėmis, kurios suveda vartotojus ir komercinės veiklos subjektus arba sudaro palankesnes sąlygas jų elektroniniams sandoriams. Elektroninės prekyvietės – elektroninės platformos, suteikiančios galimybes komercinės veiklos subjektams pasiūlyti savo produktus ir paslaugas vartotojams. Todėl tokios elektroninės prekyvietės taip pat turėtų privalėti pateikti elektroninę nuorodą į EGS platformą. Šia pareiga neturėtų būti daromas poveikis Direktyvos 2013/11/ES 13 straipsnio nuostatomis dėl komercinės veiklos subjektų vartotojams teikiamos informacijos apie AGS procedūras, kurios taikomos tiems komercinės veiklos subjektams, ir apie tai, ar jie išsipareigoja naudotis AGS procedūromis ginčams su vartotojais spręsti. Be to, šia pareiga neturėtų būti daromas poveikis 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių ⁽¹⁾ 6 straipsnio 1 dalies t punktui ir 8 straipsniui. Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies t punkte nustatyta, kad prieš vartotojui išsipareigojant pagal nuotolinės prekybos arba ne prekybai skirtose patalpose sudarytą sutartį, prekiautojas turi pateikti vartotojui informaciją apie galimybę pasinaudoti skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo ne teisme procedūra, taikoma prekiautojui, ir apie būdus, kaip pasinaudoti šia galimybe. Dėl tų pačių vartotojų informuotumo priežasčių valstybės narės turėtų skatinti vartotojų asociacijas ir verslo asociacijas pateikti elektroninę nuorodą į EGS platformos interneto svetainę;
- (31) siekiant atsižvelgti į kriterijus, pagal kuriuos AGS subjektai nustato atitinkamą savo veiklos aprėptį, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti aktus dėl informacijos, kurią ieškovas turi pateikti EGS platformos elektroninėje skundo formoje, keitimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (32) siekiant užtikrint vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl EGS platformos veikimo, skundų pateikimo sąlygų ir EGS kontaktinių centrų tinklo narių bendradarbiavimo. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽²⁾. Kadangi elektroninės skundo formos pobūdis yra visiškai techninis, su ja susiję įgyvendinimo aktai turėtų būti priimami laikantis patariamąsios procedūros. Taisyklės, susijusios su EGS patarėjų, dalyvaujančių EGS kontaktinių centrų tinklo veikloje, bendradarbiavimo nuostatomis, turėtų būti priimamos laikantis nagrinėjimo procedūros;
- (33) taikydama šį reglamentą Komisija atitinkamais atvejais turėtų konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu;
- (34) kadangi šio reglamento tikslas, t. y. sukurti Europos EGS platformą, kuriai būtų taikomos bendros taisyklės, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (35) šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 8, 38 ir 47 straipsniuose;
- (36) vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris pateikė nuomonę 2012 m. sausio 12 d. ⁽³⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šio reglamento tikslas – užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos, visų pirma jos skaitmeninės dalies, veikimo sukuriant Europos EGS platformą (toliau – EGS platforma), sudarančią palankesnes sąlygas nepriklausomai, nešališkai, skaidriai, efektyviai, greitai ir teisingai elektroniniu būdu ne teisme spręsti vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčus.

⁽¹⁾ OL L 304, 2011 11 22, p. 64.

⁽²⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

⁽³⁾ OL C 136, 2012 5 11, p. 1.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas ginčų, susijusių su Sąjungoje įprastai gyvenančio vartotojo ir Sąjungoje įsisteigusio komercinės veiklos subjekto elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartyse nustatytais sutartiniais išsipareigojimais, sprendimui ne teisme, dalyvaujant AGS subjektui, įtrauktam į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, ir naudojantis EGS platforma.

2. Ne teisme sprendžiant 1 dalyje nurodytus ginčus, kuriuos komercinės veiklos subjektas inicijavo vartotojo atžvilgiu, šis reglamentas taikomas tiek, kiek valstybės narės, kurioje vartotojas įprastai gyvena, teisės aktais leidžiama tokius ginčus spręsti dalyvaujant AGS subjektui.

3. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tai, ar jų teisės aktais leidžiama 1 dalyje nurodytus ginčus, kuriuos komercinės veiklos subjektas inicijavo vartotojo atžvilgiu, spręsti dalyvaujant AGS subjektui. Kompetentingos valdžios institucijos, pateikdamos Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, informuoja Komisiją apie tai, kurie AGS subjektai nagrinėja tokius ginčus.

4. Šio reglamento taikymas 1 dalyje nurodytiems ginčams, kuriuos komercinės veiklos subjektas inicijavo vartotojo atžvilgiu, nereiškia, kad valstybėms narėms nustatoma pareiga užtikrinti, kad AGS subjektai teiktų tokių ginčų sprendimo ne teisme procedūrų vykdymo paslaugas.

3 straipsnis

Ryšys su kitais Sąjungos teisės aktais

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis Direktyvai 2008/52/EB.

4 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente:

- a) vartotojas – vartotojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies a punkte;
- b) komercinės veiklos subjektas – komercinės veiklos subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies b punkte;
- c) pirkimo–pardavimo sutartis – pirkimo–pardavimo sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies c punkte;
- d) paslaugų sutartis – paslaugų sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies d punkte;

- e) elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis – pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis, kai komercinės veiklos subjektas arba to subjekto tarpininkas siūlo prekes arba paslaugas interneto svetainėje arba kitomis elektroninėmis priemonėmis, o vartotojas tas prekes arba paslaugas užsisako toje svetainėje arba kitomis elektroninėmis priemonėmis;
- f) elektroninė prekyvietė – paslaugų teikėjas, kaip apibrėžta 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva) ⁽¹⁾ 2 straipsnio b punkte, kuriuo leidžiama vartotojams ir komercinės veiklos subjektams sudaryti elektroninio pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartis elektroninės prekybos vietės interneto svetainėje;
- g) elektroninės priemonės – elektroninė įranga, naudojama duomenims, kurie visi perduodami, siunčiami ir gaunami laidinėmis, radijo ryšio, optinėmis priemonėmis arba kitomis elektromagnetinėmis priemonėmis, tvarkyti (įskaitant skaitmeninį glaudinimą) ir saugoti;
- h) alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra (toliau – AGS procedūra) – ginčų sprendimo ne teisme procedūra, kaip nurodyta šio reglamento 2 straipsnyje;
- i) alternatyvaus ginčų sprendimo subjektas (toliau – AGS subjektas) – AGS subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies h punkte;
- j) šalis ieškovė – vartotojas arba komercinės veiklos subjektas, pateikęs skundą per EGS platformą;
- k) šalis atsakovė – vartotojas arba komercinės veiklos subjektas, prieš kurį pateiktas skundas per EGS platformą;
- l) kompetentinga valdžios institucija – valdžios institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 1 dalies i punkte;
- m) asmens duomenys – visa informacija, susijusi su nustatyta arba nustatytinu fiziniu asmeniu (duomenų subjektas). Nustatytinas asmuo – asmuo, kurio tapatybė gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta, visų pirma remiantis nurodytu asmens tapatybės dokumento numeriu arba vienu ar keliais to asmens fizinei, fiziologinei, psichinei, ekonominei, kultūrinei ar socialinei tapatybei būdingomis savybėmis.

2. Komercinės veiklos subjekto įsisteigimo ir GAS subjekto įsisteigimo vieta nustatoma atitinkamai pagal Direktyvos 2013/11/ES 4 straipsnio 2 ir 3 dalis.

⁽¹⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1.

II SKYRIUS

EGS PLATFORMA

5 straipsnis

EGS platformos sukūrimas

1. Komisija sukuria EGS platformą ir atsako už jos veikimą, įskaitant visas šio reglamento tikslais reikalingas vertimo funkcijas, jos techninę priežiūrą, finansavimą ir duomenų saugumą. EGS platforma turi būti patogi naudotojui. Kuriant, eksploatuojant ir prižiūrint EGS platformą užtikrinama, kad jos naudotojų privatumas būtų saugomas nuo projektavimo etapo („projektu užtikrinamas privatumas“) ir kad, kiek tai įmanoma, EGS platforma būtų prieinama visiems ir ja galėtų naudotis visi, įskaitant pažeidžiamus naudotojus („tinkamumas visiems“).

2. EGS platforma yra viena bendra prieigos vieta, skirta vartotojams ir komercinės veiklos subjektams, norintiems ne teisme spręsti ginčus, kuriems taikomas šis reglamentas. Ji yra interaktyvi interneto svetainė, kuria galima naudotis elektroninėmis priemonėmis nemokamai ir visomis Sąjungos institucijų oficialiosiomis kalbomis.

3. Galimybę naudotis EGS platforma Komisija suteikia atitinkamai per savo interneto svetaines, kuriose teikiama informacija Sąjungos piliečiams ir įmonėms, visų pirma per portalą „Jūsų Europa“, sukurtą pagal Sprendimą 2004/387/EB.

4. EGS platformos funkcijos:

- a) pateikti elektroninę skundo formą, kurią šalis ieškovė gali užpildyti pagal 8 straipsnį;
- b) informuoti šalį atsakovę apie skundą;
- c) nustatyti kompetentingą (-us) AGS subjektą (-us) ir perduoti skundą AGS subjektui, kurio paslaugomis šalys susitarė naudotis, pagal 9 straipsnį;
- d) suteikti nemokamą elektroninę bylų valdymo priemonę, kuria šalims ir AGS subjektui sudaroma galimybė ginčų sprendimo procedūrą atlikti elektroniniu būdu per EGS platformą;
- e) šalims ir AGS subjektui pateikti informacijos, kuri reikalinga ginčo sprendimui ir kuria keičiamasi per EGS platformą, vertimą;
- f) pateikti elektroninę formą, kuria AGS subjektai perduoda 10 straipsnio c punkte nurodytą informaciją;
- g) užtikrinti grįžtamojo ryšio sistemą, kuria naudodamosi šalys galėtų pateikti nuomonę apie EGS platformos veikimą ir apie jų ginčą nagrinėjusį AGS subjektą;

h) padaryti viešai prieinamą šią informaciją:

- i) bendro pobūdžio informaciją apie AGS – priemonę spręsti ginčus ne teisme;
- ii) informaciją apie AGS subjektus, įtrauktus į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, kompetentingus nagrinėti ginčus, kuriems taikomas šis reglamentas;
- iii) elektroninį skundų pateikimo per EGS platformą vadovą;
- iv) informaciją, įskaitant kontaktinius duomenis, apie EGS kontaktinius centrus, kuriuos valstybės narės paskyrė pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį;
- v) per EGS platformą AGS subjektams perduotų ginčų rezultatų statistinius duomenis.

5. Komisija užtikrina, kad 4 dalies punkte nurodyta informacija būtų tiksli bei atnaujinta, kad ji būtų teikiama aiškiai bei suprantamai ir būtų lengvai prieinama.

6. AGS subjektai, įtraukti į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį, kurie yra kompetentingi nagrinėti ginčus, kuriems taikomas šis reglamentas, įregistruojami EGS platformoje elektroniniu būdu.

7. Priimdama įgyvendinimo aktus Komisija patvirtina priemones, reglamentuojančias šio straipsnio 4 dalyje numatytų funkcijų vykdymo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6 straipsnis

EGS platformos bandymas

1. Ne vėliau kaip 2015 m. sausio 9 d. Komisija išbando EGS platformos bei skundo formos techninį funkcionalumą ir patogumą naudotojui, įskaitant su vertimu susijusius aspektus. Bandymas atliekamas ir vertinamas bendradarbiaujant su EGS ekspertais iš valstybių narių ir vartotojų bei komercinės veiklos subjektų atstovais. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie bandymo rezultatus ir imasi tinkamų priemonių galimoms problemoms spręsti, kad būtų užtikrintas veiksmingas EGS platformos veikimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje Komisija taip pat aprašo technines ir organizacines priemones, kurių ji ketina imtis siekdama užtikrinti, kad EGS platforma atitiktų Reglamente (EB) Nr. 45/2001 nustatytus privatumo reikalavimus.

7 straipsnis

EGS kontaktinių centrų tinklas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria po vieną EGS kontaktinį centrą ir pateikia Komisijai jo pavadinimą ir kontaktinius duomenis. Valstybės narės atsakomybę už EGS kontaktinius centrus gali perduoti nacionaliniams Europos vartotojų centrų tinklo nariams, vartotojų organizacijoms ar kitoms įstaigoms. Kiekviename EGS kontaktiniame centre dirba bent du EGS patarėjai.

2. EGS kontaktiniai centrai padeda spręsti ginčus, susijusius su skundais, pateiktais per EGS platformą, vykdydami šias funkcijas:

a) jei prašoma, sudaro palankias sąlygas šalims ir kompetentingam AGS subjektui keistis informacija. Tai visų pirma gali apimti:

i) pagalbą pateikiant skundą ir, tam tikrais atvejais, atitinkamus dokumentus;

ii) bendro pobūdžio informacijos teikimą šalims ir AGS subjektams apie su pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartimis susijusias vartotojų teises, kurios taikomos EGS kontaktinio centro, kuriame dirba atitinkamas EGS patarėjas, valstybėje narėje;

iii) informacijos apie EGS platformos veikimą teikimą;

iv) nustatytuose AGS subjektuose taikomų procedūrinių taisyklių išaiškinimų teikimą šalims;

v) šalies ieškovės informavimą apie kitus teisių gynimo būdus, jeigu ginčo negalima išspręsti per EGS platformą;

b) veiklos ataskaitos, grindžiamos praktine patirtimi, įgyta vykdyti savo funkcijas, teikimą Komisijai ir valstybėms narėms kas dvejus metus.

3. Ginčų, kurių šalys įprastai gyvena toje pačioje valstybėje narėje, atveju EGS kontaktiniai centrai neprivalo vykdyti 2 dalyje išvardytų funkcijų.

4. Nepaisant 3 dalies, valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, gali nuspręsti, kad ginčų, kai šalys įprastai gyvena toje pačioje valstybėje narėje, atveju EGS kontaktiniai centrai vykdyti vieną ar daugiau 2 dalyje išvardytų funkcijų.

5. Komisija įsteigia kontaktinių centrų tinklą (toliau – EGS kontaktinių centrų tinklas), kuriuo kontaktiniams centrams sudaromos sąlygos bendradarbiauti ir prisidedama vykdant 2 dalyje išvardytas funkcijas.

6. Komisija bent du kartus per metus sušaukia EGS kontaktinių centrų tinklo narių susitikimą, kad būtų sudarytos galimybės pasikeisti geriausios praktikos pavyzdžiais ir aptarti visas su EGS platformos veikimu susijusias pasikartojančias problemas.

7. Priimdama įgyvendinimo aktus Komisija patvirtina taisykles, reglamentuojančias EGS kontaktinių centrų bendradarbiavimo sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 16 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8 straipsnis

Skundo pateikimas

1. Norėdama pateikti skundą per EGS platformą šalis ieškovė užpildo elektroninę skundo formą. Skundo forma turi būti patogi naudotojui ir lengvai prieinama EGS platformoje.

2. Informacijos, kurią turi pateikti šalis ieškovė, turi pakakti kompetentingam AGS subjektui nustatyti. Ta informacija išvardyta šio reglamento priede. Šalis ieškovė gali pridėti dokumentus, kuriais pagrindžiamas skundas.

3. Siekiant atsižvelgti į kriterijus, pagal kuriuos AGS subjektai, kurie yra įtraukti į sąrašą pagal Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 2 dalį ir kurie nagrinėja ginčus, kuriems taikomas šis reglamentas, nustato atitinkamą savo veiklos aprėptį, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus pagal šio reglamento 17 straipsnį dėl šio reglamento priede išvardytos informacijos keitimo.

4. Priimdama įgyvendinimo aktus Komisija nustato su elektronine skundo forma susijusias taisykles. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 16 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

5. Naudojant elektroninę skundo formą ir jo priedus tvarkomi tik tie duomenys, kurie yra tikslūs, svarbūs ir savo apimtimi neviršijantys tikslų, kuriais jie renkami.

9 straipsnis

Skundo tvarkymas ir perdavimas

1. EGS platformai pateiktas skundas tvarkomas, jei užpildytos visos privalomos elektroninės skundo formos dalys.

2. Jei skundo forma užpildyta nepilnai, šalis ieškove informuojama, kad skundas negali būti toliau tvarkomas, nebent būtų pateikta trūkstama informacija.

3. Gavus pilnai užpildytą skundo formą, iš EGS platformos lengvai suprantamu būdu ir nedelsiant šaliai atsakovei viena iš tos šalies pasirinktų Sąjungos institucijų oficialiųjų kalbų perduodamas skundas ir šie duomenys:

a) nurodoma, kad šalys turi susitarti dėl kompetentingo AGS subjekto, kad jam būtų galima perduoti skundą, ir tai, kad šalis nesusitarus arba nenustačius kompetentingo AGS subjekto, skundas nebus tvarkomas toliau;

b) informacija apie AGS subjektą (-us), kompetentingą (-us) nagrinėti skundą, jei tokie subjektai nurodyti elektroninėje skundo formoje arba juos nustatė EGS platforma pagal toje formoje pateiktą informaciją;

c) tuo atveju, jei šalis atsakovė yra komercinės veiklos subjektas, prašymas per 10 kalendorinių dienų nurodyti:

— ar komercinės veiklos subjektas įsipareigoja arba yra įpareigotas sprendžiant ginčus su vartotojais naudotis konkrečios AGS subjekto paslaugomis ir

— išskyrus atvejį, kai komercinės veiklos subjektas yra įpareigotas naudotis konkrečios AGS subjekto paslaugomis, ar komercinės veiklos subjektas pageidauja naudotis kurio (-ių) nors iš b punkte nurodytų AGS subjektų paslaugomis;

d) tuo atveju, jei šalis atsakovė yra vartotojas, o komercinės veiklos subjektas yra įpareigotas naudotis konkrečios AGS subjekto paslaugomis – prašymas per 10 kalendorinių dienų susitarti dėl to AGS subjekto, o tuo atveju, jei komercinės veiklos subjektas nėra įpareigotas naudotis konkrečios AGS subjekto paslaugomis – prašymas pasirinkti vieną ar daugiau iš ca punkte nurodytų AGS subjektų;

e) valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi arba įprastai gyvena šalis atsakovė, EGS kontaktinio centro pavadinimas ir kontaktiniai duomenys, taip pat trumpas 7 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų funkcijų apibūdinimas.

4. Iš šalies atsakovės gavus 3 dalies c arba d punkte nurodytą informaciją, per EGS platformą lengvai suprantamu būdu ir nedelsiant šaliai ieškovei viena iš jos pasirinktų Sąjungos institucijų oficialiųjų kalbų perduodama ši informacija:

a) 3 dalies a punkte nurodyta informacija;

b) tuo atveju, jei šalis atsakovė yra vartotojas, informacija apie AGS subjektą arba subjektus, kurių (-iuos) komercinės veiklos

subjektas yra nurodęs pagal 3 dalies c punktą, ir prašymas per dešimt kalendorinių dienų susitarti dėl AGS subjekto;

c) tuo atveju, jei šalis ieškove yra komercinės veiklos subjektas, ir komercinės veiklos subjektas nėra įpareigotas naudotis konkrečios AGS subjekto paslaugomis, informacija apie AGS subjektą arba subjektus, kurių (-iuos) vartotojas yra nurodęs pagal 3 dalies d punktą, ir prašymas per 10 kalendorinių dienų susitarti dėl AGS subjekto;

d) valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi arba įprastai gyvena šalis ieškove, kontaktinio centro pavadinimas ir kontaktiniai duomenys, taip pat trumpas 7 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų funkcijų apibūdinimas.

5. 3 dalies b punkte ir 4 dalies b ir c punktuose nurodyta informacija apima informaciją apie šiuos su AGS subjektu susijusius aspektus:

a) AGS subjekto pavadinimą, kontaktinius duomenis ir interneto svetainės adresą;

b) jei taikytina, AGS procedūros mokesčius;

c) kalbą (-as), kuria (-iomis) gali būti vykdoma AGS procedūra;

d) vidutinę AGS procedūros trukmę;

e) tai, ar AGS procedūros rezultatas yra privalomas, ar neprivalomas;

f) priežastis, dėl kurių AGS subjektas gali atsisakyti nagrinėti atitinkamą ginčą pagal Direktyvos 2013/11/ES 5 straipsnio 4 dalį.

6. Per EGS platformą skundas automatiškai ir nedelsiant perduodamas AGS subjektui, kurio paslaugomis šalys susitarė naudotis pagal 3 ir 4 dalis.

7. AGS subjektas, kuriam perduotas skundas, nedelsdamas informuoja šalį, ar jis sutinka nagrinėti ginčą pagal Direktyvos 2013/11/ES 5 straipsnio 4 dalį. AGS subjektas, sutikęs nagrinėti ginčą, taip pat informuoja šalį apie savo procedūrinės taisyklės ir, jei taikytina, atitinkamos ginčų sprendimo procedūros mokesčius.

8. Jei šalys nesusitaria dėl AGS subjekto per 30 kalendorinių dienų nuo skundo formos pateikimo arba AGS subjektas atsisako nagrinėti ginčą, skundas toliau netvarkomas. Šaliai ieškovei pranešama apie galimybę kreiptis į EGS patarėją dėl bendro pobūdžio informacijos apie kitus teisių gynimo būdus.

10 straipsnis

Ginčo sprendimas

AGS subjektas, kuris pagal šio reglamento 9 straipsnį sutiko nagrinėti ginčą:

- a) užbaigia AGS procedūrą per terminą, nurodytą Direktyvos 2013/11/ES 8 straipsnio e punkte;
- b) nereikalauja, kad šalis arba jų atstovai dalyvautų asmeniškai, nebent tokia galimybė numatyta jo procedūrinėse taisyklėse ir šalis su tuo sutinka;
- c) nedelsdamas perduoda EGS platformai šią informaciją:
 - i) skundo bylos gavimo datą;
 - ii) ginčo dalyką;
 - iii) AGS procedūros užbaigimo datą;
 - iv) AGS procedūros rezultatą;
- d) neprivalo vykdyti AGS procedūrą per EGS platformą.

11 straipsnis

Duomenų bazė

Komisija imasi būtinų priemonių elektroninei duomenų bazei, kurioje saugoma pagal 5 straipsnio 4 dalį ir 10 straipsnio c punktą tvarkoma informacija, sukurti ir jos veikimui užtikrinti, tinkamai atsižvelgdama į 13 straipsnio 2 dalį.

12 straipsnis

Asmens duomenų tvarkymas

1. Galimybė susipažinti su informacija, įskaitant asmens duomenis, susijusia su ginču ir saugoma 11 straipsnyje nurodytoje duomenų bazėje, suteikiama tik AGS subjektui, kuriam ginčas perduotas pagal 9 straipsnį, 10 straipsnyje nurodytais tikslais. Galimybė susipažinti su ta pačia informacija taip pat suteikiama EGS kontaktiniams centrams, kiek tai yra būtina, 7 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytais tikslais.

2. Komisija gali susipažinti su pagal 10 straipsnį tvarkoma informacija EGS platformos naudojimo bei veikimo stebėsenos ir 21 straipsnyje nurodytų ataskaitų rengimo tikslais. Ji tvarko EGS platformos naudotojų asmens duomenis tik tiek, kiek tai yra būtina EGS platformos veikimui ir techninei priežiūrai, be kita ko, AGS subjektų ir EGS kontaktinių centrų vykdomos naudojimosi EGS platforma stebėsenos tikslais.

3. Su ginču susiję asmens duomenys šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje duomenų bazėje laikomi tik tiek laiko, kiek būtina tikslams, dėl kurių jie surinkti, pasiekti ir užtikrinti, kad duomenų subjektai galėtų susipažinti su savo asmens duomenimis savo teisėms įgyvendinti, ir automatiškai ištrinami ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo ginčo, perduoto EGS platformai pagal 10 straipsnio c punkto iii papunktį, išsprendimo datos. Tas saugojimo laikotarpis taip pat taikomas asmens duomenims, kuriuos nacionalinėse bylose saugo atitinkamą ginčą nagrinėjęs AGS subjektas arba EGS kontaktinis centras, išskyrus atvejus, kai AGS subjekto taikomose procedūrinėse taisyklėse arba konkrečiose nacionalinės teisės nuostatose numatytas ilgesnis saugojimo laikotarpis.

4. Kiekvienas EGS patarėjas, užsiimdamas duomenų tvarkymo veikla pagal šį reglamentą, laikomas duomenų valdytoju pagal Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punktą ir užtikrina, kad ta veikla atitiktų nacionalinės teisės aktus, pagal Direktyvą 95/46/EB priimtus EGS kontaktinio centro, kuriame dirba EGS patarėjas, valstybėje narėje.

5. Kiekvienas AGS subjektas, užsiimdamas duomenų tvarkymo veikla pagal šį reglamentą, laikomas duomenų valdytoju pagal Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio d punktą ir užtikrina, kad ta veikla atitiktų nacionalinės teisės aktus, pagal Direktyvą 95/46/EB priimtus valstybėje narėje, kurioje tas AGS subjektas yra įsteigtas.

6. Šiuo reglamentu nustatytų pareigų ir su tuo susijusio asmens duomenų tvarkymo požūriui Komisija yra laikoma duomenų valdytoja pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 2 straipsnio d punktą.

13 straipsnis

Duomenų konfidencialumas ir saugumas

1. EGS kontaktiniai centrai laikosi profesinės paslapties arba kitų lygiaverčių konfidencialumo užtikrinimo taisyklių, nustatytų atitinkamos valstybės narės teisės aktuose.

2. Komisija imasi reikiamų techninių ir organizacinių priemonių pagal šį reglamentą tvarkomos informacijos saugumui užtikrinti, įskaitant tinkamą duomenų prieigos kontrolę, saugumo užtikrinimo planą ir saugumo incidentų valdymą, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 45/2001 22 straipsnyje.

14 straipsnis

Vartotojams teikiama informacija

1. Sąjungoje įsisteigę elektroninės prekybos ar paslaugų sutartis sudarantys komercinės veiklos subjektai ir Sąjungoje įsisteigusios elektroninės prekyvietės pateikia savo interneto svetainėse elektroninę nuorodą į EGS platformą. Ta nuoroda turi būti lengvai prieinama vartotojams. Sąjungoje įsisteigę elektroninio pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutartis sudarantys komercinės veiklos subjektai taip pat nurodo savo elektroninio pašto adresą.

2. Sąjungoje įsisteigę elektroninės prekybos ar paslaugų sutartis sudarantys komercinės veiklos subjektai, kurie yra įsipareigoję arba įpareigoti ginčų sprendimui naudotis vieno ar daugiau AGS subjekto (-ų) paslaugomis, informuoja vartotojus apie EGS platformos egzistavimą bei galimybę naudotis EGS platforma jų ginčams spręsti. Jie pateikia savo interneto svetainėse elektroninę nuorodą į EGS platformą, o jei pasiūlymas pateikiamas elektroniniu laišku – pateikia tą nuorodą tame elektroniniame laiške. Atitinkamais atvejais informacija taip pat pateikiama elektroninio pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartims taikytinose bendrosiose nuostatose.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalimis nedaromas poveikis Direktyvos 2013/11/ES 13 straipsniui ir kituose Sąjungos teisės aktuose pateikiamoms nuostatomis dėl vartotojų informavimo apie teisių gynimo ne teisme procedūras; tos nuostatos taikomos kartu su šiuo straipsniu.

4. EGS platformoje skelbiamas AGS subjektų, nurodytų Direktyvos 2013/11/ES 20 straipsnio 4 dalyje, sąrašas ir jo atnaujinimai.

5. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai, Europos vartotojų centrų tinklo centrai, Direktyvos 2013/11/ES 18 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos kompetentingos valdžios institucijos ir atitinkamais atvejais pagal Direktyvos 2013/11/ES 14 straipsnio 2 dalį paskirtos įstaigos pateiktų elektroninę nuorodą į EGS platformą.

6. Valstybės narės skatina vartotojų organizacijas bei verslo asociacijas pateikti elektroninę nuorodą į EGS platformą.

7. Tais atvejais, kai komercinės veiklos subjektai yra įpareigoti pateikti informaciją pagal 1 bei 2 dalis ir pagal 3 dalyje nurodytas nuostatas, jie, kai įmanoma, tą informaciją pateikia kartu.

15 straipsnis

Kompetentingų valdžios institucijų vaidmuo

Kiekvienos valstybės kompetentinga valdžios institucija vertina, ar jų teritorijoje įsteigti AGS subjektai atitinka šiame reglamente nustatytus reikalavimus.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

4. Kai komiteto nuomonei pagal 2 ir 3 dalis gauti būtina rašytinė procedūra, tokia procedūra laikoma baigta be rezultato, jei per nuomonei pateikti nustatytą laikotarpį taip nusprendžia komiteto pirmininkas arba to prašo paprastoji komiteto narių dauguma.

17 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 8 straipsnio 3 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus suteikiami neribotam laikotarpiui nuo 2013 m. liepos 8 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 8 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 8 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų, arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

18 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus šį reglamentą, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų taikomos. Nustatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

19 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dalinis pakeitimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2006/2004 ⁽¹⁾ priedas papildomas šiuo punktu:

„21. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 524/2013 dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo (Reglamentas dėl vartotojų EGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 1): 14 straipsnis.“

20 straipsnis

Direktyvos 2009/22/EB dalinis pakeitimas

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/22/EB ⁽²⁾ iš dalies pakeičiama taip:

1) 1 straipsnio 1 dalyje, 1 straipsnio 2 dalyje ir 6 straipsnio 2 dalies b punkte žodžiai „I priede išvardytos direktyvos“ pakeičiami žodžiais „I priede išvardyti Sąjungos aktai“;

2) I priedo antraštė „DIREKTYVŲ, KURIOMS TAIKOMAS 1 STRAIPSNIS, SĄRAŠAS“ pakeičiama antrašte „SAJUNGOS AKTŲ, KURIEMS TAIKOMAS 1 STRAIPSNIS, SĄRAŠAS“;

3) I priedas papildomas šiuo punktu:

„15. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo (Reglamentas dėl vartotojų EGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 1): 14 straipsnis.“

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

21 straipsnis

Ataskaitos

1. Komisija ataskaitas apie EGS platformos veikimą Europos Parlamentui ir Tarybai teikia kasmet, o pirmą ataskaitą pateikia praėjus vieneriems metams nuo EGS platformos veikimo pradžios.

2. Ne vėliau kaip 2018 m. liepos 9 d., o vėliau – kas trejus metus Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento taikymo ataskaitą, kurioje visų pirma pateikia informaciją apie tai, ar skundo forma yra patogi naudotojui ir ar nevertėtų koreguoti informacijos, nurodytos šio reglamento priede pateiktame sąraše. Kartu su ta ataskaita prireikus pateikiami pasiūlymai dėl šio reglamento pakeitimų.

3. Tais atvejais, kai 1 ir 2 dalyse nurodytos ataskaitos turi būti pateiktos tais pačiais metais, pateikiama tik viena bendra ataskaita.

22 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Šis reglamentas taikomas nuo 2016 m. sausio 9 d., išskyrus šias nuostatas:

— 2 straipsnio 3 dalį ir 7 straipsnio 1 ir 5 dalis, kurios taikomos nuo 2015 m. liepos 9 d.,

— 5 straipsnio 1 ir 7 dalis, 6 straipsnį, 7 straipsnio 7 dalį, 8 straipsnio 3 ir 4 dalis, 11 straipsnį, 16 straipsnį ir 17 straipsnį, kurie taikomi nuo 2013 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
L. CREIGHTON

⁽¹⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁽²⁾ OL L 110, 2009 5 1, p. 30.

PRIEDAS

Informacija, kuri turi būti nurodyta teikiant skundą:

- 1) nurodoma, ar šalis ieškovė yra vartotojas, ar komercinės veiklos subjektas;
 - 2) vartotojo vardas, pavardė, elektroninio pašto ir geografinis adresas;
 - 3) komercinės veiklos subjekto pavadinimas, elektroninio pašto, interneto svetainės ir geografinis adresas;
 - 4) jei taikytina, šalies ieškovės atstovo vardas ir pavardė (pavadinimas), elektroninio pašto ir geografinis adresas;
 - 5) šalies ieškovės ar, jei taikytina, jos atstovo kalba (-os);
 - 6) šalies atsakovės kalba (jei žinoma);
 - 7) prekės ar paslaugos, su kuria skundas yra susijęs, rūšis;
 - 8) nurodoma, ar prekes ar paslaugas pasiūlė komercinės veiklos subjektas ir ją užsakė vartotojas interneto svetainėje ar kitomis elektroninėmis priemonėmis;
 - 9) įsigytos prekės ar paslaugos kaina;
 - 10) data, kurią vartotojas įsigijo prekę ar paslaugą;
 - 11) nurodoma, ar vartotojas tiesiogiai susisiekė su komercinės veiklos subjektu;
 - 12) nurodoma, ar ginčą nagrinėja ar prieš tai nagrinėjo AGS subjektas arba teismas;
 - 13) skundo rūšis;
 - 14) skundo aprašymas;
 - 15) jei šalis ieškovė yra vartotojas – AGS subjektai, kurių paslaugomis komercinės veiklos subjektas yra įpareigotas arba įsipareigojęs naudotis pagal Direktyvos 2013/11/ES 13 straipsnio 1 dalį, jei yra žinoma;
 - 16) jei šalis ieškovė yra komercinės veiklos subjektas – kurio (-ių) AGS subjekto (-ų) paslaugomis komercinės veiklos subjektas yra įpareigotas arba įsipareigojęs naudotis.
-

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 525/2013

2013 m. gegužės 21 d.

dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo ⁽⁴⁾ nustatyta sistema, kad būtų stebimas šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamas ir absorbentais pašalinamas kiekis, vertinama pažanga vykdant su tais išmetamais teršalais susijusius išpareigojimus ir Sąjungoje įgyvendinami Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijoje (JTBKKK) ⁽⁵⁾ bei Kioto protokole ⁽⁶⁾ nustatyti stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai. Siekiant atsižvelgti į pastarojo meto ir būsimus tarptautinius pokyčius, susijusius su JTBKKK ir Kioto protokolu, ir siekiant įgyvendinti naujus Sąjungos

teisės nustatytus stebėsenos bei ataskaitų teikimo reikalavimus, Sprendimas Nr. 280/2004/EB turėtų būti pakeistas.

- (2) atsižvelgiant į platesnę Sąjungos teisės taikymo sritį, papildomų asmenų kategorijų, kurioms nustatomos pareigos, įtraukimą, sudėtingesnę ir labai techninę įvedamų nuostatų pobūdį, didesnę vienodų, visoje Sąjungoje taikomų taisyklių poreikį ir siekiant sudaryti palankesnes įgyvendinimo sąlygas, Sprendimas Nr. 280/2004/EB turėtų būti pakeistas reglamentu;

- (3) galutinis JTBKKK tikslas – stabilizuoti tokį šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijos atmosferoje lygį, kad būtų išvengta pavojingo poveikio klimato sistemai dėl žmogaus veiklos. Norint pasiekti šį tikslą, bendra metinė vidutinė paviršiaus temperatūra, palyginti su ikipramoninio laikotarpio temperatūra, visame pasaulyje neturėtų padidėti daugiau kaip 2 °C;

- (4) būtina išsamiai stebėti Sąjungos ir valstybių narių išmetamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius ir jų pastangas spręsti su klimato kaita susijusias problemas, teikti ataskaitas apie juos ir juos periodiškai vertinti;

- (5) JTBKKK Šalių konferencijos sprendimas 1/CP.15 (toliau – Sprendimas 1/CP.15) ir JTBKKK Šalių konferencijos sprendimas 1/CP.16 (toliau – Sprendimas 1/CP.16) labai prisidėjo prie pažangos, siekiant subalansuotai spręsti dėl klimato kaitos kylančius klausimus. Tais sprendimais nustatyti nauji stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai, taikomi įgyvendinant plataus užmojo Sąjungos ir valstybių narių priimtus išmetamųjų teršalų mažinimo išpareigojimus; juose taip pat numatyta parama besivystančioms šalims. Be to, tuose sprendimuose pripažinta, kad prisitaikymui prie klimato kaitos teiktina tokia pat pirmenybė, kaip ir klimato kaitos švelninimui. Sprendime 1/CP.16 taip pat reikalaujama, kad išsivysčiusios šalys parengtų anglies dioksido kiekio mažinimo grindžiamas vystymosi strategijas arba planus. Tikimasi, kad šios strategijos arba planai padės kurti mažai anglies dioksido į aplinką išmetančią visuomenę ir užtikrinti didelį nuolatinį augimą bei tvarų vystymąsi, taip pat ekonomiškai efektyviu būdu siekti su klimato kaita susijusio ilgalaikio tikslo, deramai atsižvelgiant į tarpinius etapus. Šis reglamentas turėtų sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti tuos stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus;

⁽¹⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 169.

⁽²⁾ OL C 277, 2012 9 13, p. 51.

⁽³⁾ 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

⁽⁵⁾ 1993 m. gruodžio 15 d. Tarybos sprendimas 94/69/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos sudarymo (OL L 33, 1994 2 7, p. 11).

⁽⁶⁾ 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų išpareigojimų vykdymo (OL L 130, 2002 5 15, p. 1).

- (6) 2009 m. priimtas Sąjungos teisės aktų rinkinys (toliau bendrai – Klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinys), visų pirma 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti išipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas⁽¹⁾, ir 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 2003/87/EB, siekiant patobulinti ir išplėsti Bendrijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą⁽²⁾, parodo dar vieną tvirtą Sąjungos ir valstybių narių išipareigojimą smarkiai sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Atsižvelgiant į naujus reikalavimus pagal tuos du teisės aktus, su išmetamaisiais teršalais susijusi Sąjungos stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema taip pat turėtų būti atnaujinta;
- (7) pagal JTBBKKK Sąjunga ir jos valstybės narės privalo sudaryti, reguliariai atnaujinti, skelbti ir Šalių konferencijai pateikti visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Vienos konvencijos dėl ozono sluoksnio apsaugos 1987 m. Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų⁽³⁾ (toliau – Monrealio protokolas) dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo kiekio nacionalines apskaitos ataskaitas, naudojant palyginamą metodiką, dėl kurios susitaria Šalių konferencija;
- (8) Kioto protokolo 5 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad Sąjunga ir valstybės narės sukurtų ir tvarkytų nacionalinę sistemą, skirtą visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolas, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamam ir absorbentais pašalinamam kiekiui įvertinti, taip siekiant užtikrinti kitų Kioto protokolo nuostatų įgyvendinimą. Tai darydamos Sąjunga ir valstybės narės turėtų taikyti nacionalinėms sistemoms skirtas gaires, nustatytas JTBBKKK Šalių konferencijos, kuri tuo pačiu yra ir Kioto protokolo Šalių susirinkimas, sprendimo 19/CMP.1 (Sprendimas 19/CMP.1) priede. Be to, sprendime 1/CP.16 reikalaujama nustatyti nacionalines priemones, kad būtų įvertintas visų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolas, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamas kiekis ir absorbentais pašalinamas kiekis. Šis reglamentas turėtų sudaryti galimybę įgyvendinti abu tuos reikalavimus;
- (9) Kipras ir Malta atitinkamai pagal JTBBKKK Šalių konferencijos sprendimą 10/CP.17, įsigaliojusį 2013 m. sausio 9 d., ir JTBBKKK Šalių konferencijos sprendimą 3/CP.15, įsigaliojusį 2010 m. spalio 26 d., buvo įtraukti į JTBBKKK I priedą;
- (10) Sprendimo Nr. 280/2004/EB įgyvendinimo patirtis parodė, kad būtina padidinti sinergiją ir suderinamumą su ataskaitų teikimo veikla, vykdoma pagal kitus teisės aktus, visų pirma su 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatančia šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje⁽⁴⁾, su 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo⁽⁵⁾, su 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų⁽⁶⁾, su 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 842/2006 dėl tam tikrų fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų⁽⁷⁾ ir su 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos⁽⁸⁾. Norint racionalizuoti ataskaitų teikimo reikalavimus, reikės iš dalies pakeisti atskirus teisės aktus, o siekiant užtikrinti ataskaitų apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį kokybę, būtina naudoti nuoseklius duomenis;
- (11) Tarpvyriausybė klimato kaitos komisija (TKKK) ketvirtojoje įvertinimo ataskaitoje nustatė azoto trifluorido (NF₃) visuotinio atšilimo potencialą (toliau – VAP), kuris yra apie 17 000 kartų didesnis nei anglies dioksido (CO₂) potencialas. NF₃ vis plačiau naudojamas elektronikos pramonėje kaip perfluorangliavandenilių (PFC) ir sieros heksafluorido (SF₆) pakaitalas. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 191 straipsnio 2 dalį Sąjungos aplinkos politika turi būti grindžiama atsargumo principu. Pagal šį principą reikia vykdyti NF₃ stebėseną, siekiant įvertinti Sąjungoje išmetamą jo kiekį ir, jeigu reikia, nustatyti klimato kaitos švelninimo veiksmus;
- (12) šiuo metu nacionalinėse šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitose ir nacionaliniuose bei Sąjungos registruose pateikiamų duomenų nepakanka, kad būtų galima nustatyti civilinės aviacijos sektoriuje išmetamą CO₂ kiekį nacionaliniu lygiu pagal valstybes nares, kuriam netaikoma Direktyva 2003/87/EB. Priimdama ataskaitų teikimo pareigą, Sąjunga neturėtų valstybėms narėms ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms (MVI) užkrauti naštos, kuri būtų neproporcinga siekiamiems tikslams. Skrydžių metu išmetamas CO₂, kuriam netaikoma Direktyva 2003/87/EB, sudaro tik labai mažą viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalį, todėl ataskaitų apie šiuos išmetamuosius teršalus teikimo sistemos nustatymas būtų nepagrįsta našta, atsižvelgiant

⁽¹⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

⁽²⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 63.

⁽³⁾ 1988 m. spalio 14 d. Tarybos sprendimas 88/540/EEB dėl Vienos konvencijos dėl ozono sluoksnio apsaugos ir Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų sudarymo (OL L 297, 1988 10 31, p. 8).

⁽⁴⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

⁽⁵⁾ OL L 33, 2006 2 4, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 309, 2001 11 27, p. 22.

⁽⁷⁾ OL L 161, 2006 6 14, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 304, 2008 11 14, p. 1.

į dabartinius pagal Direktyvą 2003/87/EB platesniam sektoriui taikomus reikalavimus. Todėl Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio ir 7 straipsnio 1 dalies tikslais išmetamas CO₂ kiekis pagal TKKK šaltinio kategoriją „1.A.3.A. Civilinė aviacija“ turėtų būti laikomas lygus nuliui;

- (13) siekiant užtikrinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos ir ataskaitų teikimo apie jų tvarkos veiksmingumą būtina vengti toliau didinti valstybės narėms jau tenkančią finansinę ir administracinę naštą;
- (14) nors išmetamos ir pašalinamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, susijusios su žemės naudojimu, žemės naudojimo keitimu ir miškininkyste (LULUCF), įskaitomos siekiant Kioto protokole nustatyto Sąjungos išmetamųjų teršalų mažinimo tikslo, jos nėra įtrauktos į 2020 m. 20 % tikslą, nustatytą klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinyje. Sprendimo Nr. 406/2009/EB 9 straipsnyje reikalaujama, kad Komisija įvertintų sąlygas, kuriomis vykdant LULUCF veiklą išmetami ir absorbuojami teršalų kiekiai galėtų būti įtraukti į Sąjungos išpareigojimą mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, užtikrinant LULUCF sektoriaus poveikio ilgalaikiškumą bei aplinkosauginį naudingumą ir numatant atitinkamų išmetamųjų bei absorbuojamųjų kiekių išsamią stebėseną ir tikslią apskaitą. Jame taip pat reikalaujama, kad Komisija prireikus pateiktų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, siekiant, kad jis įsigaliotų nuo 2013 m. 2012 m. kovo 12 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė pasiūlymą; tai pirmas žingsnis siekiant įtraukti LULUCF sektorių į Sąjungos išpareigojimą mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, kuris buvo užbaigtas 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 529/2013/ES dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimą ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir informacijos apie su šia veikla susijusius veiksmus⁽¹⁾ priėmimu;
- (15) Sąjunga ir valstybės narės turėtų siekti pateikti naujausią informaciją apie savo išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, visų pirma pagal strategiją „Europa 2020“ ir joje nustatytus įgyvendinimo terminus. Šis reglamentas turėtų suteikti galimybę per kuo trumpesnę laiką parengti tokius įverčius, naudojantis statistine ir kita informacija, pavyzdžiui, tam tikrais atvejais Globalios aplinkos ir saugumo stebėsenos programos ir kitų palydovinių sistemų pateiktais duomenimis;
- (16) kadangi Komisija pranešė ketinanti pasiūlyti naujus teršalų išmetimo jūrų transporto sektoriuje stebėsenos

bei ataskaitų teikimo reikalavimus, įskaitant prireikus šio reglamento pakeitimus, šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias tokiam pasiūlymui ir todėl šiuo metu į šį reglamentą neturėtų būti įtrauktos nuostatos dėl teršalų išmetimo jūrų transporto sektoriuje stebėsenos bei ataskaitų teikimo apie jį;

- (17) Sprendimo Nr. 280/2004/EB įgyvendinimo patirtis parodė, kad reikia pagerinti apie politiką, priemones ir prognozes teikiamos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, išsamumą ir palyginamumą. Pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB reikalaujama, kad valstybės narės teiktų informaciją apie savo prognozuojamą pažangą įgyvendinant joms pagal tą sprendimą nustatytas pareigas, įskaitant informaciją apie nacionalinę politiką, priemones ir nacionalines prognozes. Strategijoje „Europa 2020“ nustatyta integruota ekonominės politikos darbotvarkė, pagal kurią reikalaujama, kad Sąjunga ir valstybės narės toliau dėtų pastangas siekdamas laiku pateikti ataskaitas apie kovos su klimato kaita politiką ir priemones bei jų prognozuojamą poveikį išmetamųjų teršalų kiekiams. Siekiant šių tikslų, daug naudos turėtų duoti sistemų sukūrimas Sąjungos bei valstybių narių lygiu, kartu su aiškesnėmis rekomendacijomis dėl ataskaitų teikimo. Siekiant užtikrinti, kad Sąjunga laikytųsi tarptautinių bei vidaus reikalavimų dėl ataskaitų apie prognozuojamus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekius teikimo, ir įvertinti jos pažangą įgyvendinant jos tarptautinius bei vidaus išpareigojimus, Komisija taip pat turėtų turėti galimybę rengti ir naudoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekių prognozių įverčius;
- (18) norint stebėti valstybių narių prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą ir veiksmus, reikia kokybiškesnės jų teikiamos informacijos. Ši informacija reikalinga tam, kad būtų galima parengti išsamią Sąjungos prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją, vadovaujantis 2009 m. balandžio 1 d. Komisijos Baltąja knyga „Prisitaikymas prie klimato kaitos. Europos veiksmų programos kūrimas“. Informacijos apie prisitaikymą prie klimato kaitos teikimas valstybėms narėms suteiks galimybę keistis geriausiąją patirtimi ir įvertinti savo poreikius bei pasirenkimą spręsti klimato kaitos klausimus;
- (19) pagal Sprendimą 1/CP.15 Sąjunga ir valstybės narės išpareigojo svariai finansiškai paremti besivystančių šalių prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo veiksmus. Pagal Sprendimo 1/CP.16 40 punktą kiekviena išsivysčiusi JTBBKK Šalis privalo pagerinti ataskaitų apie finansinę, technologinę ir gebėjimų ugdymo paramą besivystančioms JTBBKK Šalims teikimą. Geresnis ataskaitų teikimas yra labai svarbus, kad būtų pripažintos Sąjungos ir valstybių narių dedamos pastangos laikytis savo išpareigojimų. Be to, Sprendimu 1/CP.16 nustatytas naujas technologijų mechanizmas, skirtas tarptautiniam technologijų perdavimui sustiprinti. Šiuo reglamentu turėtų būti užtikrintas naujausios informacijos apie technologijų perdavimo besivystančioms šalims veiklą teikimas, grindžiamas geriausiais turimais duomenimis;

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 80.

- (20) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/101/EB⁽¹⁾ iš dalies pakeitė Direktyvą 2003/87/EB, įtraukdama aviacijos veiklą į Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą. Direktyvoje 2003/87/EB pateikiamos nuostatos dėl pajamų iš aukcionų naudojimo, dėl ataskaitų apie pajamų iš aukcionų panaudojimą valstybėse narėse ir dėl veiksmų, kurių imamasi pagal tos direktyvos 3d straipsnį. Direktyvoje 2003/87/EB su pakeitimais, padarytais Direktyva 2009/29/EB, dabar taip pat pateikiamos nuostatos dėl pajamų iš aukcionų naudojimo ir nurodoma, kad ne mažiau kaip 50 % tokių pajamų turėtų būti panaudotos vienos arba daugiau rūšių veiklai, nurodytai Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 3 dalyje. Pajamų, gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvą 2003/87/EB, panaudojimo skaidrumas yra labai svarbus, užtikrinant Sąjungos įsipareigojimų vykdymą;
- (21) pagal JTBKKK Sąjunga ir jos valstybės narės privalo, vadovaudamasi gairėmis, metodikomis ir formomis, dėl kurių sutarė Šalių konferencija, sudaryti, periodiškai atnaujinti, skelbti ir Šalių konferencijai teikti nacionalinius pranešimus ir dvimetes ataskaitas. Sprendime 1/CP.16 raginama pagerinti ataskaitų apie klimato kaitos švelninimo tikslus ir finansinę, technologinę bei gebėjimų stiprinimo paramą besivystančioms JTBKKK Šalims teikimą;
- (22) Sprendimu Nr. 406/2009/EB dabartinis metinis ataskaitų teikimo ciklas pertvarkytas į metinį įsipareigojimų ciklą, pagal kurį reikalaujama valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitas išsamiai peržiūrėti per trumpesnę laikotarpį nei vykdant dabartinę JTBKKK apskaitos peržiūrą, kad būtų galima kiekvienų atitinkamų metų pabaigoje prireikus pasinaudoti lankstumo priemonėmis ir taikyti koregavimo veiksmus. Siekiant patikimai, nuosekliai, skaidriai ir laiku įvertinti, kaip laikomasi Sprendimo Nr. 406/2009/EB, būtina nustatyti Sąjungos lygiu valstybių narių teikiamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų peržiūros procesą;
- (23) šiuo metu pagal JTBKKK procesą aptariami įvairūs techniniai aspektai, susiję su ataskaitų apie iš atskirų šaltinių išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir absorbentais pašalinamą kiekį teikimu, pavyzdžiui, VAP, į ataskaitas įtrauktinos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir TKKK metodinės rekomendacijos, kuriomis būtų naudojamos rengiant nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitas. Pagal JTBKKK procesą peržiūrėjus šiuos metodinius aspektus ir po to atitinkamai perskaičiavus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio laiko eilutes, išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir išmetimo tendencijos gali pasikeisti. Komisija turėtų stebėti šiuos tarptautinio lygio pokyčius ir prireikus pasiūlyti peržiūrėti šį reglamentą, kad būtų užtikrinta atitiktis pagal JTBKKK procesą taikomos metodikoms;
- (24) pagal dabartines JTBKKK ataskaitų dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų teikimo gaires išmetamo metano kiekio apskaičiavimas ir ataskaitų apie tokį kiekį teikimas grindžiamas VAP, susijusiu su 100 metų perspektyva. Atsižvelgiant į didelį metano VAP ir palyginti trumpą metano išlikimo atmosferoje laiką, Komisija turėtų išnagrinėti politikos ir priemonių pasekmes, jei būtų nustatyta metano skaičiavimų 20 metų perspektyva;
- (25) atsižvelgiant į 2011 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl visapusiško požiūrio į įtakos klimatui turinčius antropogeninius (ne CO₂) teršalus ir kai bus susitarta pagal JTBKKK naudoti sutartas ir paskelbtas TKKK gaires dėl išmetamo juodosios anglies kiekio stebėsenos ir ataskaitų apie jį teikimo, Komisija turėtų išnagrinėti politikos ir priemonių pasekmes ir prireikus iš dalies keisti šio reglamento I priedą;
- (26) išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis visoje pateikiamoje laiko eilutėje turėtų būti skaičiuojami taikant tuos pačius metodus. Pamatiniai veiklos duomenys ir teršalų išmetimo koeficientai turėtų būti gaunami ir naudojami nuosekliai, užtikrinant, kad teršalų išmetimo tendencijų pokyčiai nepriklausytų nuo pasikeitusių skaičiavimo metodų arba prielaidų. Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio perskaičiavimas turėtų būti atliekamas laikantis sutartų gairių, siekiant pagerinti pateikiamų laiko eilutės duomenų nuoseklumą, tikslumą ir išsamumą, taip pat taikyti išsamesnius metodus. Pasikeitus metodikai arba būdui, kuriuo gaunami patatiniai veiklos duomenys ir teršalų išmetimo koeficientai, valstybės narės turėtų perskaičiuoti pateikiamų laiko eilučių apskaitas ir įvertinti perskaičiavimo poreikį, remdamosi priežastimis, nurodytomis sutartose gairėse, visų pirma svarbių kategorijų atveju. Šiame reglamente turėtų būti nustatyta, ar, nustatant metines išmetamųjų teršalų kvotas, turėtų būti atsižvelgiama į tokio perskaičiavimo poveikį ir kokiomis sąlygomis tai turėtų būti daroma;
- (27) aviacija daro poveikį pasauliniam klimatui dėl išmetamo CO₂, bei dėl kitų išmetamųjų teršalų, įskaitant išmetamus azoto oksidus, ir mechanizmų, tokių kaip plunksninių debesų susidarymo skatinimas. Atsižvelgiant į sparčiai gerėjantį mokslinį to poveikio suvokimą, pagal šį reglamentą reguliariai turėtų būti atliekamas aviacijos poveikio pasaulio klimatui, atsirandančio ne dėl išmetamo CO₂, vertinimas. Šiuo aspektu naudojamas modeliavimas turėtų būti pritaikomas atsižvelgiant į mokslo pažangą. Remdamasi savo atliktais tokio poveikio įvertinimais, Komisija turėtų apsvarstyti atitinkamas politikos galimybes siekiant spręsti tokio poveikio keliamas problemas;

⁽¹⁾ OL L 8, 2009 1 13, p. 3.

- (28) Europos aplinkos agentūra siekia remti tvarų vystymąsi ir padėti ženkliai ir pastebimai pagerinti Europos aplinką, politiką formuojantiems asmenims, viešosioms institucijoms ir visuomenei laiku teikdama tikslingą, aktualią ir patikimą informaciją. Europos aplinkos agentūra prireikus turėtų padėti Komisijai vykdyti stebėsenos ir ataskaitų teikimo darbą, visų pirma susijusį su Sąjungos apskaitos sistema ir jos politikos, priemonių ir prognozių sistema, atlikdama kasmetines ekspertines valstybių narių apskaitos peržiūras, vertindama pažangą įgyvendinant Sąjungos išmetamųjų teršalų mažinimo įsipareigojimus, tvarkydama Europos prisitaikymo prie klimato kaitos platformą, susijusią su poveikiu klimato kaitai, klimato kaitos pažeidžiamumui bei prisitaikymui prie klimato kaitos, taip pat visuomenei teikdama pagrįstą informaciją apie klimatą;
- (29) visiems reikalavimams, susijusiems su informacijos bei duomenų teikimu pagal šį reglamentą, turėtų būti taikomos Sąjungos duomenų apsaugos ir komercinio konfidencialumo taisyklės;
- (30) pagal šį reglamentą surinkta informacija ir duomenys taip pat galėtų būti panaudoti formuojant ir vertinant būsimą Sąjungos kovos su klimato kaita politiką;
- (31) kad būtų užtikrintas nuoseklumas, Komisija turėtų stebėti šiame reglamente nustatytą stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimų įgyvendinimą ir būsimus pokyčius, susijusius su JTBKKK ir Kioto protokolu. Šiuo tikslu prireikus Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti atitinkamą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto;
- (32) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento 5 straipsnio 4 dalies, 7 straipsnio 7 ir 8 dalių, 8 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio 3 dalies, 17 straipsnio 4 dalies ir 19 straipsnio 5 ir 6 dalių įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Išskyrus kiek tai susiję su 19 straipsnio 6 dalimi, tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;
- (33) siekiant nustatyti suderintus ataskaitų teikimo reikalavimus, kuriais remiantis būtų stebimas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir kita informacija, susijusi su kovos su klimato kaita politika, Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti

aktus dėl šio reglamento I priedo ir III priedo keitimo; atsižvelgiant į sprendimus, priimtus pagal JTBKKK bei Kioto protokolą, dėl VAP pokyčių ir tarptautiniu lygiu sutartų gairių dėl apskaitos ataskaitų pakeitimų; dėl Sąjungos apskaitos sistemai taikomų esminių reikalavimų nustatymo; ir dėl Sąjungos registro sukūrimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;

- (34) kadangi šio reglamento tikslų, t.y. nustatyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomų veiksmų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nevirsijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKYRIUS

DALYKAS, TAIKymo SRITIS IR APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomas mechanizmas, siekiant:

- a) užtikrinti, kad Sąjunga ir jos valstybės narės laiku JTBKKK sekretariatui teiktų skaidrias, tikslas, nuoseklias, palyginamas ir išsamias ataskaitas;
- b) teikti ir tikrinti informaciją, susijusią su Sąjungos ir jos valstybių narių įsipareigojimais, nustatytais pagal JTBKKK, Kioto protokolą ir jais remiantis priimtus sprendimus, taip pat vertinti tų įsipareigojimų įgyvendinimo pažangą;
- c) valstybėse narėse vykdyti viso šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolas dėl ozono sluoksnį ardiančių medžiagų, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo kiekio stebėseną ir teikti ataskaitas apie šiuos išmetamus bei pašalintus kiekius;

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

- d) pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 6 straipsnį vykdyti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir kitos informacijos stebėseną, teikti apie juos ataskaitas, juos peržiūrėti ir tikrinti;
- e) teikti ataskaitas apie pajamų, gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 ar 2 dalį arba 10 straipsnio 1 dalį, naudojimą, kaip nustatyta tos direktyvos 3d straipsnio 4 dalyje ir 10 straipsnio 3 dalyje;
- f) stebėti valstybių narių veiksmus, kurių jos imasi siekdamos ekonomiškai efektyviu būdu prisitaikyti prie neišvengiamų klimato kaitos padarinių, ir teikti ataskaitas apie juos;
- g) vertinti valstybių narių pažangą įgyvendinant joms nustatytas pareigas pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas:

- a) ataskaitų apie Sąjungos ir jos valstybių narių anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamas vystymosi strategijas ir jų atnaujinimą pagal Sprendimą 1/CP.16 teikimui;
- b) į nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitas pagal JTBBKK 4 straipsnio 1 dalies a punktą įtrauktų šio reglamento I priede išvardytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimui iš atskirų sektorių bei šaltinių ir šalinimui absorbentais valstybių narių teritorijoje;
- c) išmetamoms šiltnamio efektą sukeliančioms dujoms, kurioms taikoma Sprendimo Nr. 406/2009/EB 2 straipsnio 1 dalis;
- d) su civilinės aviacijos sektoriuje išmetamais teršalais susijusiems poveikio klimatui būdams, išskyrus su CO₂ susijusį poveikį;
- e) Sąjungos ir jos valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolai, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo kiekio prognozėms, ir su tuo susijusioms valstybių narių politikai bei priemonėms;
- f) bendrai finansinei ir technologinei paramai besivystančioms šalims, teikiamai pagal JTBBKK reikalavimus;
- g) pajamų, gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 ir 2 dalis bei 10 straipsnio 1 dalį, naudojimui;
- h) valstybių narių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksams.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) visuotinio atšilimo potencialas arba VAP – bendras poveikis visuotiniam atšilimui, susidarantis išmetus vieną tų dujų vienetą, palyginti su poveikiu, kuris susidaro išmetus vieną etaloninių dujų – CO₂ – vienetą, kuriam priskiriama vertė 1;
- 2) nacionalinė apskaitos sistema – valstybėje narėje nustatyta institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, kuria siekiama vertinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolai, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo kiekį, taip pat teikti ir saugoti apskaitų informaciją pagal sprendimą 19/CMP.1 arba kitus atitinkamus JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimus;
- 3) kompetentingos apskaitų tvarkymo institucijos – institucijos, kurioms pagal nacionalinę apskaitos sistemą pavesta sudaryti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą;
- 4) kokybės užtikrinimas – numatyta peržiūros procedūrų sistema, kuria siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi duomenų kokybės tikslų ir kad būtų pateikiami kuo geresni įverčiai ir informacija, kuriais remiantis būtų galima užtikrinti kokybės kontrolės programos veiksmingumą ir padėti valstybėms narėms;
- 5) kokybės kontrolė – standartinių techninių veiksmų sistema, kuria siekiama matuoti ir kontroliuoti kaupiamos informacijos ir įverčių kokybę, siekiant užtikrinti duomenų vientisumą, teisingumą ir išsamumą, nustatyti ir taisyti klaidas, nustatyti ir šalinti trūkumus, dokumentuoti ir archyvuoti duomenis bei kitą naudojamą medžiagą ir registruoti visą kokybės užtikrinimo veiklą;
- 6) rodiklis – kiekybinis arba kokybinis veiksnys arba kintamasis, padedantis geriau suprasti politikos ir priemonių įgyvendinimo pažangą ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo tendencijas;
- 7) nustatytosios šiltnamio efektą sukeliančių dujų normos vienetas arba NNV – pagal atitinkamas JTBBKK Šalių konferencijos, kuri tuo pačiu yra ir Kioto protokolo Šalių susirinkimas, sprendimo 13/CMP.1 (toliau – Sprendimas 13/CMP.1) priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas;
- 8) teršalų šalinimo vienetas arba TŠV – pagal atitinkamas Sprendimo 13/CMP.1 priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas;

- 9) išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas arba TMV – pagal atitinkamas Sprendimo 13/CMP.1 priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas;
- 10) patvirtintas išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas arba PTMV – pagal Kioto protokolo 12 straipsnį ir jo reikalavimus bei pagal atitinkamas Sprendimo 13/CMP.1 priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas;
- 11) laikinasis patvirtintas išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas arba LPTMV – pagal Kioto protokolo 12 straipsnį ir jo reikalavimus bei pagal atitinkamas Sprendimo 13/CMP.1 priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas, t. y. kreditai už patvirtintą išmetamųjų teršalų šalinimą, suteikti miško įveisimo arba miško atkūrimo projektui, vykdomam pagal švarios plėtos mechanizmą, kurie turi būti pakeičiami pasibaigus galiojimui antrojo išipareigojimų laikotarpio pabaigoje;
- 12) ilgalaikis patvirtintas išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas arba IPTMV – pagal Kioto protokolo 12 straipsnį ir jo reikalavimus ir pagal atitinkamas Sprendimo 13/CMP.1 priedo arba kitų atitinkamų JTBBKK ar Kioto protokolo organų sprendimų nuostatas nustatytas vienetas, t. y. kreditai už patvirtintą ilgalaikį išmetamųjų teršalų šalinimą, suteikti miško įveisimo arba miško atkūrimo projektui, vykdomam pagal švarios plėtos mechanizmą, kurie turi būti pakeičiami pasibaigus galiojimui projekto kreditų suteikimo laikotarpio pabaigoje arba saugomo kiekio išmetimo į atmosferą atveju, arba tuo atveju, jei nepateikiama patvirtinimo ataskaita;
- 13) nacionalinis registras – standartizuotos elektroninės duomenų bazės tipo registras, kuriame saugomi duomenys atitinkamai apie NNV, TŠV, TMV, PTMV, LPTMV ir IPTMV išdavimą, laikymą, perdavimą, išgijimą, atšaukimą, nurašymą, perkėlimą, pakeitimą arba galiojimo pabaigos pakeitimą;
- 14) politika ir priemonės – visos priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti JTBBKK 4 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytas pareigas, galinčias apimti ir priemones, kurių pagrindinis tikslas nėra riboti ar mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą;
- 15) politikos, priemonių ir prognozių sistema – institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, nustatyta siekiant teikti ataskaitas apie politiką ir priemones bei prognozes, susijusias su šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms netaikomas Monrealio protokolas, dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamais ir absorbentais pašalinamais kiekiais, kaip to reikalaujama pagal šio reglamento 12 straipsnį;
- 16) *ex-ante* politikos ir priemonių vertinimas – numatomo politikos arba priemonės poveikio vertinimas;
- 17) *ex-post* politikos ir priemonių vertinimas – politikos arba priemonės padaryto poveikio vertinimas;
- 18) prognozės netaikant priemonių – prognozės, susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamu ir absorbentais pašalinamu kiekiu, neįtraukiant poveikio, kurį daro visa politika ir priemonės, kurios planuojamos, priimanamos ir įgyvendinamos nuo metų, pasirinktų kaip atitinkamos prognozės atskaitos taškas;
- 19) prognozės pritaikius priemones – prognozės, susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamu ir absorbentais pašalinamu kiekiu, įtraukiant priimtos ir įgyvendintos politikos ir priemonių poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui;
- 20) prognozės pritaikius papildomas priemones – prognozės, susijusios su šiltnamio efektą sukeliančių dujų iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamu ir absorbentais pašalinamu kiekiu, įtraukiant priimtos ir įgyvendintos klimato kaitos švelninimo politikos ir priemonių, taip pat tuo tikslu planuojamos politikos ir priemonių poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui;
- 21) jautrumo analizė – modelio algoritmo arba prielaidos tyrimas, siekiant kiekybiškai nustatyti modelio išvesties duomenų kintamumą arba stabilumą atsižvelgiant į įvesties duomenų arba pamatinių prielaidų kaitą. Ji atliekama keičiant įvesties vertes arba modelio lygtis ir stebint, kaip atitinkamai kinta modelio išvesties duomenys;
- 22) su klimato kaitos švelninimu susijusi parama – parama veiklai besivystančiose šalyse, kuria prisidedama prie pastangų stabilizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje tokiu lygiu, kad pavojingas poveikis dėl žmogaus veiklos nesutrikdytų klimato sistemos;
- 23) su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusi parama – parama veiklai besivystančiose šalyse, kuria siekiama mažinti žmonių sukurtų arba natūralių sistemų jautrumą klimato kaitos poveikiui ir su klimatu susijusiai rizikai, išsaugant arba didinant besivystančių šalių gebėjimą prisitaikyti prie klimato kaitos ir jų atsparumą;
- 24) techninės pataisos – nacionalinėje šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitoje pateiktų įverčių tikslinimas atliekant peržiūrą, kuri vykdoma laikantis 19 straipsnio, kai pateikti apskaitų duomenys yra neišsamūs arba parengti nesilaikant atitinkamų tarptautinių ar Sąjungos taisyklių arba gairių ir kai šiais patikslintais duomenimis ketinama pakeisti iš pradžių pateiktus įverčius;

25) perskaičiavimas pagal JTBKKK metinių apskaitų ataskaitų teikimo gaires – anksčiau pateiktose apskaitos ataskaitose nurodyto šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamo ir absorbentais pašalinamo kiekio pakartotinis įvertinimas pasikeitus metodikai arba teršalų išmetimo koeficientų bei veiklos duomenų gavimo bei taikymo būdai; įtraukus naujas šaltinių ar absorbentų kategorijas ar naujas dujas; arba pasikeitus šiltnamio efektą sukeliančių dujų VAP.

2 SKYRIUS

ANGLIES DIOKSIDO KIEKIO MAŽINIMU GRINDŽIAMOS VYSTYMOSI STRATEGIJOS

4 straipsnis

Anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamos vystymosi strategijos

1. Valstybės narės ir Sąjungos vardu veikianti Komisija, laikydamosi tarptautiniu lygiu pagal JTBKKK procesą suderintų ataskaitų teikimo nuostatų, parengia anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamas vystymosi strategijas, kad padėtų:

- a) skaidriai ir tiksliai stebėti faktinę ir prognozuojamą valstybių narių pažangą (įskaitant Sąjungos priemonių indėlį) įgyvendinant Sąjungos ir valstybių narių įsipareigojimus pagal JTBKKK apriboti arba sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo kiekį;
- b) laikytis valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo įsipareigojimų pagal Sprendimą Nr. 406/2009/EB ir siekti ilgalaikio teršalų išmetimo mažinimo ir šalinimo absorbentais didinimo visuose sektoriuose, atsižvelgiant į Sąjungos tikslą ne vėliau kaip 2050 m., palyginti su 1990 m. lygiu, ekonomiškai efektyviu būdu teršalų išmetimą sumažinti 80–95 %, atsižvelgiant į būtiną sumažinimą, kurį pagal TKKK reikalavimus turi užtikrinti išsivysčiusių šalių grupė.

2. Ne vėliau kaip 2015 m. sausio 9 d. arba laikantis tarptautiniu lygiu pagal JTBKKK procesą suderinto tvarkaraščio valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą apie savo anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamos vystymosi strategijos įgyvendinimo būklę.

3. Komisija ir valstybės narės nedelsdamos viešai skelbia savo atitinkamas anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamas vystymosi strategijas ir jų atnaujintas redakcijas.

3 SKYRIUS

ANKSTESNIŲ DUOMENŲ APIE ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMĄ IR ŠALINIMĄ TEIKIMAS

5 straipsnis

Nacionalinės apskaitos sistemos

1. Valstybės narės, laikydamosi nacionalinėms sistemoms taikytinų JTBKKK reikalavimų, nustato, tvarko ir siekia nuolat

tobulinti nacionalines apskaitos sistemas, kad būtų įvertintas šio reglamento I priede nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos iš atskirų šaltinių išmetamas ir absorbentais pašalinamas kiekis bei užtikrintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitų savalaikis parengimas, tų apskaitų skaidrumas, tikslumas, nuoseklumas, palyginamumas ir išsamumas.

2. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos apskaitos tvarkymo institucijos galėtų naudotis:

- a) su veiklos rūšimis ir įrenginiais susijusiais duomenimis ir metodais pagal Direktyvą 2003/87/EB, kad galėtų parengti nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitas, siekiant užtikrinti pagal Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą pateiktą šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo duomenų atitiktį nacionalinėse šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose pateiktiems duomenims;
- b) atitinkamais atvejais – duomenimis, surinktais fluorintų dujų išmetimo įvairiuose sektoriuose ataskaitų teikimo sistemose, kaip nustatyta Reglamento (EB) Nr. 842/2006 6 straipsnio 4 dalyje, kad galėtų parengti nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitas;
- c) atitinkamais atvejais – teršalų išmetimo duomenimis, pamatiniais duomenimis ir metodais, apie kuriuos pranešta iš objektų pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006, kad galėtų parengti nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitas;
- d) duomenimis, pateiktais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008.

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos apskaitų tvarkymo institucijos atitinkamais atvejais:

- a) naudotųsi ataskaitų teikimo sistemomis, nustatytomis pagal Reglamento (EB) Nr. 842/2006 6 straipsnio 4 dalį, kad būtų galima patobulinti nacionalinėse šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose pateikiamo fluorintų dujų kiekio skaičiavimą;
- b) galėtų atlikti metines atitikties patikras, nurodytas 7 straipsnio 1 dalies l ir m punktuose.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, reglamentuojančios su nacionalinėmis apskaitos sistemomis susijusios informacijos struktūrą, formą ir teikimo procesą, ir reikalavimai dėl valstybių narių nacionalinių apskaitos sistemų sukūrimo, tvarkymo ir veikimo laikantis JTBKKK ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeičiančių susitarimų organų priimtų atitinkamų sprendimų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6 straipsnis

Sąjungos apskaitos sistema

1. Sukuriama Sąjungos apskaitos sistema, skirta užtikrinti nacionalinių apskaitos ataskaitų savalaikį parengimą, tų ataskaitų skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos atžvilgiu. Komisija tvarko, prižiūri ir nuolat siekia tobulinti tą sistemą, kurią sudaro:

- a) kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės programa, apimanti kokybės tikslų nustatymą ir apskaitos kokybės užtikrinimo bei kokybės kontrolės plano rengimą. Komisija padeda valstybėms narėms įgyvendinti jų kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės programas;
- b) procedūra, pagal kurią konsultuojantis su atitinkama valstybe nare apskaičiuojami jos nacionalinėje apskaitoje trūkstami duomenys;
- c) valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų peržiūros, nurodytos 19 straipsnyje.

2. Komisijai pagal 25 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl Sąjungos apskaitos sistemai taikomų esminių reikalavimų, kad būtų įvykdyti išpareigojimai pagal Sprendimą 19/CMP.1. Komisija nepriima nuostatų pagal 1 dalį, kurių laikytis valstybėms narėms būtų sunkiau nei aktų, priimtų pagal Sprendimo Nr. 280/2004/EB 3 straipsnio 3 dalį ir 4 straipsnio 2 dalį, nuostatų.

7 straipsnis

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų (X metų) sausio 15 d. valstybės narės nustato ir Komisijai pateikia ataskaitą, kurioje nurodo:

- a) X-2 metais jose išmestą šio reglamento I priede nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos ir Sprendimo Nr. 406/2009/EB 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos kiekį, laikydamosi JTBKKK ataskaitų teikimo reikalavimų. Nedarant poveikio ataskaitų apie šio reglamento I priede nurodytas šiltnamio efektą sukeliančias dujas teikimui, Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio ir 7 straipsnio 1 dalies tikslais CO₂ išmetimas pagal TKKK kategoriją „1.A.3.A. Civilinė aviacija“ laikomas lygus nuliui;
- b) laikydamosi JTBKKK ataskaitų teikimo reikalavimų, duomenis apie X-2 metais jose išmestą anglies monoksido (CO), sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x) ir lakiųjų organinių junginių dėl žmogaus veiklos kiekį, kurie atitiktų

duomenis, kurie jau pranešti pagal Direktyvos 2001/81/EB 7 straipsnį ir JTEEK Tolinų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją;

- c) laikydamosi JTBKKK ataskaitų teikimo reikalavimų, X-2 metais jose iš atskirų šaltinių išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos ir absorbentais pašalintą CO₂ kiekį vykdant veiklą LULUCF srityje;
- d) nuo 2008 m. arba kitų taikytinų metų iki X-2 metų jose iš atskirų šaltinių išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos kiekį ir absorbentais pašalintą CO₂ kiekį vykdant veiklą LULUCF srityje pagal Sprendimą Nr. 529/2013/ES ir Kioto protokolą, taip pat informaciją apie šio šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais vykdant veiklą LULUCF srityje apskaitą, kaip nustatyta Sprendime Nr. 529/2013/ES ir Kioto protokolo 3 straipsnio 3 bei 4 dalyse, ir atitinkamuose pagal juos priimtuose sprendimuose. Kai valstybės narės į apskaitą įtraukia pasėlių tvarkymą, ganyklų tvarkymą, augalijos atkūrimą arba šlapžemių drenažą ir drėgnumo atkūrimą, jos taip pat nurodo atitinkamų bazinių metų arba laikotarpio, nurodyto Nr. 529/2013/ES VI priede ir Sprendime 13/CMP.1, šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmestų iš atskirų šaltinių ir pašalintų absorbentais, kiekį, susijusį su kiekvienos tokios rūšies veikla. Laikydamosi šiame punkte nurodytų ataskaitų teikimo pareigų, visų pirma teikdamos informaciją apie išmestą ir absorbuotą kiekį, susijusią su jų apskaitos pareigomis, įtvirtintomis Sprendime Nr. 529/2013/ES, valstybės narės pateikia informaciją, visapusiškai atsižvelgdamos į taikomas TKKK LULUCF gerosios patirties rekomendacijas;
- e) a–d punktuose nurodytos informacijos apie laikotarpį nuo atitinkamų bazinių metų ar laikotarpio iki X-3 metų pasikeitimus, nurodydamos tų pasikeitimų priežastis;
- f) informaciją apie X-2 metų rodiklius, kaip nustatyta III priede;
- g) nacionalinio registro informaciją apie NNV, TŠV, TMV, PTMV, LPTMV ir IPTMV išdavimą, įsigijimą, laikymą, perdavimą, atšaukimą, panaikinimą ir perkėlimą X-1 metais;
- h) suvestinę informaciją apie X-1 metais atliktus perleidimo sandorius pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 4 ir 5 dalis;
- i) informaciją apie bendro įgyvendinimo, švarios plėtros mechanizmo (toliau - ŠPM) ir tarptautinės prekybos apyvar-tiniais taršos leidimais pagal Kioto protokolo 6, 12 ir 17 straipsnius arba kitų lanksčių mechanizmų, numatytų kitomis JTBKKK Šalių konferencijos arba JTBKKK Šalių konferencijos, kuri tuo pačiu yra ir Kioto protokolo Šalių susirinkimas, priimtomis priemonėmis, taikymą X-2 metais,

siekiant įgyvendinti jų kiekybinius teršalų išmetimo ribojimo arba mažinimo įsipareigojimus pagal Sprendimo 2002/658/EB 2 straipsnį ir Kioto protokolą arba būsimus įsipareigojimus pagal JTBKKK ar Kioto protokolą;

- j) informaciją apie veiksmus, kurių imtasi siekiant pagerinti apskaitos ataskaitos įverčius, visų pirma tose ataskaitos dalyse, kurios buvo taisomos arba dėl kurių po ekspertų atliktos peržiūros buvo pateikta rekomendacijų;
- k) X-2 metų faktinį arba apskaičiuotą išmetamųjų teršalų patikrinto kiekio, kuris pagal Direktyvą 2003/87/EB pateiktas iš įrenginių ir veiklos vykdytojų, priskyrimą nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos taršos šaltinių kategorijoms, kai įmanoma, ir to patikrinto išmetamųjų teršalų kiekio santykį su visu praneštu iš tų kategorijų šaltinių išmestų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu;
- l) kai tinkama, X-2 metais atliktų šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitose pateikto išmetamųjų teršalų kiekio atitikties patikrų rezultatus, nurodant išmetamųjų teršalų patikrintą kiekį, apie kurį pranešta pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- m) kai tinkama, X-2 metais atliktų duomenų, taikytų įvertinant išmetamųjų teršalų kiekį šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo tikslais, atitikties patikrų rezultatus, nurodant:
 - i) duomenis, taikytus pagal Direktyvą 2001/81/EB rengiant oro teršalų apskaitos ataskaitas;
 - ii) duomenis, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 842/2006 6 straipsnio 1 dalį;
 - iii) energetikos duomenis, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 4 straipsnį ir B priedą;
- n) nacionalinės apskaitos sistemos pakeitimų aprašą;
- o) nacionalinio registro pakeitimų aprašą;
- p) informaciją apie savo kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės planus, bendrą neapibrėžtumo įvertinimą, bendrą išsamumo įvertinimą ir, kai turima, kitas nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos sudedamąsias dalis, reikalingas tam, kad būtų galima parengti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitą.

Pirmaisiais ataskaitų teikimo pagal šį reglamentą metais valstybės narės praneša Komisijai apie savo ketinimą pasinaudoti Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 4 ir 5 dalimis.

2. Valstybės narės ne vėliau kaip antrų metų po to, kai pasibaigia kiekvienas Sprendimo Nr. 529/2013/ES I priede nurodytas ataskaitinis laikotarpis, sausio 15 d. pateikia Komisijai preliminarinius duomenis, o ne vėliau kaip kovo 15 d. – galutinius duomenis, kaip parengta to ataskaitinio laikotarpio jų LULUCF apskaitoje pagal to sprendimo 4 straipsnio 6 dalį.

3. Ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 15 d. valstybės narės Komisijai perduoda išsamią atnaujintą nacionalinės apskaitos ataskaitą. Šioje ataskaitoje pateikiama visa 1 dalyje išvardinta informacija ir visa vėliau atnaujinta informacija.

4. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 15 d. valstybės narės JTBKKK sekretariatui pateikia nacionalines apskaitos ataskaitas su informacija, kuri buvo pateikta Komisijai pagal 3 dalį.

5. Kiekvienais metais Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą bei Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitą ir iki kiekvienų metų balandžio 15 d. pateikia jas JTBKKK sekretariatui.

6. Komisijai pagal 25 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais:

- a) į šio reglamento I priede pateiktą šiltnamio efektą sukeliančių dujų sąrašą įtraukiamos arba iš jo pašalinamos medžiagos arba į šio reglamento III priedą įtraukiami, iš jo pašalinami arba jame iš dalies keičiami rodikliai, laikantis JTBKKK ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų organų priimtų atitinkamų sprendimų;
- b) atsižvelgiama į VAP pokyčius ir tarptautiniu lygiu sutartų gairių dėl apskaitų pakeitimus, laikantis JTBKKK ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų organų priimtų atitinkamų sprendimų.

7. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato struktūrą, formą ir procesą, susijusius su pagal 1 dalį valstybių narių teikiamomis šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitomis, laikantis JTBKKK ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų organų priimtų atitinkamų sprendimų. Tuose įgyvendinimo aktuose taip pat nurodomi Komisijos ir valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir veiklos derinimo rengiant Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitą laikotarpiai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato struktūrą, formą ir procesą, susijusius su pagal Sprendimo Nr. 529/2013/ES 4 straipsnį valstybių narių teikiama informacija apie išmestą ir pašalintą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Priimdama tuos įgyvendinimo aktus Komisija užtikrina Sąjungos ir JTBBKK tvarkaraščių, susijusių su tos informacijos stebėseną ir teikimu, suderinamumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8 straipsnis

Šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitos

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų (X metų) liepos 31 d. valstybės narės, kai įmanoma, pateikia Komisijai X-1 metų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitas. Komisija, remdamasi valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitomis arba, jei valstybė narė iki tos datos nepateikė savo tarpinės apskaitos ataskaitų, pačios atliktais skaičiavimais kasmet sudaro Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitą. Komisija kasmet ne vėliau kaip rugsėjo 30 d. viešai paskelbia šią informaciją.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitų pagal 1 dalį struktūrą, formą ir teikimo procesą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9 straipsnis

Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti reikalingų nacionalinių išmetamųjų teršalų įverčių apskaičiavimo procedūros

1. Komisija atlieka pradinę valstybių narių pagal 7 straipsnio 1 dalį pateiktų duomenų tikslumo patikrą. Tų patikrų rezultatus valstybėms narėms ji perduoda per šešias savaites po pateikimo termino. Valstybės narės, pateikdamos galutinę X-2 metų apskaitos ataskaitą, ne vėliau kaip kovo 15 d. kartu pateikia atsakymus į aktualius klausimus, iškeltus atliekant pradinę patikrą.

2. Jeigu valstybė narė iki kovo 15 d. nepateikia apskaitos ataskaitos duomenų, reikalingų Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti, Komisija, konsultuodamasi ir glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe narė, gali parengti įverčius, kad papildytų valstybės narės pateiktus duomenis. Tuo tikslu Komisija taiko taikytinas nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų rengimo gaires.

4 SKYRIUS

REGISTRAI

10 straipsnis

Registrų sukūrimas ir tvarkymas

1. Sąjunga ir valstybės narės sukuria ir tvarko registrus, kuriuose tvarkoma tiksli NNV, TŠV, TMV, PTMV, LPTMV ir

IPTMV atitinkamai išdavimo, laikymo, perdavimo, išigijimo, atšaukimo, nurašymo, perkėlimo, pakeitimo arba galiojimo pabaigos pakeitimo apskaita. Be to, valstybės narės gali naudoti šiuos registrus tikslios Direktyvos 2003/87/EB 11a straipsnio 5 dalyje nurodytų vienetų apskaitos tikslais.

2. Sąjunga ir valstybės narės gali tvarkyti savo registrus kaip bendrą sistemą kartu su viena arba daugiau kitų valstybių narių.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys pateikiami pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį paskirtam vyriausiajam administratoriui.

4. Komisijai pagal 25 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant sukurti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą Sąjungos registrą.

11 straipsnis

Vienetų nurašymas pagal Kioto protokolą

1. Pasibaigus kiekvienų Kioto protokole nustatyto pirmojo išipareigojimų laikotarpio metų nacionalinių apskaitų peržiūrai pagal Kioto protokolą, įskaitant galimų įgyvendinimo klausimų sprendimą, valstybės narės nurašo registre esančius NNV, TŠV, TMV, PTMV, LPTMV ir IPTMV, atitinkančius per tuos metus jų išmestą grynąjį teršalų kiekį.

2. Paskutinių Kioto protokole nustatyto pirmojo išipareigojimų laikotarpio metų atžvilgiu valstybės narės nurašo registre esančius vienetus dar nesipasisbaigus papildomam išipareigojimų įgyvendinimo laikotarpiui, nustatytam JTBBKK Šalių konferencijos, kuri yra ir Kioto protokolo Šalių susirinkimas, Sprendimu 11/CMP.1.

5 SKYRIUS

ATASKAITOS APIE ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ DĖL ŽMOGAUS VEIKLOS IŠMETIMO IŠ ATSKIRŲ ŠALTINIŲ IR ŠALINIMO ABSORBENTAIS POLITIKĄ, PRIEMONES IR PROGNOZES

12 straipsnis

Nacionalinės ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemos

1. Valstybės narės ir Komisija ne vėliau kaip 2015 m. liepos 9 d. sukuria ataskaitų apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais politiką bei priemones, ir to išmetimo prognozių teikimo atitinkamai nacionalines ir Sąjungos sistemas, jas tvarko ir nuolat siekia jas tobulinti. Tos sistemos apima atitinkamas valstybėse narėse ir Sąjungoje nustatytas institucines, teises ir procedūrinės politikos vertinimo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais kiekio prognozių rengimo priemones.

2. Valstybės narės ir Komisija siekia užtikrinti, kad informacija apie politiką ir priemones, taip pat apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais kiekio prognozes, kaip nurodyta 13 ir 14 straipsniuose, įskaitant, atitinkamais atvejais, informaciją apie duomenų, metodų ir modelių naudojimą ir taikymą, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės veiklos įgyvendinimą bei jautrumo analizę, būtų pateikiama laiku ir būtų skaidri, tiksli, nuosekli, palyginama ir išsami.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl informacijos apie nacionalines ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemas struktūros, formos ir teikimo proceso pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, 13 straipsnį ir 14 straipsnio 1 dalį, laikydamosi JTBBKK ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų organų priimtų atitinkamų sprendimų. Komisija užtikrina atitiktį tarptautiniu lygiu nustatytiems ataskaitų teikimo reikalavimams, taip pat Sąjungos ir tarptautinių tvarkaraščių, susijusių su tos informacijos stebėseną ir teikimu, suderinamumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Ataskaitų apie politiką ir priemones teikimas

1. Ne vėliau kaip 2015 m. kovo 15 d., o vėliau – kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai:

- a) ataskaitų apie politiką ir priemones arba priemonių grupes, taip pat šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais kiekio prognozių teikimo pagal 12 straipsnio 1 dalį nacionalinės sistemos aprašą, kai toks aprašas dar nebuvo pateiktas, arba informaciją apie tos sistemos pakeitimus, jeigu toks aprašas jau buvo pateiktas;
- b) naujausią informaciją, susijusią su jų anglies dioksido kiekio mažinimu grindžiamomis vystymosi strategijomis, nurodytomis 4 straipsnyje, ir su tų strategijų įgyvendinimo pažanga;
- c) informaciją apie nacionalinę politiką bei priemones arba priemonių grupes ir apie Sąjungos politikos ir priemonių arba priemonių grupių, kuriomis ribojamas ar mažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, įgyvendinimą, pateikiamą pagal sektorius ir pagal I priede nurodytas dujas ar dujų grupes (hidrofluorangliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai). Toje informacijoje nurodoma taikoma ir atitinkama nacionalinė arba Sąjungos politika ir ji apima:

- i) politikos arba priemonės tikslą ir trumpą politikos arba priemonės apibūdinimą;

- ii) politikos įgyvendinimo priemonės rūšį;

- iii) politikos arba priemonės, arba priemonių grupės įgyvendinimo būklę;

- iv) per tam tikrą laiką padarytos pažangos stebėjimo ir vertinimo rodiklius, kai jie taikomi;

- v) kai tokių yra, kiekybinius poveikio šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimui iš atskirų šaltinių ir šalinimui absorbentais įverčius, suskirstytus pagal:

— *ex-ante* atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą vertinimo rezultatus. Įverčiai pateikiami ketverių būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iš karto po ataskaitinių metų, sekai, atskiriant šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetimą ir dujų, kurioms taikomas Sprendimas Nr. 406/2009/EB, išmetimą,

— *ex-post* atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą vertinimo rezultatus, atskiriant šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, išmetimą ir dujų, kurioms taikomas Sprendimas Nr. 406/2009/EB, išmetimą;

- vi) kai tokių yra, prognozuojamų politikos ir priemonių įgyvendinimo išlaidų ir naudos sąmatas, taip pat atitinkamai faktinių politikos ir priemonių įgyvendinimo išlaidų ir naudos įverčius;

- vii) kai tokių yra, visas nuorodas į vertinimą ir pagrindžiamąsias technines ataskaitas, nurodytas 3 dalyje;

- d) informaciją, nurodytą Sprendimo Nr. 406/2009/EB 6 straipsnio 1 dalies d punkte;

- e) informaciją apie tai, kiek valstybės narės veiksmais prisidedama prie nacionaliniu lygiu dedamų pastangų ir kiek prognozuojamas bendro įgyvendinimo, ŠPM ir tarptautinės prekybos apyvartiniais taršos leidimais taikymas papildoma vidaus veiksmus pagal atitinkamas Kioto protokolo ir pagal jį priimtų sprendimų nuostatas.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie esminius pagal šį straipsnį pateiktos informacijos pasikeitimus per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus ne vėliau kaip metų, einančių po anksčiau ataskaitos, kovo 15 d.

3. Valstybės narės elektroniniu būdu visuomenei teikia informaciją apie nacionalinės politikos ir priemonių išlaidų ir poveikio atitinkamą vertinimą, kai toks yra, ir susijusią informaciją apie Sąjungos politikos ir priemonių, kuriomis ribojamas arba mažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas iš atskirų šaltinių ar didinamas šalinimas absorbentais, įgyvendinimą kartu pateikdamos esamas technines ataskaitas, kuriomis pagrindžiami tie vertinimai. Tuose vertinimuose turėtų būti pateikiami taikytų modelių ir metodinių principų aprašai, apibūrinę ir pagrindinę prielaidas.

14 straipsnis

Ataskaitų apie prognozes teikimas

1. Ne vėliau kaip 2015 m. kovo 15 d., o vėliau – kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų dėl žmogaus veiklos išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais prognozes, sudarytas pagal I priede išvardytas dujų rūšis arba dujų grupes (hidrofluorangliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai) ir sektorius. Tose prognozėse pateikiami kiekybiniai ketverių būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra nulis arba penketas ir kurie eina iš karto po ataskaitinių metų, sekos įverčiai. Rengiant nacionalines prognozes atsižvelgiama į Sąjungos lygmeniu patvirtintą politiką ir priemones bei jose pateikiama:

- a) prognozės netaikant priemonių, jei tokių yra, prognozės pritaikius priemones ir, kai tokių yra, prognozės pritaikius papildomas priemones;
- b) suvestinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo prognozės ir atskiri prognozuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo iš taršos šaltinių, kuriems taikoma Direktyva 2003/87/EB, ir taršos šaltinių, kuriems taikomas Sprendimas Nr. 406/2009/EB, įverčiai;
- c) pagal 13 straipsnį nustatytos politikos ir priemonių poveikis. Jeigu tokia politika arba priemonės neįtrauktos, tai turėtų būti aiškiai nurodyta ir paaiškinta;
- d) atliktos prognozių jautrumo analizės rezultatai;
- e) visos susijusios nuorodos į vertinimą ir technines ataskaitas, kuriomis grindžiamos 4 dalyje nurodytos prognozės.

2. Valstybės narės praneša Komisijai apie esminius pagal šį straipsnį pateiktos informacijos pasikeitimus per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus ne vėliau kaip metų, einančių po anksčiau ataskaitos, kovo 15 d.

3. Valstybės narės praneša naujausias turimas prognozes. Jeigu valstybė narė ne vėliau kaip kas antrų metų kovo 15 d. nepateikia išsamių prognozių įverčių, o Komisija nustato, kad ta valstybė narė negali užpildyti pagal Komisijos kokybės užtikrinimo ar kokybės kontrolės procedūras nustatytų įverčių spragų, Komisija, konsultuodamasi su atitinkama valstybe nare, gali parengti Sąjungos prognozėms sudaryti reikalingus įverčius.

4. Valstybės narės elektroniniu būdu pateikia visuomenei savo nacionalines šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo iš atskirų šaltinių ir šalinimo absorbentais prognozes, kartu pateikdamos atitinkamas technines ataskaitas, kuriomis grindžiamos tos prognozės. Tose prognozėse turėtų būti pateikiami taikytų modelių ir metodinių principų aprašai, apibūrinę ir pagrindinę prielaidas.

6 SKYRIUS

KITOS SU KLIMATO KAITA SUSIJUSIOS INFORMACIJOS TEIKIMAS

15 straipsnis

Ataskaitos apie nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus

Ne vėliau kaip 2015 m. kovo 15 d., o vėliau – kas ketverius metus, derinant su ataskaitų teikimo pagal JTBBKK laikotarpiais, valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie savo nacionalinius prisitaikymo planus bei strategijas, kuriuose nurodomi įgyvendinti ar planuojami veiksmai, kuriais sudaromos palankesnės sąlygos prisitaikyti prie klimato kaitos. Teikiant tą informaciją nurodomi pagrindiniai tikslai ir klimato kaitos poveikio kategorija, kuriai yra skirti veiksmai, pavyzdžiui, potvyniai, jūros lygio kilimas, kritinės temperatūros, sausros ir kiti ekstremalūs orų reiškiniai.

16 straipsnis

Ataskaitų apie finansinę ir technologinę paramą besivystančioms šalims teikimas

1. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, kad Sąjunga ir jos valstybės narės galėtų laiku ir nuosekliai teikti ataskaitas apie besivystančioms šalims suteiktą paramą pagal atitinkamas JTBBKK nuostatas, kai taikoma, įskaitant bendrą pagal JTBBKK sutartą formą, ir užtikrinti, kad ataskaitos būtų pateikiamos kasmet ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.

2. Kai tinkama ar taikoma pagal JTBBKK, valstybės narės stengiasi pateikti informaciją apie finansinius srautus, grindžiamą EBPO Paramos vystymuisi komiteto nustatytais vadimaisiais su klimato kaitos švelninimu susijusios paramos ir su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusios paramos Rio rodikliais, ir metodinę informaciją apie klimato kaitos Rio rodiklių metodiką diegimą.

3. Kai teikiama informacija apie sutelktus privačiojo sektoriaus finansinius srautus, ji apima informaciją apie apibrėžtis ir metodiką, panaudotą siekiant nustatyti duomenis.

4. Laikantis JTBBBB ar Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų organų priimtų sprendimų, informacijoje apie suteiktą paramą nurodoma informacija apie paramą klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, gebėjimų stiprinimo ir technologijų perdavimo srityje ir, jei įmanoma, informacija, ar finansiniai ištekliai yra nauji ir papildomi.

17 straipsnis

Ataskaitų apie pajamų iš aukcionų ir projektų kreditų panaudojimą teikimas

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų (X metų) liepos 31 d. valstybės narės pateikia Komisijai tokią informaciją apie X-1 metus:

- a) išsamų pagrindimą, kaip nurodyta Sprendimo Nr. 406/2009/EB 6 straipsnio 2 dalyje;
- b) informaciją apie pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį, panaudojimą X-1 metais, įskaitant informaciją apie tokias pajamas, kurios buvo panaudotos vienam ar daugiau tos direktyvos 10 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikslų, arba tų pajamų vertės finansinių atitikmenį, taip pat veiksmus, kurių imtasi pagal tą straipsnį;
- c) informaciją apie valstybės narės nustatytą visų pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus aviacijai skirtus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą; ta informacija teikiama pagal tos direktyvos 3d straipsnio 4 dalį;
- d) Sprendimo Nr. 406/2009/EB 6 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą informaciją ir informaciją apie tai, kaip jų pirkimo politika padeda siekti tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos;
- e) informaciją apie Direktyvos 2003/87/EB 11b straipsnio 6 dalies taikymą, kiek tai susiję su elektros energijos gamybos naudojant hidroenergią projektų veikla, kai gamybos pajėgumai viršija 20 MW.

2. Pajamos iš aukcionų, kurios dar neišmokėtos tuo metu, kai valstybė narė pagal šį straipsnį teikia ataskaitą Komisijai, suskaičiuojamos ir nurodomos kitų metų ataskaitose.

3. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai. Komisija nesunkiai prieinama forma viešai skelbia bendrą Sąjungos informaciją.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato su valstybių narių informacijos teikimu pagal šį straipsnį susijusią struktūrą, formą ir teikimo procesus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

18 straipsnis

Kas dvejus metus teikiamos ataskaitos ir nacionaliniai pranešimai

1. Sąjunga ir valstybės narės kas dvejus metus JTBBBB sekretariatui teikia ataskaitas pagal JTBBBB Šalių konferencijos Sprendimą 2/CP.17 (Sprendimas 2/CP.17) arba vėlesnius JTBBBB organų priimtus atitinkamus sprendimus ir nacionalinius pranešimus pagal JTBBBB 12 straipsnį.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia JTBBBB sekretariatui pateiktų nacionalinių pranešimų ir kas dvejus metus teikiamų ataskaitų kopijas.

7 SKYRIUS

SAJUNGOS EKSPERTŲ ATLIEKAMA ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMO PERŽIŪRA

19 straipsnis

Apskaitos ataskaitų peržiūra

1. Šio reglamento 20 ir 27 straipsnių taikymo tikslu ir tam, kad galėtų stebėti, kaip valstybės narės siekia savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo arba ribojimo tikslų pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 ir 7 straipsnius tais metais, kai atliekama išsami peržiūra, Komisija atlieka išsamią valstybių narių pagal šio reglamento 7 straipsnio 4 dalį pateiktų nacionalinių apskaitos ataskaitų duomenų peržiūrą, kad nustatytų metines teršalų išmetimo kvotas, kaip numatyta Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje.

2. Pradedant nuo 2013 m. duomenų, Komisija atlieka valstybių narių pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 dalį pateiktų nacionalinių apskaitos ataskaitų duomenų, kurie yra svarbūs norint stebėti, kaip valstybės narės mažina arba riboja jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 ir 7 straipsnius ir siekia kitų Sąjungos teisės aktais nustatytų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo arba ribojimo tikslų, metinę peržiūrą. Valstybės narės visapusiškai dalyvauja tame procese.

3. 1 dalyje nurodyta išsami peržiūra apima:

- a) patikras, kuriomis siekiama patikrinti pateiktos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą;
- b) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai apskaitų duomenys yra parengti nesilaikant JTBBBB rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių, ir,

c) atitinkamais atvejais, būtinų susijusių techninių pataisų apskaičiavimą konsultuojantis su valstybėmis narėmis.

4. Atliekant metines peržiūras atliekamos 3 dalies a punkte nurodytos patikros. Jei to paprašo valstybė narė, konsultuodamasi su Komisija, arba kai atlikus tas patikras nustatoma svarbių problemų, pavyzdžiui:

a) neįgyvendintos po ankstesnių Sąjungos ar JTBBBB peržiūrų pateiktos rekomendacijos arba valstybė narė nėra paaiškinusi tam tikrų klausimų arba

b) pervertinti arba nepakankami įvertinti kiekiai, susiję su svarbia valstybės narės apskaitos kategorija,

atliekant atitinkamos valstybės narės metinę peržiūrą taip pat atliekamos 3 dalies b punkte nurodytos patikros, kad būtų galima atlikti 3 dalies c punkte nurodytus skaičiavimus.

5. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi šio straipsnio atitinkamai 1 ir 2 dalyse minimų išsamių peržiūrų ir metinių peržiūrų vykdymo tvarkaraštis ir veiksmai, įskaitant šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytas užduotis, be kita ko, siekiant užtikrinti tinkamą konsultavimąsi su valstybėmis narėmis dėl peržiūrų išvadų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 26 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Komisija įgyvendinimo aktu nustato bendrą atitinkamais metais išmestą teršalų kiekį, gaunamą remiantis kiekvienos valstybės narės apskaitos ataskaitos duomenimis, pataisytais baigus atitinkamą peržiūrą.

7. Taikant Sprendimo Nr. 406/2009/EB 7 straipsnio 1 dalį remiamasi kiekvienos valstybės narės duomenimis, pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 11 straipsnį ir Direktyvos 2003/87/EB 19 straipsnį sukurtuose registruose esančiais tą dieną, kai sukanka keturi mėnesiai nuo įgyvendinimo akto, priimto pagal šio straipsnio 6 dalį, paskelbimo dienos. Tai apima tokių duomenų pakeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudojasi lankstumo priemonėmis pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 ir 5 straipsnius.

20 straipsnis

Atsižvelgimas į perskačiavimo poveikį

1. Po to, kai baigiama 2020 m. apskaitos ataskaitų duomenų išami peržiūra pagal 19 straipsnį, Komisija pagal II priede

nustatytą formulę apskaičiuoja bendrą perskačiuito kiekvienos valstybės narės išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikį.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 27 straipsnio 2 dalies taikymui, Komisija, pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 14 straipsnį kiekvienai valstybei narei teikdama pasiūlymus dėl teršalų išmetimo mažinimo arba ribojimo tikslų laikotarpiui po 2020 m., naudoja, *inter alia*, šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą.

3. Komisija nedelsdama paskelbia pagal 1 dalį atliktų skaičiavimų rezultatus.

8 SKYRIUS

PRANEŠIMŲ APIE SĄJUNGOS IR TARPTAUTINIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ ĮGYVENDINIMO PAŽANGĄ TEIKIMAS

21 straipsnis

Pranešimų apie pažangą teikimas

1. Remdamasi pagal šį reglamentą pateikta informacija ir konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, Komisija kasmet įvertina Sąjungos ir jos valstybių narių padarytą pažangą įgyvendinant toliau išvardytus įsipareigojimus, kad nustatytų, ar padaryta pakankama pažanga:

a) įgyvendinant įsipareigojimus pagal JTBBBB 4 straipsnį ir Kioto protokolo 3 straipsnį, išsamiau nustatytus JTBBBB Šalių konferencijos arba JTBBBB Šalių konferencijos, kuri tuo pačiu yra ir Kioto protokolo Šalių susirinkimas, priimtuose sprendimuose. Toks įvertinimas grindžiamas pagal 7, 8, 10 ir 13–17 straipsnius pranešta informacija;

b) vykdant pareigas, nustatytas Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnyje. Toks įvertinimas grindžiamas pagal 7, 8, 13 ir 14 straipsnius pranešta informacija.

2. Remdamasi valstybių narių pagal 7 straipsnį pateiktais teršalų išmetimo duomenimis, Komisija kas dvejus metus vertina bendrą aviacijos poveikį pasaulio klimatui, įskaitant poveikį, kurį daro ne CO₂, o kiti išmetamieji teršalai, ar jų padarinius, ir atitinkamais atvejais tobulina tą vertinimą remdamasi mokslo pasiekimais ir oro eismo duomenimis.

3. Ne vėliau kaip kiekvienų metų spalio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje apibendrinamos 1 ir 2 dalyse numatyto vertinimo išvados.

22 straipsnis

Ataskaita apie papildomą pagal Kioto protokolą nustatytą įsipareigojimų įgyvendinimo laikotarpį

Pasibaigus papildomam Sprendimo 13/CMP.1 3 punkte nurodytam įsipareigojimų įgyvendinimo laikotarpiui, Sąjunga ir kiekviena valstybė narė JTBBKK sekretoriui pateikia ataskaitą apie tą laikotarpį.

9 SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS IR PARAMA

23 straipsnis

Valstybių narių ir Sąjungos bendradarbiavimas

Valstybės narės ir Sąjunga visapusiškai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus įgyvendindamos šiame reglamente nustatytas pareigas, susijusias su:

- a) Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos sudarymu ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos parengimu pagal 7 straipsnio 5 dalį;
- b) Sąjungos nacionalinio pranešimo pagal JTBBKK 12 straipsnį rengimu ir kas dvejus metus teikiamos Sąjungos ataskaitos pagal Sprendimą 2/CP.17 arba vėlesnius JTBBKK organų priimtus atitinkamus sprendimus rengimu;
- c) peržiūros ir atitikties užtikrinimo procedūromis pagal JTBBKK ir Kioto protokolą, laikantis taikomų sprendimų pagal JTBBKK ir Kioto protokolą, taip pat su šio reglamento 19 straipsnyje nurodyta Sąjungos procedūra, pagal kurią atliekama valstybių narių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų peržiūra;
- d) patikslinimais pagal Kioto protokolo 5 straipsnio 2 dalį arba atsižvelgiant į šio reglamento 19 straipsnyje nurodytą Sąjungos peržiūros procedūrą, arba kitais JTBBKK sekretoriui pateiktų ar teiktinų apskaitų ir apskaitų ataskaitų pakeitimais;
- e) Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos registro sudarymu pagal 8 straipsnį;
- f) ataskaitų teikimu, susijusiu su NNV, TŠV, TMV, PTMV, LPTMV arba IPTMV nurašymu pasibaigus Sprendimo 13/CMP.1 14 punkte nurodytam papildomam laikotarpiui, per kurį turi būti įgyvendinti įsipareigojimai pagal Kioto protokolo 3 straipsnio 1 dalį.

24 straipsnis

Europos aplinkos agentūros vaidmuo

Europos aplinkos agentūra padeda Komisijai laikytis 6–9, 12–19, 21 ir 22 straipsnių pagal jos metinę darbo programą. Teikiant minėtą pagalbą padedama:

- a) sudaryti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą ir parengti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitą;
- b) vykdyti kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras, siekiant parengti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitą;
- c) rengti nacionaliniuose šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitose nepateiktų duomenų įverčius;
- d) atlikti peržiūras;
- e) sudaryti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų tarpinės apskaitos ataskaitą;
- f) kaupti valstybių narių teikiamą informaciją apie politiką, priemones ir prognozes;
- g) vykdyti valstybių narių pateiktos informacijos apie prognozes ir politiką bei priemones kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- h) rengti valstybių narių nepateiktų duomenų apie prognozes įverčius;
- i) kaupti duomenis, reikalingus Europos Parlamentui ir Tarybai skirtai metinei ataskaitai, kurią rengia Komisija;
- j) platinti pagal šį reglamentą surinktą informaciją, įskaitant duomenų bazes, skirtas valstybių narių klimato kaitos švelninimo politikai ir priemonėms, taip pat Europos prisitaikymo prie klimato kaitos platformos, susijusios su poveikiu klimato kaitai, klimato kaitos pažeidžiamumui bei prisitaikymui prie klimato kaitos, tvarkymą ir atnaujinimą.

10 SKYRIUS

DELEGAVIMAS

25 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 6, 7 ir 10 straipsniuose nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. liepos 8 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą.

Igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6, 7 ir 10 straipsniuose nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 6, 7 ir 10 straipsnius priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų, arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas trimis mėnesiais.

11 SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Klimato kaitos komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

27 straipsnis

Peržiūra

1. Komisija reguliariai peržiūri šiame reglamente išdėstytą stebėsenos ir ataskaitų teikimo nuostatų atitiktį būsimiems su JTBBKK ir Kioto protokolu susijusiems sprendimams arba kitiems Sąjungos teisės aktams. Komisija taip pat reguliariai vertina, ar dėl su JTBBKK susijusių pokyčių susidaro aplinkybės, dėl kurių šiame reglamente numatytos pareigos tapo nebereikalingos, neproporcingos siekiant atitinkamos naudos, jas reikia patikslinti arba jos neatitinka arba dubliuoja pagal JTBBKK taikomus ataskaitų teikimo reikalavimus, ir prireikęs pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

2. Ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio mėn. Komisija išnagrinėja, ar dėl 2006 m. TBBKK gairių dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų taikymo poveikio arba dėl svarbaus naudojamų JTBBKK metodikų pakeitimo rengiant šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitas susidaro viso valstybės narės išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, naudojamo taikant Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnį, didesnis nei 1 % skirtumas, ir gali patikslinti valstybių narių metines teršalų išmetimo kvotas, kaip numatyta Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje.

28 straipsnis

Panaikinimas

Sprendimas Nr. 280/2004/EB panaikinamas. Nuorodos į panaikintą sprendimą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir aiškinamos pagal IV priede pateiktą atitikties lentelę.

29 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

I PRIEDAS

ŠILTINAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIOS DUJOS

Anglies dioksidas (CO_2)

Metanas (CH_4)

Azoto suboksidas (N_2O)

Sieros heksafluoridas (SF_6)

Azoto trifluoridas (NF_3)

Hidrofluorangliavandeniliai (HFC):

— HFC-23 CHF_3

— HFC-32 CH_2F_2

— HFC-41 CH_3F

— HFC-125 CHF_2CF_3

— HFC-134 CHF_2CHF_2

— HFC-134a CH_2FCF_3

— HFC-143 CH_2FCHF_2

— HFC-143a CH_3CF_3

— HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$

— HFC-152a CH_3CHF_2

— HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$

— HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHF}_2\text{CF}_3$

— HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$

— HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$

— HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$

— HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$

— HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHFCF}_2\text{CF}_3$ arba ($\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10}$)

Perfluorangliavandeniliai (PFC):

— PFC-14, Perfluormetanas, CF_4

— PFC-116, Perfluoretanas, C_2F_6

— PFC-218, perfluorpropanas, C_3F_8

— PFC-318, perfluorciklobutanas, c- C_4F_8

— Perfluorciklopropanas c- C_3F_6

— PFC-3-1-10, perfluorbutanas, C_4F_{10}

— PFC-4-1-12, perfluorpentanas, C_5F_{12}

— PFC-5-1-14, perfluorheksanas, C_6F_{14}

— PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

II PRIEDAS

20 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendras perskaičiuoto kiekvienos valstybės narės išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikis.

Bendras perskaičiuoto kiekvienos valstybės narės išmesto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio poveikis apskaičiuojamas naudojant šią formulę:

$$\sum_{i=2013}^{2020} [t_{i,2022} - e_{i,2022} - (t_i - e_{i,i+2})]$$

kur:

- t_i – i metų valstybės narės metinė teršalų išmetimo kvota, nustatyta pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą ir 10 straipsnį, kaip nustatyta 2012 m. arba, jei taikoma, kaip nustatyta 2016 m. remiantis peržiūra, atlikta pagal 27 straipsnio 2 dalį ir pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 2 dalį,
- $t_{i,2022}$ – i metų valstybės narės metinė teršalų išmetimo kvota pagal Sprendimo Nr. 406/2009/EB 3 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą ir 10 straipsnį, kokia ji būtų buvusi apskaičiuota, jei kaip įvesties duomenys būtų buvę panaudoti peržiūrėti apskaitos duomenys, pateikti 2022 m.,
- $e_{i,j}$ – i metais valstybės narės išmestas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, nustatytas pagal 19 straipsnio 6 dalį Komisijos priimtais aktais, j metais baigus ekspertų atliekamą apskaitos ataskaitos peržiūrą.

METINIŲ RODIKLIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Prioritetinių rodiklių sąrašas ⁽¹⁾

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys ⁽²⁾ ⁽³⁾
1.	MAKRO	Bendras BVP taršos CO ₂ intensyvumas, t/mln. EUR	Bendras išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Bendras išmestas CO ₂ kiekis (išskyrus LUCF sektorių), kaip pateikta CRF.
			BVP, mlrd. EUR (EC95)	Bendrasis vidaus produktas palyginamosiomis 1995 m. kainomis (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
2.	MAKRO B0	Su energija susijęs BVP taršos CO ₂ intensyvumas, t/mln. EUR	Išmestas CO ₂ kiekis dėl energijos suvartojimo, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis deginant iškastinį kurą (TKKK šaltinio kategorija 1A, sektorinis metodas).
			BVP, mlrd. EUR (EC95)	Bendrasis vidaus produktas palyginamosiomis 1995 m. kainomis (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
3.	TRANSPORTAS C0	Keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, kt.		Išmestas CO ₂ kiekis deginant iškastinį kurą visai transporto veiklai su keleiviniais automobiliais (automobiliai, visų pirma skirti asmenims vežti, kuriuose telpa ne daugiau kaip 12 asmenų; bendra transporto priemonės masė ne daugiau kaip 3 900 kg – TKKK šaltinio kategorija 1A3bi).
		Keleivinių automobilių nuvažiuotų kilometrų skaičius, Mkm		Keleivinių automobilių nuvažiuotų kilometrų skaičius (šaltinis: transporto statistika). <i>Pastaba.</i> Jei įmanoma, veiklos duomenys turėtų atitikti teršalų išmetimo duomenis.
4.	PRAMONĖ A1	Su energija susijęs pramonės taršos CO ₂ intensyvumas, t/mln. EUR	Išmestas CO ₂ kiekis pramonės sektoriuje, kt.	Išmestas kiekis deginant kietąjį kurą apdirbamosios gamybos pramonėje, statyboje, kasyboje ir eksploatuojant karjerus (išskyrus anglies kasyklas ir naftos ir dujų gavybą), įskaitant deginimą elektros energijai ir šilumai gaminti (TKKK šaltinio kategorija 1A2). Energija, naudojama pramonės sektoriuje transporto tikslais, neturėtų būti čia įtraukta, o turėtų būti įtraukta į transporto rodiklius. Išmetamieji teršalai iš ne kelių ir kitų mobilių pramonės įrenginių turėtų būti įtraukti į šį sektorių.
			Visos pramonės bendroji pridėtinė vertė, mlrd. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis apdirbamosios gamybos pramonėje (NACE 15–22, 24–37), statyboje (NACE 45), kasyboje ir eksploatuojant karjerus (išskyrus anglies kasyklas ir naftos ir dujų gavybą) (NACE 13–14) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys ⁽¹⁾ ⁽²⁾
5.	NAMŲ ŪKIAI A.1	Konkretus namų ūkių išmestas CO ₂ kiekis, t/būsto	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro vartojimo namų ūkiuose, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo namų ūkiuose (TKKK šaltinio kategorija 1A4b).
			Ilgalaikių gyvenamųjų būstų fondas, 1 000	Ilgalaikių gyvenamųjų būstų fondas.
6.	PASLAUGOS A0	Komerčio ir institucinio sektoriaus taršos CO ₂ intensyvumas, t/mln. EUR	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro vartojimo komerciniame ir instituciniame sektoriuje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo komerciniuose ir instituciniuose pastatuose viešajame ir privačiame sektoriuose (TKKK šaltinio kategorija 1A4a). Energija, naudojama paslaugų sektoriuje transporto tikslais, neturėtų būti čia įtraukta, o turėtų būti įtraukta į transporto rodiklius.
			Paslaugų bendroji pridėtinė vertė, mlrd. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. paslaugų kainomis (NACE 41, 50, 51, 52, 55, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 85, 90, 91, 92, 93, 99) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
7.	TRANSFORMACIJA B0	Konkretus viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ	Viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl viso iškastinio kuro deginimo viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančiose šiluminėse jėgainėse ir kogeneracinėse jėgainėse bendros elektros energijos ir šilumos gamybos tikslais. Neįtraukiami jėgainių, kurios gamina tik šilumą, išmetamieji teršalai.
			Viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių visa produkcija, PJ	Viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių ir kogeneracinių jėgainių pagaminta bendra elektros energija ir šiluma, parduota trečiosioms šalims (kogeneracinės jėgainės – CHP). Neįtraukiama jėgainių, kurios gamina tik šilumą, produkcija. Viešojo tinklo šiluminės jėgainės gamina elektros energiją (ir šilumą), kuri skirta parduoti trečiosioms šalims; tai yra jų pirminė veikla. Jos gali būti privačios arba viešos. Savo reikmėms gaminančios šiluminės jėgainės gamina elektros energiją (ir šilumą) visiškai arba iš dalies savo reikmėms; ši veikla papildo jų pirminę veiklą. Bendra pagaminta elektros energija apskaičiuojama ties pagrindinių transformatorių gnybtais, t. y. įskaitomas elektros energijos vartojimas pagalbinuose jėgainės įrenginiuose ir transformatoriuose (šaltinis: energijos balansas).

⁽¹⁾ Valstybės narės praneša skaitiklį ir vardiklį, jei jie neįtraukti į bendrąją ataskaitų teikimo formą.

⁽²⁾ Valstybės narės turėtų laikytis šių gairių, jei jos negali tiksliai laikytis šių gairių arba jeigu skaitiklis ir vardiklis nevisiškai atitinka, valstybės narės tai turėtų aiškiai nurodyti.

⁽³⁾ Nuorodos į TKKK šaltinių kategorijas laikomos nuorodomis į Patikslintas 1996 m. TKKK gaires dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų.

2 lentelė. Papildomų prioritetinių rodiklių sąrašas ⁽¹⁾

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys ⁽²⁾
1.	TRANSPORTAS D0	Išmestas CO ₂ kiekis dėl krovinių pervežimo keliais, kt.		Išmestas CO ₂ kiekis deginant iškastinį kurą visai transporto veiklai su lengvaisiais sunkvežimiais (transporto priemonės, kurių bendra masė ne daugiau kaip 3 900 kg, visų pirma skirtos mažos masės kroviniams vežti arba kuriose yra specialūs įrengimai, tokie kaip keturi varomi ratai eksploatacijai ne keliuose – TKKK šaltinio kategorija 1A3bii) ir sunkiaisiais sunkvežimiais (transporto priemonės, kurių bendra masė daugiau kaip 3 900 kg, visų pirma skirtos didelės masės kroviniams vežti – TKKK šaltinio kategorija 1A3biii, išskyrus autobusus).
		Krovinių vežimas keliais, Mtkm		Lengvaisiais ir sunkiaisiais sunkvežimiais keliu pervežtų tonkilometrų skaičius; vienas tonkilometris reiškia vienos tonos pervežimą keliu vieną kilometrą (šaltinis: transporto statistika). <i>Pastaba.</i> Jei įmanoma, veiklos duomenys turėtų atitikti teršalų išmetimo duomenis.
2.	PRAMONĖ A1.1	Bendras taršos CO ₂ intensyvumas – geležies ir plieno pramonė, t/mln. EUR	Bendras išmestas CO ₂ kiekis geležies ir plieno pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant geležį ir plieną, įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2a), dėl geležies ir plieno gamybos proceso (TKKK šaltinio kategorija 2C1) ir dėl geležies lydinių gamybos proceso (TKKK šaltinio kategorija 2C2).
			Bendroji pridėtinė vertė – geležies ir plieno pramonė, mlrd. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis gaminant Tomo ketų ir plieną bei geležies lydinius (NACE 27.1), vamzdžius (NACE 27.2), atliekant kitą pirminių geležies ir plieno apdirbimą (NACE (27.3), liejant ketų (NACE 27.51) ir liejant plieną (NACE 27.52) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
3.	PRAMONĖ A1.2	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – chemijos pramonė, t/mln. EUR	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis chemijos pramonės sektoriuje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant chemines medžiagas ir cheminius produktus, įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2c).
			Chemijos pramonės bendroji pridėtinė vertė, mlrd. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis gaminant chemines medžiagas ir cheminius produktus (NACE 24) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
4.	PRAMONĖ A1.3	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonė, t/mln. EUR	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl kuro deginimo gaminant nemetalų mineralinius produktus (NACE 26), įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą.
			Bendroji pridėtinė vertė – stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonė, mlrd. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis gaminant nemetalų mineralinius produktus (NACE 26) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys ⁽²⁾
5.	PRAMONĖ C0.1	Konkretus išmestas CO ₂ kiekis geležies ir plieno pramonėje, t/t	Bendras išmestas CO ₂ kiekis geležies ir plieno pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant geležį ir plieną, įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2a), dėl geležies ir plieno gamybos proceso (TKKK šaltinio kategorija 2C1) ir dėl geležies lydinų gamybos proceso (TKKK šaltinio kategorija 2C2).
			Deguonies plieno gamyba, kt.	Deguonies plieno gamyba (NACE 27) (šaltinis: produkcijos statistika).
6.	PRAMONĖ C0.2	Konkretus su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis cemento pramonėje, t/t	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl kuro deginimo gaminant nemetalų mineralinius produktus (NACE 26), įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą.
			Cemento gamyba, kt.	Cemento gamyba (NACE 26) (šaltinis: produkcijos statistika).

⁽¹⁾ Valstybės narės praneša skaitiklį ir vardiklį, jei jie neįtraukti į bendrąją ataskaitų teikimo formą (CRF).

⁽²⁾ Valstybės narės turėtų laikytis šių gairių. Jei jos negali tiksliai laikytis šių gairių arba jeigu skaitiklis ir vardiklis nevisiškai atitinka, valstybės narės tai turėtų aiškiai nurodyti.

3 lentelė. Papildomų rodiklių sąrašas

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys
1.	TRANSPORTAS B0	Konkretus su dyzelinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km	Dyzelinu varomų keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl dyzelino deginimo visai transporto veiklai su keleiviniais automobiliais (automobiliai, visų pirma skirti asmenims vežti ir kuriuose telpa ne daugiau kaip 12 asmenų; bendra transporto priemonės masė ne daugiau kaip 3 900 kg – TKKK šaltinio kategorija 1A3bi tik dyzelinas).
			Dyzelinu varomų keleivinių automobilių nuvažiuotų kilometrų skaičius, mln. km	Visų dyzelinu varomų keleivinių automobilių, kuriems leidžiama naudotis viešojo transporto keliais, nuvažiuotų kilometrų skaičius (šaltinis: transporto statistika).
2.	TRANSPORTAS B0	Konkretus su benzinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km	Benzinu varomų keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl benzino deginimo visai transporto veiklai su keleiviniais automobiliais (automobiliai, visų pirma skirti asmenims vežti ir kuriuose telpa ne daugiau kaip 12 asmenų; bendra transporto priemonės masė ne daugiau kaip 3 900 kg – TKKK šaltinio kategorija 1A3bi tik benzinai).
			Benzinu varomų keleivinių automobilių nuvažiuotų kilometrų skaičius, mln. km	Visų benzinu varomų keleivinių automobilių, kuriems leidžiama naudotis viešojo transporto keliais, nuvažiuotų kilometrų skaičius (šaltinis: transporto statistika).

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatūra	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys
3	TRANSPORTAS C0	Konkretus keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, t/pkm	Keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis deginant iškastinį kurą visai transporto veiklai su keleiviniais automobiliais (automobiliai, visų pirma skirti asmenims vežti, kuriuose telpa ne daugiau kaip 12 asmenų; bendra transporto priemonės masė ne daugiau kaip 3 900 kg – TKKK šaltinio kategorija 1A3bi).
			Keleivinis transportas automobiliais, Mpkm	Keleiviniais automobiliais nukeliautų keleivio kilometrų skaičius; vienas keleivio kilometras reiškia vieno keleivio vežimą vieną kilometrą (šaltinis: transporto statistika). <i>Pastaba:</i> jei įmanoma, veiklos duomenys turėtų atitikti teršalų išmetimo duomenis.
4.	TRANSPORTAS E1	Konkretus oro transporto sektoriaus išmestas CO ₂ kiekis, t/keleivis	Išmestas CO ₂ kiekis vidaus oro transporto sektoriuje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis vidaus oro transporto (komercinio, privataus, žemės ūkio, t. t.) sektoriuje, įskaitant pakilimus ir nutūpimus (TKKK šaltinio kategorija 1A3aii). Išskyrus kuro naudojimą oro uostuose sausumos transportui. Taip pat išskyrus kurą stacionariam deginimui oro uostuose.
			Vidaus skrydžių keleiviai, mln.	Asmenų skaičius, išskyrus skrydžio tarnautojus ir igulą, keliaujančius oru (tik vidaus aviacijoje) (šaltinis: transporto statistika). <i>Pastaba:</i> jei įmanoma, veiklos duomenys turėtų atitikti teršalų išmetimo duomenis.
5.	PRAMONĖ A1.4	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonė, t/mln. EUR	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis maisto pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant maisto produktus ir gėrimus, ir tabako gaminius, įskaitant deginimą gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2e).
			Bendroji pridėtinė vertė – maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonė, mln. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis gaminant maisto produktus ir gėrimus (NACE 15), ir tabako gaminius (NACE 16) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).
6.	PRAMONĖ A1.5	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – popieriaus ir spausdinimo pramonė, t/mln. EUR	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis popieriaus ir spausdinimo pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant celiuliozę, popierių ir popieriaus gaminius bei leidžiant, spausdinant ir atgaminant įrašytas laikmenas, įskaitant išmestą kiekį dėl deginimo gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2d).
			Bendroji pridėtinė vertė – popieriaus ir spausdinimo pramonė, mln. EUR (EC95)	Bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis 1995 m. kainomis gaminant celiuliozę, popierių ir popieriaus gaminius (NACE 21) ir leidžiant, spausdinant ir atgaminant įrašytas laikmenas (NACE 22) (šaltinis: nacionalinės sąskaitos).

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatura	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys
7.	NAMŲ ŪKIAI A0	Konkretus namų ūkių išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, t/m ²	Išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti namų ūkiuose, kt	Išmestas CO ₂ kiekis dėl kuro deginimo patalpoms šildyti namų ūkiuose.
			Ilgalaikių būstų patalpų plotas, mln. m ²	Bendras ilgalaikių būstų patalpų plotas.
8.	PASLAUGOS B0	Konkretus komercinio ir institucinio sektoriaus išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, kg/m ²	Išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti komerciniame ir instituciniame sektoriuje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo patalpoms šildyti komerciniuose ir instituciniuose pastatuose viešajame ir privačiame sektoriuose.
			Paslaugų pastatų patalpų plotas, mln. m ²	Bendras paslaugų pastatų patalpų plotas (NACE 41, 50, 51, 52, 55, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 80, 85, 90, 91, 92, 93, 99).
9.	TRANSFORMACIJA D0	Konkretus viešojo tinklo jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ	Viešojo tinklo šiluminių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl viso iškastinio kuro deginimo viešojo tinklo šiluminėse jėgainėse ir kogeneracinėse jėgainėse (TKKK šaltinio kategorijos 1A1ai ir 1A1aii) bendrosios elektros energijos ir šilumos gamybos tikslais. Neįtraukiami jėgainių, kurios gamina tik šilumą, išmetamieji teršalai.
			Viešojo tinklo šiluminių jėgainių visa produkcija, PJ	Viešojo tinklo šiluminių jėgainių ir kogeneracinių jėgainių pagaminta bendra elektros energija ir šiluma, parduota trečiosioms šalims (kogeneracinės jėgainės – CHP). Neįtraukiama jėgainių, kurios gamina tik šilumą, produkcija. Viešojo tinklo šiluminės jėgainės gamina elektros energiją (ir šilumą), kuri skirta parduoti trečiosioms šalims; tai yra jų pirminė veikla. Jos gali būti privačios arba viešos. Bendra pagaminta elektros energija apskaičiuojama ties pagrindinių transformatorių gnybtais, t. y. įskaitomas elektros energijos vartojimas pagalbinuose jėgainės įrenginiuose ir transformatoriuose (šaltinis: energijos balansas).
10.	TRANSFORMACIJA E0	Konkretus savo reikmėms gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ	Savo reikmėms gaminančių jėgainių išmestas CO ₂ kiekis, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl viso iškastinio kuro deginimo savo reikmėms gaminančiose šiluminėse jėgainėse ir kogeneracinėse jėgainėse bendros elektros energijos ir šilumos gamybos tikslais.
			Savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių visa produkcija, PJ	Savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių ir kogeneracinių jėgainių pagaminta bendra elektros energija ir šiluma, parduota trečiosioms šalims (kogeneracinės jėgainės – CHP). Savo reikmėms gaminančios šiluminės jėgainės gamina elektros energiją (ir šilumą) visiškai arba iš dalies savo reikmėms; ši veikla papildo jų pirminę veiklą. Bendra pagaminta elektros energija apskaičiuojama ties pagrindinių transformatorių gnybtais, t. y. įskaitomas elektros energijos vartojimas pagalbinuose jėgainės įrenginiuose ir transformatoriuose (šaltinis: energijos balansas).
11.	TRANSFORMACIJA	Bendros energijos gamybos taršos anglies dioksidu intensyvumas, t/TJ	Išmestas CO ₂ kiekis dėl įprastinės energijos gamybos, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl viso iškastinio kuro deginimo viešojo tinklo šiluminėse jėgainėse ir kogeneracinėse jėgainėse ir savo reikmėms gaminančiose šiluminėse jėgainėse ir kogeneracinėse jėgainėse bendros elektros energijos ir

Nr.	Eurostato energijos efektyvumo rodiklių nomenklatura	Rodiklis	Skaitiklis / vardiklis	Gairės / apibrėžtys
				šilumos gamybos tikslais. Neįtraukiami jėgainių, kurios gamina tik šilumą, išmetamieji teršalai.
			Viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių jėgainių visa produkcija, PJ	Viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių jėgainių ir kogeneracinių jėgainių pagaminta bendra elektros energija ir šiluma, parduota trečiosioms šalims (kogeneracinės jėgainės – CHP). Įskaitant elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių šaltinių ir atominės energijos (šaltinis: energijos balansas).
12.	TRANSPORTAS	Transporto taršos anglies dioksidu intensyvumas, t/TJ	Išmestas CO ₂ kiekis transporto sektoriuje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro visai transporto veiklai (TKKK šaltinio kategorija 1A3).
			Bendras galutinės energijos suvartojimas transporto sektoriuje, PJ	Įskaitant bendrą galutinės energijos suvartojimą transporto sektoriuje iš visų energijos šaltinių (įskaitant biomasę ir elektros energijos suvartojimą) (šaltinis: energijos balansas).
13.	PRAMONĖ C0.3	Konkretus su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis popieriaus pramonėje, t/t	Su energija susijęs išmestas CO ₂ kiekis popieriaus ir spausdinimo pramonėje, kt.	Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo gaminant celiuliozę, popierių ir popieriaus gaminius bei leidžiant, spausdinant ir atgaminant įrašytas laikmenas, įskaitant išmestą kiekį dėl deginimo gaminant elektros energiją ir šilumą (TKKK šaltinio kategorija 1A2d).
			Realioji popieriaus produkcija, kt.	Realioji popieriaus produkcija (NACE 21) (šaltinis: produkcijos statistika).
14.	PRAMONĖ	Išmestas CO ₂ kiekis pramonės sektoriuje, kt		Išmestas kiekis deginant kietąjį kurą apdirbamosios gamybos pramonėje, statyboje, kasyboje ir eksploatuojant karjerus (išskyrus anglies kasyklas ir naftos ir dujų gavybą), įskaitant deginimą elektros energijai ir šilumai gaminti (TKKK šaltinio kategorija 1A2). Energija, naudojama pramonės sektoriuje transporto tikslais, neturėtų būti čia įtraukta, o turėtų būti įtraukta į transporto rodiklius. Išmetamieji teršalai iš ne kelių ir kitų mobilių pramonės įrenginių turėtų būti įtraukti į šį sektorių.
		Bendras galutinės energijos suvartojimas pramonėje, PJ		Įskaitant bendrą galutinės energijos suvartojimą pramonėje iš visų energijos šaltinių (įskaitant biomasę ir elektros energijos vartojimą) (šaltinis: energijos balansas).
15.	NAMŲ ŪKIAI	Namų ūkių išmestas CO ₂ kiekis, kt		Išmestas CO ₂ kiekis dėl iškastinio kuro deginimo namų ūkiuose (TKKK šaltinio kategorija 1A4b).
		Bendras galutinės energijos suvartojimas namų ūkiuose, PJ		Įskaitant bendrą galutinės energijos suvartojimą namų ūkiuose iš visų energijos šaltinių (įskaitant biomasę ir elektros energijos vartojimą) (šaltinis: energijos balansas).

IV PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Sprendimas Nr. 280/2004/EB	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio 1 dalis	4 straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 2 dalis	—
2 straipsnio 3 dalis	4 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis ir 7 straipsnio 3 dalis
3 straipsnio 2 dalis	13 straipsnio 1 dalis ir 14 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 3 dalis	12 straipsnio 3 dalis
4 straipsnio 1 dalis	6 straipsnis
4 straipsnio 2 dalis	—
4 straipsnio 3 dalis	24 straipsnis
4 straipsnio 4 dalis	5 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 1 dalis	21 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	21 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 3 dalis	—
5 straipsnio 4 dalis	—
5 straipsnio 5 dalis	22 straipsnis
5 straipsnio 6 dalis	—
5 straipsnio 7 dalis	24 straipsnis
6 straipsnio 1 dalis	10 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalis	10 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 1 dalis	—
7 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 1 dalis ir 11 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 3 dalis	—
8 straipsnio 1 dalis	23 straipsnis
8 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 4 dalis
8 straipsnio 3 dalis	—
9 straipsnio 1 dalis	26 straipsnis
9 straipsnio 2 dalis	—
9 straipsnio 3 dalis	—
10 straipsnis	—
11 straipsnis	28 straipsnis
12 straipsnis	29 straipsnis

Komisijos pareiškimai

„Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad iš jos pirminio pasiūlymo išbrauktas 10 straipsnis. Tačiau, siekiant pagerinti duomenų apie išmetamą CO₂ kiekį ir apie kitą su poveikiu klimatui susijusią informaciją jūrų transporto atžvilgiu kokybę bei skaidrumą, Komisija sutinka vietoj to spręsti šį klausimą būsimoje savo iniciatyvoje dėl išmetamų teršalų laivybos sektoriuje stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kurią Komisija įsipareigoja priimti per pirmąjį 2013 m. pusmetį. Atsižvelgdama į tai, Komisija ketina pasiūlyti šio reglamento pakeitimą.“

„Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant užtikrinti tinkamą reglamento taikymą gali reikėti papildomų taisyklių dėl Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemos sukūrimo, tvarkymo ir keitimo, taip pat dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apytikslų inventorių rengimo. Nuo 2013 m. pradžios Komisija nagrinės šį klausimą glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir prireikus pateiks pasiūlymą iš dalies pakeisti reglamentą.“

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 526/2013

2013 m. gegužės 21 d.

dėl Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 460/2004

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) elektroniniai ryšiai, infrastruktūra ir paslaugos tiesiogiai ir netiesiogiai yra esminiai ekonominės ir socialinės plėtros veiksniai. Jų vaidmuo visuomenei ypač svarbus ir jie patys savaime paplito taip pat kaip elektros energijos arba vandens tiekimo sistemos ir taip pat yra gyvybiškai svarbūs veiksniai tiekiant elektros energiją, vandenį ir teikiant kitas ypač svarbias paslaugas. Komunikacijos tinklai veikia kaip socialiniai ir inovacijų katalizatoriai, stiprinantys technologijų poveikį ir formuojantys vartotojų elgseną, verslo modelius, įmones, taip pat pilietiškumą ir politinį aktyvumą. Sutrikdžius jų veikimą būtų padaryta didelė fizinė, socialinė ir ekonominė žala, todėl būtina pabrėžti, kokios svarbios apsaugos ir atsparumo didinimo priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti ypač svarbių paslaugų teikimo tęstinumą. Elektroninių ryšių, infrastruktūros ir paslaugų saugumo, ypač jų vientisumo, prieinamumo ir konfidencialumo iššūkiai vis didesni ir jie, be kita ko, susiję su atskirais ryšių infrastruktūros komponentais ir su tuos komponentus valdančia programine įranga, infrastruktūra apskritai ir paslaugomis, teikiamomis naudojant tą infrastruktūrą. Visuomenei tai rūpi vis labiau ir todėl, kad dėl sistemų sudėtingumo, blogo veikimo, sisteminių sutrikimų, avarijų, klaidų arba atakų gali kilti problemų, galinčių turėti pasekmių elektroninei ir fizinei infrastruktūrai, kuria naudojantis teikiamos Europos piliečių gerovei ypač svarbios paslaugos;

- (2) aplinkybės, kuriomis kyla grėsmė, nuolat keičiasi, o saugumo incidentai gali neigiamai paveikti naudotojų patikėjimą technologijomis, tinklais ir paslaugomis ir tokiu būdu pakenkti jų gebėjimui visapusiškai naudotis vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis ir plačiai paplitusiam naudojimuisi informacinėmis ir ryšių technologijomis (toliau – IRT);

- (3) todėl patikimais Sąjungos duomenimis ir sistemingomis tiek Sąjungos, tiek pasaulinio lygio ateities pokyčių, sunkumų ir grėsmių prognozėmis grindžiamas reguliarus tinklų ir informacijos saugumo būklės Sąjungoje vertinimas svarbus už politinius sprendimus atsakingiems asmenims, sektoriaus atstovams ir naudotojams;

- (4) Sprendimu 2004/97/EB, Euratomas ⁽³⁾, kuris buvo priimtas 2003 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime, valstybių narių atstovai nusprendė, kad Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (toliau – ENISA), kurią buvo rengiamasi steigti pagal Komisijos pateiktą pasiūlymą, būstinė bus viename iš Graikijos miestų, dėl kurio nuspręs Graikijos Vyriausybė. Remdamasi tuo sprendimu Graikijos Vyriausybė nusprendė, kad ENISA būstinė turėtų būti Heraklione, Kretoje;

- (5) 2005 m. balandžio 1 d. agentūra ir priimančioji valstybė narė sudarė susitarimą dėl pagrindinės būstinės (toliau – susitarimas dėl būstinės);

- (6) agentūrą priimančioji valstybė narė turėtų užtikrinti kiek įmanoma geresnes agentūros sklandžios ir veiksmingos veiklos sąlygas. Kad agentūra tinkamai ir veiksmingai vykdytų savo užduotis, samdytų ir išsaugotų darbuotojus bei vykdytų tinklų kūrimo veiklą, būtina, jog agentūra būtų įkurdinta tinkamoje vietovėje, be kita ko, užtikrinant tinkamas transporto jungtis ir infrastruktūrą agentūros darbuotojų lydimiesiems sutuoktiniams ir vaikams. Agentūros ir priimančiosios valstybės narės susitarime, sudarytame gavus agentūros valdančiosios tarybos pritarimą, turėtų būti nustatytos reikiamos nuostatos;

⁽¹⁾ OL C 107, 2011 4 6, p. 58.

⁽²⁾ 2013 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepasiekta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2003 m. gruodžio 13 d. Sprendimas 2004/97/EB, Euratomas, kurį bendru susitarimu priėmė valstybių narių atstovai, posėdžiavę valstybės arba Vyriausybės vadovų lygiu dėl tam tikrų Europos Sąjungos įstaigų ir agentūrų būstinių vietos (OL L 29, 2004 2 3, p. 15).

- (7) siekdama pagerinti savo veiklos veiksmingumą, agentūra Atėnų didmiesčio zonoje įsteigė filialo biurą, kuris sutikus ir pritarus priimančiajai valstybei narei turėtų būti išsaugotas ir kuriame turėtų dirbti jos darbuotojai. Darbuotojai, visų pirma atliekantys agentūros administravimo funkcijas (įskaitant vykdomąjį direktorių), su finansais susijusią veiklą, dokumentų tyrimus ir analizę, atsakingi už IT ir įrangos valdymą, žmogiškuosius išteklius, mokymus ir ryšius bei viešuosius reikalus, turėtų dirbti Heraklione;
- (8) agentūra turi teisę pati nustatyti savo organizacinę struktūrą, kad galėtų užtikrinti tinkamą ir veiksmingą savo užduočių vykdymą laikantis šiame reglamente nustatytų nuostatų dėl būstinės ir Atėnų filialo biuro. Visų pirma, kad galėtų vykdyti užduotis bendradarbiaudama su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais, kaip antai Sąjungos institucijomis, agentūra turėtų imtis būtinų praktinių priemonių tokiam veiklos efektyvumui padidinti;
- (9) 2004 m. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 460/2004 ⁽¹⁾, įsteigiantį ENISA, siekdami prisidėti prie šių tikslų įgyvendinimo: užtikrinti aukštą Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo lygį ir piliečių, vartotojų, įmonių ir viešojo sektoriaus organizacijų labai formuoti tinklų ir informacijos saugumo kultūrą. 2008 m. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1007/2008 ⁽²⁾, kuriuo agentūros įgaliojimai pratęsti iki 2012 m. kovo mėn. Reglamentu (ES) Nr. 580/2011 ⁽³⁾ agentūros įgaliojimai pratęsti iki 2013 m. rugsėjo 13 d.;
- (10) agentūra turėtų pakeisti Reglamentu (EB) Nr. 460/2004 įsteigtą ENISA. Pagal valstybių narių atstovų, susitikusių 2003 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Taryboje, sprendimą priimančioji valstybė narė turėtų išlaikyti ir toliau plėtoti esamą praktinę tvarką, kad užtikrintų sklandžią ir veiksmingą agentūros, įskaitant jos Atėnų filialo biurą, veiklą ir sudarytų palankias sąlygas aukštos kvalifikacijos darbuotojams įdarbinti ir išlaikyti;
- (11) nuo ENISA įsteigimo tinklų ir informacijos saugumo iššūkiai keitėsi su technologijų, rinkos ir socialine bei ekonomine raida, todėl buvo toliau svarstomi ir aptariami. Atsižvelgdama į pasikeitusius iššūkius, Sąjunga atnaujiną savo tinklų ir informacijos saugumo politikos prioritetus. Šiuo reglamentu siekiama stiprinti agentūrą, kad būtų sėkmingai prisidėta prie Sąjungos institucijų ir valstybių narių pastangų sukurti Europos pajėgumus tinklų ir informacijos saugumo iššūkiams spręsti;
- (12) elektroninių ryšių ir bendrai tinklų ir informacijos saugumo priemonės Sąjungos institucijos ir valstybės narės turi įgyvendinti skirtingomis techninėmis ir organizacinėmis formomis. Nevienodai taikomi šie reikalavimai gali tapti ne tokie veiksmingi ir gali sudaryti kliūčių vidaus rinkoje. Todėl būtinas Sąjungos lygio kompetencijos centras, kuriuo galėtų pasikliauti Sąjungos institucijos ir valstybės narės ir kuris nustatytų gaires, teiktų patarimus ir pagalbą tinklų ir informacijos saugumo klausimais. Tuos poreikius agentūra gali patenkinti sukurdamą ir išsaugodama aukštą ekspertinių žinių lygį ir remdama Sąjungos institucijas, valstybes nares ir verslo bendruomenę, kad joms būtų lengviau laikytis tinklų ir informacijos saugumo teisinių ir reguliavimo reikalavimų bei nustatyti ir spręsti tinklų ir informacijos saugumo problemas, taip prisidedant prie tinkamo vidaus rinkos veikimo;
- (13) agentūra turėtų vykdyti užduotis, pavestas jai elektroninių ryšių srities Sąjungos teisės aktais, ir apskritai prisidėti prie aukštesnio elektroninių ryšių saugumo lygio, taip pat privatumo ir asmens duomenų apsaugos, be kitų dalykų, teikdama ekspertines žinias ir patarimus, skatindama keitimąsi geriausia praktika ir teikdama pasiūlymus dėl politikos;
- (14) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) ⁽⁴⁾ reikalaujama, kad viešųjų ryšių tinklų arba viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjai imtųsi atitinkamų priemonių, kad apsaugotų jų vientisumą ir saugumą, o nacionalinėms reguliavimo institucijoms nustatoma pareiga atitinkamais atvejais informuoti, *inter alia*, agentūrą apie saugumo pažeidimų ar vientisumo praradimo atvejus, kurie turi didelės įtakos tinklų veikimui ar paslaugų teikimui, ir pateikti Komisijai ir agentūrai metines apibendrintas gautų pranešimų ir įvykdytų veiksmų ataskaitas. Direktyvoje 2002/21/EB taip pat
- ⁽¹⁾ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 460/2004, įsteigiantis Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą (OL L 77, 2004 3 13, p. 1).
- ⁽²⁾ 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1007/2008, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 460/2004, įsteigiantį Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą, jos veiklos trukmės atžvilgiu (OL L 293, 2008 10 31, p. 1).
- ⁽³⁾ 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 580/2011, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 460/2004, įsteigiantis Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą, jos veiklos trukmės atžvilgiu (OL L 165, 2011 6 24, p. 3).
- ⁽⁴⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 33.

raginama, kad teikdama nuomones agentūra dalyvautų derinant atitinkamas technines ir organizacines saugumo priemones;

(15) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) ⁽¹⁾ reikalaujama, kad viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikėjas imtųsi tinkamų techninių ir organizacinių priemonių, kad užtikrintų savo paslaugų saugumą, ir taip pat reikalaujama, kad būtų išsaugotas pranešimų ir su jais susijusio duomenų srauto konfidencialumas. Direktyva 2002/58/EB elektroninių ryšių paslaugų teikėjams nustatyti asmens duomenų pažeidimo informacijos ir pranešimo reikalavimai. Ja taip pat reikalaujama, kad Komisija su agentūra aptartų visas technines įgyvendinimo priemones, kurias ketinama priimti dėl informacijos bei pranešimo reikalavimų aplinkybių arba formato ir informacijos ir pranešimo procedūrų. 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾ reikalaujama, kad valstybės narės numatytų, kad duomenų valdytojas privalėtų įgyvendinti tinkamas technines ir organizacines priemones, skirtas apsaugoti asmens duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto jų sunaikinimo arba atsitiktinio jų netekimo, pakeitimo, neleistino atskleidimo ar prieigos prie jų, ypač tada, kai duomenų tvarkymo procesas apima duomenų perdavimą per tinklus, bei nuo kitų neteisėtų jų tvarkymo būdų;

(16) agentūra turėtų prisidėti prie aukšto tinklų ir informacijos saugumo lygio, geresnės privatumo ir asmens duomenų apsaugos bei prie tinklų ir informacijos saugumo kultūros formavimo ir skatinimo Sąjungos piliečių, vartotojų, verslo ir viešojo sektoriaus organizacijų labui ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo. Siekiant šio tikslo agentūrai reikėtų skirti būtinų biudžeto lėšų;

(17) atsižvelgiant į vis didėjančią elektroninių tinklų ir komunikacijų, kurie šiandien sudaro Europos ekonomikos pagrindą, svarbą ir dabartinę skaitmeninės ekonomikos apimtį, reikėtų padidinti agentūrai skiriamus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kurie atitiktų jos didesnę vaidmenį ir uždavinius ir labai svarbų jos vaidmenį ginant Europos skaitmeninę ekosistemą;

(18) agentūra turėtų veikti kaip referencinis punktas ir įkvėpti atsakomybės ir pasitikėjimo, būdama nepriklausoma, teikdama kokybiškas konsultacijas ir informaciją, užtikrindama savo procedūrų ir veiklos būdų skaidrumą bei uoliai atlikdama savo užduotis. Agentūra turėtų remtis nacionalinėmis ir Sąjungos pastangomis, todėl savo užduotis turėtų atlikti visapusiškai bendradarbiaudama su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis bei valstybėmis narėmis ir būti atvira kontaktams su sektoriaus ir su kitais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais. Be to, agentūra turėtų remtis privačiojo sektoriaus indėliu ir bendradarbiavimu su juo, nes tai svarbu siekiant apsaugoti elektroninius ryšius, infrastruktūros objektus ir paslaugas;

(19) užduočių sąrašą turėtų būti nurodyta, kaip agentūra turi pasiekti savo tikslus, tačiau jos veiklos sąlygos turėtų būti lanksčios. Viena iš agentūros užduočių turėtų būti rinkti reikiamą informaciją ir duomenis, būtinus elektroninių ryšių, infrastruktūros ir paslaugų saugumo ir atsparumo rizikai analizuoti ir, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, Komisija ir, jei tikslinga, atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais įvertinti tinklų ir informacijos saugumo būklę Sąjungoje. Agentūra turėtų užtikrinti koordinavimą ir bendradarbiavimą su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis bei valstybėmis narėmis ir stiprinti suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą Europoje, visų pirma į savo veiklą įtraukdama kompetentingas nacionalines bei Sąjungos įstaigas ir aukšto lygio atitinkamų sričių ekspertus iš privačiojo sektoriaus, ypač elektroninių komunikacijų tinklų ir paslaugų teikėjus, tinklo įrangos gamintojus ir programinės įrangos pardavėjus, ir atsižvelgdama į tai, kad tinklų ir informacijos sistemas sudaro aparatinė įranga, programinė įranga ir paslaugos. Agentūra turėtų padėti Sąjungos institucijoms ir valstybėms narėms keistis nuomonėmis su sektoriaus atstovais, kad būtų sprendžiamos aparatinės įrangos ir programinės įrangos produktų saugumo problemos, ir taip prisidėti prie bendradarbiavimo grindžiamo požiūrio į tinklų ir informacijos saugumą;

(20) Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ar agentūros ar valstybės narės paskelbtos tinklų ir informacijos saugumo strategijos turėtų būti pateiktos agentūrai, kad ji būtų informuota ir būtų išvengta veiksmų dubliavimo. Agentūra turėtų strategijas išanalizuoti ir skatinti jas pateikti tokiu formatu, kad jas būtų galima lengviau palyginti. Ji turėtų užtikrinti, kad strategijos ir jos analizės būtų prieinamos visuomenei elektroninėmis priemonėmis;

(21) agentūra turėtų padėti Komisijai teikdama patarimus, nuomones ir analizę visais Sąjungos klausimais, susijusiais su tinklų ir informacijos saugumo srities politikos plėtojimu, įskaitant ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros apsaugą ir atsparumą. Agentūra taip pat

⁽¹⁾ OL L 201, 2002 7 31, p. 37.

⁽²⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

turėtų padėti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms, ir prireikus ir joms paprašius – valstybėms narėms – plėtoti tinklų ir informacijos saugumo politiką ir vystyti pajėgumus;

- (22) agentūra turėtų visiškai atsižvelgti į šiuo metu vykdomą mokslinių tyrimų, plėtos ir technologijų vertinimo veiklą, visų pirma atliekamą pagal įvairias Sąjungos mokslinių tyrimų iniciatyvas, siekdama teikti patarimus Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms, ir prireikus ir joms paprašius – valstybėms narėms – dėl mokslinių tyrimų poreikių tinklų ir informacijos saugumo srityje;
- (23) agentūra turėtų padėti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms bei valstybėms narėms sukurti ir stiprinti tarpvalstybines pajėgas ir parengti siekiant užkirsti kelią tinklų ir informacijos saugumo problemoms ir incidentams, juos aptikti ir į juos reaguoti. Šiuo atžvilgiu agentūra turėtų sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms bendradarbiauti tarpusavyje, su Komisija ir su kitomis Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis bei valstybėmis narėmis. Šiuo tikslu agentūra turėtų remti nuolatinės valstybių narių pastangas tobulinti savo reagavimo pajėgumus, taip pat organizuoti ir vykdyti Europos masto saugumo incidentų pratybas, bei valstybės narės prašymu - nacionalines pratybas;
- (24) kad geriau suprastų tinklų ir informacijos saugumo srities uždavinius, agentūra turi nagrinėti esamą ir naują riziką. Todėl, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir prireikus su statistikos įstaigomis ir kitais subjektais, agentūra turėtų rinkti reikiamą informaciją. Be to, agentūra turėtų padėti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms ir valstybėms narėms rinkti, analizuoti ir skleisti tinklų ir informacijos saugumo duomenis. Atitinkama statistinė informacija ir duomenys, reikalingi elektroninių ryšių, infrastruktūros ir paslaugų saugumo ir atsparumo rizikos analizėms atlikti, turėtų būti renkami remiantis valstybių narių pateikta informacija ir agentūros išvalgomis, susijusiomis su Sąjungos institucijų IRT infrastruktūra, pagal Sąjungos nuostatas ir Sąjungos teisę atitinkančias nacionalines nuostatas. Remdamasi ta informacija, agentūra turėtų nuolat atnaujinti Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms ir valstybėms narėms naudingą informaciją apie naujausią tinklų ir informacijos saugumo būklę ir susijusias tendencijas Sąjungoje;
- (25) vykdydama savo užduotis agentūra turėtų sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungai ir valstybėms narėms bendradarbiauti siekiant pagerinti informavimą apie tinklų ir informacijos saugumo būklę Sąjungoje;
- (26) agentūra turėtų sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiauti valstybių narių kompetentingoms nepriklausomoms reguliavimo institucijoms visų pirma remdama

geriausios praktikos, švietimo programų standartų ir geresnio informavimo schemų kūrimą, skatinimą ir keitimąsi jais. Valstybėms narėms aktyviau keičiantis informacija, tokią veiklą vykdyti bus lengviau. Agentūra turėtų prisidėti prie atskirų naudotojų informavimo apie elektroninius ryšius, infrastruktūrą ir paslaugas, skatinimo, taip pat padėti valstybėms narėms, nusprendusioms naudotis 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/22/EB dėl universalųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universalųjų paslaugų direktyva) ⁽¹⁾ numatytais visuomenei svarbios informacijos priemonėmis, rengti atitinkamą visuomenei svarbią informaciją, susijusią su tinklais ir informacijos saugumu, bei padėti rengti tokią informaciją, kuri būtų nurodoma tiekiant naujus prietaisus, skirtus naudoti viešųjų ryšių tinkluose. Agentūra taip pat turėtų remti suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą Sąjungos lygiu, be kitų priemonių skatindama keitimąsi informacija, informavimo skatinimo kampanijas ir švietimo bei mokymo programas;

- (27) agentūra, *inter alia*, turėtų padėti atitinkamoms Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms bei valstybėms narėms vykdyti galutiniams vartotojams skirtas visuomenės švietimo kampanijas, kuriomis būtų siekiama propaguoti saugesnį asmens elgesį internetinėje aplinkoje ir skatinti informuoti apie galimas grėsmes kibernetinėje erdvėje, įskaitant elektroninius nusikaltimus, kaip antai duomenų vagystes, kenksmingu programiniu kodu užkrėstų kompiuterių tinklus, finansinį ir bankinį sukčiavimą, taip pat skatinti teikti pagrindinę patariamojo pobūdžio informaciją apie autentiškumo patvirtinimą ir duomenų apsaugą;
- (28) siekdama užtikrinti, kad būtų įgyvendinti visi jos tikslai, agentūra turėtų palaikyti ryšius su atitinkamomis įstaigomis, įskaitant įstaigas, kurios dirba elektroninių nusikaltimų srityje, pvz., Europolą, ir privatumo apsaugos institucijas, kad būtų keičiamasi praktine patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais ir teikiami patarimai dėl tinklų ir informacijos saugumo aspektų, kurie galėtų turėti įtakos jų darbui. Agentūra turėtų siekti užtikrinti tų įstaigų pastangų ir savo pastangų sąveiką, siekiant didesnio tinklų ir informacijos saugumo. Nacionalinių ir Sąjungos teisės saugos ir privatumo apsaugos institucijų atstovams turėtų būti suteikta teisė būti atstovaujamiems agentūros nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės veikloje. Palaikydama ryšius su teisės saugos įstaigomis tinklų ir informacijos saugumo aspektais, kurie gali turėti įtakos jų darbui, agentūra turėtų atsižvelgti į esamus informacijos kanalus ir sukurtus tinklus;
- (29) Komisija sukūrė Europos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę atsparumui užtikrinti, kaip lankscią Sąjungos masto bendradarbiavimo platformą IRT infrastruktūros atsparumo srityje, ir agentūra šioje partnerystėje turėtų atlikti skatinamąjį vaidmenį, suburti suinteresuotuosius subjektus viešosios politikos prioritetams, ekonominiams ir rinkos uždavinių aspektams bei IRT atsparumo priemonėms aptarti;

⁽¹⁾ OL L 108, 2002 4 24, p. 51.

- (30) siekdama skatinti tinklų ir informacijos saugumą ir matomumą, agentūra turėtų sudaryti palankesnes valstybių narių kompetentingų viešųjų institucijų bendradarbiavimo sąlygas, visų pirma remdama geriausios praktikos pavyzdžių ir geresnio informavimo programų kūrimą bei keitimąsi jais ir stiprindama jų vykdomą paslaugų teikimo veiklą. Agentūra taip pat turėtų remti suinteresuotųjų subjektų ir Sąjungos institucijų bendradarbiavimą, iš dalies skatinama keitimąsi informacija ir geresnio informavimo veiklą;
- (31) siekdama užtikrinti aukštesnį tinklų ir informacijos saugumo lygį Sąjungoje, agentūra turėtų skatinti atitinkamų organizacijų, kaip antai reagavimo į kompiuterinius saugumo incidentus tarnybų (angl. CSIRT) ir kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų (angl. CERT), bendradarbiavimą, taip pat keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais;
- (32) tinkamai veikiančių CERT Sąjungos sistema turėtų būti Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo infrastruktūros pagrindas. Agentūra turėtų remti valstybių narių CERT ir Sąjungos CERT valdant CERT tinklą, įskaitant Europos Vyrųsąbinių CERT grupės narius. Siekdama padėti užtikrinti, kad kiekviena CERT turėtų pakankamai pažangių pajėgumų ir kad tie pajėgumai kuo labiau atitiktų labiausiai pažengusių CERT pajėgumus, agentūra turėtų skatinti sukurti ir naudoti tarpusavio peržiūros sistemą. Be to, agentūra turėtų skatinti ir remti atitinkamų CERT bendradarbiavimą nelaimių, išpuolių arba tinklo ar infrastruktūros, kuriuos valdo ar saugo CERT ir kuriame dalyvauja ar potencialiai dalyvautų bent dvi CERT, sutrikimų atvejais;
- (33) veiksminga tinklų ir informacijos saugumo politika ir viešajame, ir privačiąjame sektoriuose turėtų būti grindžiama gerai parengtais rizikos vertinimo metodais. Įvairiais lygiais rizikos vertinimo metodai ir procedūros taikomi nesant bendros jų veiksmingo taikymo praktikos. Viešojo ir privačiojo sektorių organizacijose Sąjungos tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygis bus didesnis, jei bus skatinama ir plėtojama geriausia rizikos vertinimo praktika ir sąveikieji rizikos valdymo sprendimai. Todėl agentūra turėtų remti suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą Sąjungos lygiu, sudarydama palankesnes sąlygas jų pastangoms, susijusioms su rizikos valdymo, taip pat su elektroninių gaminių, sistemų, tinklų ir paslaugų, kurios kartu su programine įranga sudaro tinklų ir informacijos sistemas, išmatuojamojo saugumo Europos ir tarptautinių standartų nustatymu ir laikymusi;
- (34) prireikus ir kai yra naudinga įgyvendinant savo tikslus ir vykdant uždavinius, agentūra turėtų dalytis patirtimi ir bendrojo pobūdžio informacija su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, atsakingomis už su tinklų ir informacijos saugumu susijusius klausimus. Agentūra turėtų prisidėti prie mokslinių tyrimų tinklų atsparumo ir tinklų bei informacijos saugumo srityje prioritetų nustatymo Sąjungos lygiu ir atitinkamoms mokslinių tyrimų įstaigoms teikti žinias apie pramonės poreikius;
- (35) agentūra turėtų skatinti valstybes nares ir paslaugų teikėjus griežtinti savo bendrus saugumo standartus, kad visi interneto naudotojai imtųsi reikiamų veiksmų savo asmeniniam kibernetiniam saugumui užtikrinti;
- (36) tinklų ir informacijos saugumo problemos yra pasaulinio pobūdžio. Būtinai glaudesnis tarptautinis bendradarbiavimas, kad būtų patobulinti saugumo standartai, įskaitant bendrą elgesio normų apibrėžimą ir elgesio kodeksus bei informacijos mainus, spartesnio tarptautinio bendradarbiavimo skatinimą reaguojant į tinklų ir informacijos saugumo problemas ir vadovaujantis visuotiniu požiūriu į jas. Tuo tikslu agentūra turėtų remti tolesnį Sąjungos dalyvavimą ir bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, prireikus teikdama atitinkamoms Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms reikalingas specialiąsias žinias ir analizę;
- (37) agentūra turėtų veikti pagal subsidarumo principą ir užtikrinti tinkamą valstybių narių veiksmų koordinavimą tinklų ir informacijos saugumo klausimais bei gerinti nacionalinės politikos veiksmingumą, tokiu būdu suteikdama jai pridėtinės vertės, pagal proporcingumo principą – neturėtų viršyti to, kas būtina šio reglamento nustatytiems tikslams pasiekti. Vykdomos agentūros užduotys turėtų sustiprinti, bet neturėtų paveikti jos kompetencijos, ir jas vykdydama agentūra neturėtų kliudyti nacionalinių reguliavimo institucijų, kaip apibrėžta direktyvose, susijusiose su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, taip pat Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI), įsteigtos Reglamentu (EB) Nr. 1211/2009 ⁽¹⁾, ir Direktyvoje 2002/21/EB nurodyto Ryšių komiteto; Europos standartizacijos įstaigų, nacionalinių standartizacijos įstaigų, Nuolatinio komiteto, nurodyto Direktyvoje 98/34/EB ⁽²⁾, ir nepriklausomų valstybių narių priežiūros institucijų, kaip nustatyta Direktyvoje 95/46/EB, atitinkamiems įgaliojimams ir užduotims, trukdyti įstaigoms naudotis savo įgaliojimais ir vykdyti savo užduotis arba turėti tokius pačius įgaliojimus arba tokias pačias užduotis;

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) ir Biuro įsteigimo (OL L 337, 2009 12 18, p. 1).

⁽²⁾ 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką (OL L 204, 1998 7 21, p. 37).

- (38) būtina įgyvendinti tam tikrus agentūros valdymo principus, kad būtų laikomasi bendro pareiškimo ir bendro požiūrio, dėl kurių 2012 m. liepos mėn. susitarė Tarpinstitucinė darbo grupė ES decentralizuotų agentūrų klausimais; šiuo pareiškimu ir požiūriu siekiama racionalizuoti agentūrų veiklą ir pagerinti jų darbą;
- (39) prireikus į bendrą pareiškimą ir bendrą požiūrį taip pat turėtų būti atsižvelgta agentūros darbo programose, agentūros vertinimuose ir agentūrai teikiant ataskaitas bei vykdam administracinę veiklą;
- (40) kad būtų užtikrinta tinkama agentūros veikla, Komisija ir valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kurie bus paskirti į valdančiąją tarybą, turėtų tinkamos profesinės patirties. Komisija ir valstybės narės taip pat turėtų stengtis riboti savo atitinkamų atstovų valdančiojoje taryboje kaitą, kad būtų užtikrintas jos veiklos tęstinumas;
- (41) itin svarbu, kad agentūra įgytų ir išlaikytų nešališkos, sąžiningos ir aukštų profesinių standartų įstaigos reputaciją. Todėl valdančioji taryba turėtų priimti išsamias visai agentūrai taikytinas interesų konfliktų prevencijos ir jų valdymo taisykles;
- (42) atsižvelgiant į unikalias agentūros aplinkybes ir jai tenkančius sunkius uždavinius, agentūros organizacinė struktūra turėtų būti supaprastinta ir sustiprinta siekiant užtikrinti didesnę efektyvumą ir veiksmingumą. Todėl, *inter alia*, siekiant užtikrinti, kad valdančioji taryba galėtų sutelkti dėmesį į strategiškai svarbius klausimus, reikėtų įsteigti vykdomąją valdybą;
- (43) valdančioji taryba turėtų paskirti apskaitos pareigūną vadovaudamasi taisyklėmis, priimtomis pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (Finansinis reglamentas) ⁽¹⁾;
- (44) kad agentūra būtų veiksminga, valstybės narės ir Komisija turėtų būti atstovaujamos valdančiojoje taryboje, kuri turėtų apibrėžti bendrąją agentūros veiklos kryptį ir užtikrinti, kad savo užduotis ji vykdytų pagal šį reglamentą. Valdančiajai tarybai turėtų būti suteikti įgaliojimai, būtini sudaryti biudžetą, tikrinti, kaip jis vykdomas, priimti reikiamas finansines taisykles, sukurti skaidrias agentūros sprendimų priėmimo taisykles, priimti agentūros veiklos programą, priimti savo darbo taisykles bei agentūros vidaus veiklos taisykles, paskirti vykdomąjį direktorių, nuspręsti dėl vykdomojo direktoriaus įgaliojimų pratęsimo gavus Europos Parlamento nuomonę ir priimti sprendimą dėl jo įgaliojimų nutraukimo. Valdančioji taryba turėtų įsteigti vykdomąją valdybą, kuri jai padėtų vykdyti jos administracines ir su biudžetu susijusias užduotis;
- (45) kad agentūra veiktų sklandžiai, jos vykdomasis direktorius turi būti skiriamas atsižvelgiant į privalumus ir į dokumentais pagrįstus administracinio ir vadovaujamojo darbo įgūdžius bei kompetenciją, tinklų ir informacijos saugumui svarbią patirtį, o vykdomojo direktoriaus pareigos, susijusios su agentūros vidaus veiklos organizavimu, turi būti atliekamos visiškai nepriklausomai. Šiuo tikslu vykdomasis direktorius, pasitaręs su Komisija, turėtų parengti pasiūlymą dėl agentūros veiklos programos ir imtis visų būtinų veiksmų, kad užtikrintų tinkamą agentūros veiklos programos vykdymą. Vykdomasis direktorius turėtų parengti valdančiajai tarybai teikiamą metinę ataskaitą, agentūros pajamų ir išlaidų sąmatos projektą ir įgyvendinti biudžetą;
- (46) vykdomajam direktoriui turėtų būti leista steigti *ad hoc* darbo grupes konkrečioms, visų pirma, moksliniams, techniniams arba teisiniams ar socialiniams ir ekonominiams klausimams spręsti. Steigdamas *ad hoc* darbo grupes vykdomasis direktorius turėtų siekti atitinkamų išorės ekspertų įnašo ir remtis tokių ekspertų žiniomis, kad agentūra turėtų prieigą prie naujausios informacijos apie besivystančios informacinės visuomenės keliamus saugumo iššūkius. Vykdomasis direktorius turėtų užtikrinti, kad *ad hoc* darbo grupės nariai būtų išrinkti atsižvelgiant į aukščiausius ekspertinių žinių standartus ir tinkamai atsižvelgiant į subalansuotą valstybių narių viešojo administravimo institucijų, Sąjungos institucijų ir privataus sektoriaus, įskaitant pramonę, vartotojų ir tinklų bei informacijos saugumo mokslo ekspertų atstovavimą, prireikus, atsižvelgiant į aptariamus konkrečius klausimus. Prireikus vykdomasis direktorius, atsižvelgdamas į konkretų atvejį, turėtų galėti kviesti pavienius atitinkamos srities kompetentingais pripažintus ekspertus dalyvauti darbo grupių veikloje. Jų išlaidas turėtų apmokėti agentūra pagal savo vidaus darbo taisykles ir laikydamasi pagal Finansinį reglamentą priimtų taisyklių;
- (47) agentūroje turėtų būti nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupė, veikianti kaip patariamasis organas, siekiant palaikyti nuolatinį dialogą su privačiuoju sektoriumi, vartotojų organizacijomis ir su kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupė,
- ⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

- kurią vykdomojo direktoriaus pasiūlymu įsteigia valdančioji taryba, pagrindinį dėmesį turėtų skirti suinteresuotiesiems subjektams svarbiems klausimams ir atkreipti agentūros dėmesį į tokius klausimus. Prireikus ir vadovaudamasis posėdžių darbotvarka, vykdomasis direktorius turėtų galėti kviešti Europos Parlamento ir kitų atitinkamų įstaigų atstovus dalyvauti grupės posėdžiuose;
- (48) kadangi nuolatinėje suinteresuotųjų subjektų grupėje atstovaujama daugybei suinteresuotųjų subjektų ir su ta grupe visų pirma turi būti konsultuojamasi dėl darbo programos projekto, atstovauti suinteresuotiesiems subjektams valdančiojoje taryboje nebebūtina;
- (49) agentūra turėtų taikyti atitinkamas Sąjungos nuostatas dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1049/2001 ⁽¹⁾. Informacijai, kurią agentūra tvarko su jos vidaus veikla susijusiais tikslais, ir informacijai, kurią ji tvarko vykdydama savo užduotis, turėtų būti taikomas 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾;
- (50) agentūra turėtų laikytis Sąjungos institucijoms taikytinų nuostatų ir nacionalinės teisės aktų dėl neskelbtinų dokumentų tvarkymo;
- (51) siekiant užtikrinti visišką agentūros autonomiją ir nepriklausomumą ir suteikti jai galimybę vykdyti papildomas ir naujas užduotis, įskaitant nenumatytas užduotis kritiniais atvejais, agentūrai turėtų būti skiriamas pakankamas ir nepriklausomas biudžetas, kurio pajamas iš esmės sudarytų Sąjungos įnašas ir agentūros darbe dalyvaujančių trečiųjų šalių įnašai. Dauguma agentūros darbuotojų turėtų tiesiogiai dalyvauti praktiškai vykdančios agentūros įgaliojimus. Agentūrą priimančiajai valstybei narei arba bet kuriai kitai valstybei narei turėtų būti leidžiama savanoriškais įnašais prisidėti prie agentūros pajamų. Kiek tai susiję su iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto mokamomis subsidijomis, toliau turėtų būti taikoma Sąjungos biudžeto procedūra. Be to, Audito Rūmai turėtų atlikti apskaitos auditą, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir atskaitomybė;
- (52) atsižvelgiant į nuolat kintančias grėsmes ir Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo politikos raidą ir siekiant užtikrinti suderinamumą su daugiamečiu finansine programa, reikėtų nustatyti riboto septynerių metų laikotarpio agentūros įgaliojimų trukmę ir numatyti galimybę tą laikotarpį pratęsti;
- (53) agentūros veikla turėtų būti vertinama nepriklausomai. Atliekant vertinimą reikėtų atsižvelgti į agentūros veiksmingumą jai siekiant savo tikslų, jos darbo praktiką ir jos užduočių aktualumą, siekiant nustatyti tolesnės agentūros veiklos arba tikslų pagrįstumą; remiantis tokiu vertinimu, turėtų būti nustatyta, ar agentūros įgaliojimai turėtų būti pratęsti ir kokiame laikotarpiu;
- (54) jei artėjant agentūros įgaliojimų trukmės pabaigai Komisija nepateikia pasiūlymo dėl įgaliojimų pratęsimo, agentūra ir Komisija turėtų imtis atitinkamų priemonių, kuriomis būtų sprendžiami klausimai, visų pirma susiję su darbuotojų sutartimis ir biudžeto nuostatomis;
- (55) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. įsteigti Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą, siekiant padėti užtikrinti aukštą Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo lygį, gerinti informavimą apie informacijos saugumą, taip pat Sąjungos piliečių, vartotojų, įmonių ir viešojo sektoriaus organizacijų labai formuoti ir skatinti tinklų ir informacijos saugumo kultūrą visuomenėje ir taip prisidėti prie vidaus rinkos sukūrimo ir tinkamo veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi jo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (56) Reglamentas (EB) Nr. 460/2004 turėtų būti panaikintas;
- (57) vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuotasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris pateikė savo nuomonę 2010 m. gruodžio 20 d. ⁽³⁾,

⁽¹⁾ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ OL C 101, 2011 4 1, p. 20.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKIRSNIS

TAIKYMO SRITIS, TIKSLAI IR UŽDUOTYS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu įsteigiama Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (ENISA, toliau – agentūra), skirta vykdyti jai priskirtas užduotis, siekiant padėti užtikrinti aukštą Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo lygį, gerinti informavimą apie tinklų ir informacijos saugumą, taip pat piliečių, vartotojų, įmonių ir viešojo sektoriaus organizacijų labai formuoti ir skatinti tinklų ir informacijos saugumo kultūrą visuomenėje ir taip prisidėti prie vidaus rinkos sukūrimo ir tinkamo veikimo.

2. Agentūros tikslai ir užduotys nedaro poveikio valstybių narių kompetencijai tinklų ir informacijos saugumo srityje ir bet kuriuo atveju nedaro poveikio veiklai, susijusiai su visuomenės saugumu, gynyba, nacionaliniu saugumu (įskaitant valstybės ekonominę gerovę, kai klausimai yra susiję su nacionalinio saugumo reikalais), ir valstybės veiklai baudžiamosios teisės srityse.

3. Šiame reglamente „tinklų ir informacijos saugumas“ – tinklų arba informacinės sistemos pajėgumas tam tikru patikimumo lygiu išlikti atspariems nuo atsitiktinių įvykių ar neteisėtų arba tyčinių veiksmų, kurie kelia pavojų išsaugotų arba perduotų duomenų bei susijusių siūlomų ar per tuos tinklus arba sistemas gaunamų paslaugų prieinamumui, autentiškumui, vientisumui ir slaptumui.

2 straipsnis

Tikslai

1. Agentūra vysto ir išlaiko aukšto lygio ekspertines žinias.

2. Agentūra padeda Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms vystyti tinklų ir informacijos saugumo politiką.

3. Agentūra padeda Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms ir valstybėms narėms įgyvendinti politiką, būtiną įgyvendinti tinklų ir informacijos saugumo teisinius ir norminius reikalavimus, nustatytus esamuose ir būsimuose Sąjungos teisės aktuose, ir taip padeda užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą.

4. Agentūra padeda Sąjungai ir valstybėms narėms didinti ir stiprinti savo pajėgumus ir parengti užkirsti kelią tinklų ir informacijos saugumo problemoms ir incidentams, juos nustatyti ir į juos reaguoti.

5. Agentūra naudojami savo ekspertinėmis žiniomis siekdama skatinti platų subjektų iš viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą.

3 straipsnis

Užduotys

1. Siekdama 1 straipsnyje nustatyto tikslo ir kad pasiektų 2 straipsnyje nustatytus tikslus bei laikydamasi 1 straipsnio 2 dalies, agentūra vykdo šias užduotis:

a) remia Sąjungos politikos ir teisės plėtojimą:

i) padėdama ir konsultuodama visais klausimais, susijusiais su Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo politika ir teise;

ii) atlikdama parengiamąjį darbą, teikdama patarimus ir rengdama analizes Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo politikos ir teisės plėtojimo ir atnaujinimo klausimais;

iii) analizuodama viešai prieinamas tinklų ir informacijos saugumo strategijas ir skatindama jas skelbti;

b) padeda ugdyti pajėgumus:

i) remdama valstybių narių pastangas – jų prašymu – kurti ir tobulinti prevencijos, nustatymo, analizės ir reagavimo pajėgumus, siekiant išspręsti tinklų ir informacijos saugumo problemas ir incidentus, ir teikdama joms reikiamas žinias;

ii) skatindama savanoriškai tarpusavyje bendradarbiauti valstybes nares, taip pat Sąjungos institucijas, įstaigas, tarnybas ir agentūras bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, joms stengiantis užkirsti kelią tarpvalstybinį poveikį darantiems tinklo ir informacijos saugumo problemoms ir incidentams, juos nustatyti ir į juos reaguoti, ir sudarydama šiam bendradarbiavimui palankias sąlygas;

iii) padėdama Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms plėtoti prevencijos, nustatymo, analizės ir reagavimo pajėgumus, siekiant išspręsti tinklų ir informacijos saugumo problemas ir incidentus, visų pirma remdama kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų (toliau – CERT) veiklą;

iv) padėdama didinti nacionalinių/Vyriausybinių ir Sąjungos CERT pajėgumus, taip pat skatindama dialogą ir keitimąsi informacija, kad būtų užtikrinta, jog, atsižvelgdama į naujausius technikos laimėjimus, kiekviena CERT turėtų būtiniausius bendrus pajėgumus ir vykdytų veiklą vadovaudamasi geriausia praktika;

- v) padėdama organizuoti ir valdyti Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo pratybas ir, valstybių narių prašymu, konsultuodama jas nacionalinių pratybų klausimais;
- vi) padėdama Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms ir valstybėms narėms rinkti, analizuoti ir, laikantis valstybių narių saugumo reikalavimų, skleisti atitinkamus tinklų ir informacijos saugumo duomenis ir informaciją; ir informacijos, kurią Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ir agentūros ir valstybės narės teikia laikydamosi Sąjungos teisės nuostatų ir Sąjungos teisę atitinkančių nacionalinių nuostatų, pagrindu teikdama Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms bei valstybėms narėms naujausią informaciją apie Sąjungos tinklų ir informacijos saugumo būklę jų labui;
- vii) padėdama kurti Sąjungos išankstinio perspėjimo mechanizmą, kuris papildytų valstybių narių mechanizmus;
- viii) siūlydama atitinkamoms viešosioms įstaigoms mokymus tinklų ir informacijos saugumo srityje, prireikus bendradarbiaudama su suinteresuotaisiais subjektais;
- c) remia savanorišką kompetentingų viešųjų įstaigų tarpusavio bendradarbiavimą, taip pat suinteresuotųjų subjektų, įskaitant Sąjungos universitetus ir mokslinių tyrimų centrus, tarpusavio bendradarbiavimą ir remia informavimo skatinimą, *inter alia*,:
- i) skatindama nacionalinių ir Vyriausybinių CERT arba reagavimo į kompiuterinius saugumo incidentus tarnybų (toliau – CSIRT), įskaitant Sąjungos institucijų, įstaigų, tarnybų ir agentūrų CERT, bendradarbiavimą;
- ii) skatindama geriausios praktikos kūrimą ir dalijimąsi ja siekiant pasiekti aukšto lygio tinklų ir informacijos saugumą;
- iii) palengvindama dialogą ir pastangas kurti geriausią praktiką ir ją keistis;
- iv) skatindama geriausią keitimosi informacija ir informavimo skatinimo praktiką;
- v) padėdama Sąjungos institucijoms, įstaigoms, tarnyboms ir agentūroms bei valstybėms narėms ir jų atitinkamoms įstaigoms jų prašymu organizuoti informavimo skatinimo veiklą, įskaitant skirtą individualiems naudotojams, ir kitą visuomenės informavimo veiklą, kuria būtų siekiama didinti tinklų ir informacijos saugumą ir jo matomumą teikiant geriausios praktikos pavyzdžius ir gaires;
- d) remia mokslinius tyrimus ir plėtrą bei standartizaciją:
- i) padėdama nustatyti Europos ir tarptautinius rizikos valdymo ir elektroninių produktų, tinklų ir paslaugų standartus bei jų laikytis;
- ii) konsultuodama Sąjungą ir valstybes nares dėl poreikio atlikti mokslinius tyrimus tinklų ir informacijos saugumo srityje siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai reaguoti į esamą ir naują tinklų ir informacijos saugumo riziką bei grėsmes, įskaitant susijusias su naujomis ir kuriamomis informacijos ir komunikacijų technologijomis, bei veiksmingai taikyti rizikos prevencijos technologijas;
- e) bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis, įskaitant tas, kurios atsakingos už kovą su elektroniniais nusikaltimais ir už privačių bei asmens duomenų apsaugą, siekdama spręsti visuotinai svarbius klausimus, įskaitant:
- i) keisdamosi praktine patirtimi ir geriausia praktika;
- ii) teikdama patarimus dėl atitinkamų tinklų ir informacijos saugumo aspektų, kad būtų užtikrinta sąveika;
- f) padeda Sąjungai bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, kad būtų skatinamas tarptautinis bendradarbiavimas tinklų ir informacijos saugumo klausimais, įskaitant:
- i) prireikus, būdama stebėtoja ir padėdama organizuoti tarptautines pratybas, analizuodama tokių pratybų rezultatus ir teikdama jų ataskaitas;
- ii) sudarydama sąlygas atitinkamoms organizacijoms keistis geriausia praktika;
- iii) teikdama ekspertines žinias Sąjungos institucijoms.
2. Sąjungos institucijos, įstaigos, tarnybos ir agentūros bei valstybių narių įstaigos gali kreiptis į agentūrą dėl konsultacijos saugumo pažeidimų ar vientisumo praradimo atvejais, kurie turi didelės įtakos tinklų veikimui ir paslaugų teikimui.
3. Agentūra vykdo Sąjungos teisės aktais jai pavestas užduotis.
4. Agentūra nepriklausomai teikia savo išvadas, gaires ir konsultuoja klausimais, patenkančiais į šio reglamento taikymo sritį ir atitinkančiais jo tikslus.

2 SKIRSNIS

ORGANIZACIJA

4 straipsnis

Agentūros sudėtis

1. Agentūrą sudaro:

a) valdančioji taryba;

b) vykdomasis direktorius ir darbuotojai; ir

c) nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupė.

2. Siekdama padėti padidinti agentūros veiklos veiksmingumą ir efektyvumą, valdančioji taryba įsteigia vykdomąją valdybą.

5 straipsnis

Valdančioji taryba

1. Valdančioji taryba apibrėžia bendrą agentūros veiklos kryptį ir užtikrina, kad agentūra veiktų pagal šiame reglamente nustatytas taisykles ir principus. Ji taip pat užtikrina, kad agentūros veikla būtų suderinama su valstybių narių ir Sąjungos lygiu vykdoma veikla.

2. Valdančioji taryba priima agentūros metinę ir daugiametę darbo programą.

3. Valdančioji taryba patvirtina metinę agentūros veiklos ataskaitą ir ne vėliau kaip kitų metų liepos 1 d. pateikia ją Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams. Metinę ataskaitą sudaro finansinės ataskaitos ir joje aprašoma, kaip agentūra pasiekė savo veiklos rodiklius. Metinė ataskaita skelbiama viešai.

4. Valdančioji taryba, atsižvelgdama į įgyvendintinių priemonių ekonominės naudos analizę, priima kovos su sukčiavimu strategiją, kuri proporcingai atitinka sukčiavimo riziką.

5. Valdančioji taryba užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių priemonių atsižvelgiant į Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimų ir įvairiose vidaus ar išorės audito ataskaitose bei vertinimuose pateiktas išvadas ir rekomendacijas.

6. Valdančioji taryba patvirtina interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisykles.

7. Valdančioji taryba agentūros darbuotojų atžvilgiu naudojasi įgaliojimais, kurie pagal Europos Sąjungos pareigūnų

tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos), nustatytus Reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68 ⁽¹⁾, atitinkamai suteikiami paskyrimų tarnybai ir darbo sutartis įgaliotai sudaryti institucijai.

Valdančioji taryba, vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnyje nustatyta procedūra, priima Pareigūnų tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu grindžiamą sprendimą dėl atitinkamų paskyrimų tarnybos įgaliojimų delegavimo vykdomajam direktoriui. Vykdomasis direktorius gali toliau deleguoti tuos įgaliojimus.

Išimtinėmis aplinkybėmis valdančioji taryba gali atšaukti paskyrimų tarnybos įgaliojimų delegavimą vykdomajam direktoriui ir vykdomojo direktoriaus toliau deleguotus įgaliojimus. Tokiu atveju valdančioji taryba šiuos įgaliojimus ribotam laikui gali deleguoti vienam iš savo narių arba darbuotojui, kuris nėra vykdomasis direktorius.

8. Valdančioji taryba priima atitinkamas Pareigūnų tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles laikydamosi Pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnyje numatytos procedūros.

9. Valdančioji taryba paskiria vykdomąjį direktorių ir gali pratęsti jo kadenciją arba pašalinti jį iš pareigų pagal šio reglamento 24 straipsnį.

10. Valdančioji taryba, pasikonsultavusi su Komisija, priima savo ir vykdomosios valdybos darbo tvarkos taisykles. Darbo tvarkos taisyklėse numatomas paspartintų sprendimų priėmimas taikant rašytinę procedūrą arba nuotolinės konferencijos būdu.

11. Pasikonsultavusi su Komisijos tarnybomis, valdančioji taryba priima agentūros vidaus veiklos taisykles. Tos taisyklės skelbiamos viešai.

12. Valdančioji taryba priima agentūrai taikomas finansines taisykles. Jos negali nukrypti nuo 2002 m. lapkričio 19 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2343/2002 dėl finansinio pagrindų reglamento, skirto įstaigoms, minėtoms Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento ⁽²⁾ 185 straipsnyje, išskyrus atvejus, kai tokio nukrypimo konkrečiai reikia agentūros veiklai ir yra gautas išankstinis Komisijos sutikimas.

⁽¹⁾ OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

⁽²⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 72.

13. Pasikonsultavusi su Komisijos tarnybomis ir tinkamai informavusi Europos Parlamentą ir Tarybą, valdančioji taryba priima daugiametį darbuotojų politikos planą.

6 straipsnis

Valdančiosios tarybos sudėtis

1. Valdančiąją tarybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą ir du Komisijos paskirti atstovai. Kiekvienas narys turi balsavimo teisę.

2. Kiekvienas valdančiosios tarybos narys turi pakaitinį narį, kuris atstovauja narį šiam nedalyvaujant.

3. Valdančiosios tarybos nariai ir jų pakaitiniai nariai skiriami atsižvelgiant į jų žinias apie agentūros užduotis ir tikslus ir į valdymo, administracinio darbo ir biudžeto tvarkymo įgūdžius, kurie svarbūs atliekant 5 straipsnyje išvardytas užduotis. Komisija ir valstybės narės turėtų dėti pastangas, kad apribotų savo atstovų valdančiojoje taryboje kaitą, siekiant užtikrinti tos tarybos darbo tęstinumą. Komisija ir valstybės narės siekia užtikrinti vyrų ir moterų atstovavimo pusiausvyrą valdančiojoje taryboje.

4. Valdančiosios tarybos narių ir jų pakaitinių narių kadencija – ketveri metai. Ta kadencija gali būti pratęsta.

7 straipsnis

Valdančiosios tarybos pirmininkas

1. Valdančioji taryba iš savo narių trejų metų laikotarpiui renka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją; jie gali būti renkami ir kitai kadencijai. Pirmininko pavaduotojas *ex officio* pakeičia pirmininką, jei pastarasis negali vykdyti savo pareigų.

2. Pirmininkas gali būti pakviestas padaryti pareiškimą atitinkamame (-uose) Europos Parlamento komitete (-uose) ir atsakyti į Parlamento narių klausimus.

8 straipsnis

Posėdžiai

1. Valdančiosios tarybos posėdžius rengia jos pirmininkas.

2. Į eilinį posėdį valdančioji taryba renkasi bent kartą per metus. Pirmininko arba ne mažiau kaip trečdalis valdančiosios tarybos narių prašymu, gali būti rengiami neeiliniai posėdžiai.

3. Valdančiosios tarybos posėdžiuose vykdomasis direktorius dalyvauja be balsavimo teisės.

9 straipsnis

Balsavimas

1. Valdančioji taryba sprendimus priima absoliučia savo narių balsų dauguma.

2. Dviejų trečdalių valdančiosios tarybos narių dauguma būtina valdančiosios tarybos darbo tvarkos taisyklėms, agentūros vidaus veiklos taisyklėms, biudžetui, metinei ir daugiametei veiklos programai priimti, vykdomajam direktoriui paskirti, jo kadencijai pratęsti arba jam atleisti ir valdančiosios tarybos pirmininkui paskirti.

10 straipsnis

Vykdomoji valdyba

1. Valdančiajai tarybai padeda vykdomoji valdyba.

2. Vykdomoji valdyba rengia tik su administraciniais ir biudžeto klausimais susijusius sprendimus, kuriuos priima valdančioji taryba.

Kartu su valdančiąja taryba ji užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų tolesnių priemonių atsižvelgiant į OLAF tyrimų ir įvairiose vidaus ar išorės audito ataskaitose bei vertinimuose pateiktas išvadas ir rekomendacijas.

Nedarant poveikio 11 straipsnyje nustatytoms vykdomojo direktoriaus pareigoms, vykdomoji valdyba padeda ir pataria vykdomajam direktoriui kaip įgyvendinti valdančiosios tarybos sprendimus, susijusius su administraciniais ir biudžeto klausimais.

3. Vykdomąją valdybą sudaro penki nariai, paskirti iš valdančiosios tarybos narių: vienas iš jų - valdančiosios tarybos pirmininkas, kuris taip pat gali būti vykdomosios valdybos pirmininkas, ir vienas Komisijos atstovas.

4. Vykdomosios valdybos narių kadencija yra tokia pati, kaip ir valdančiosios tarybos narių, kaip nustatyta 6 straipsnio 4 dalyje.

5. Vykdomoji valdyba posėdžiauja bent kartą kas tris mėnesius. Vykdomosios valdybos narių prašymu, jos pirmininkas rengia papildomus posėdžius.

11 straipsnis

Vykdomojo direktoriaus pareigos

1. Agentūrai vadovauja vykdomasis direktorius; vykdydamas savo pareigas jis yra nepriklausomas.

2. Vykdomasis direktorius atsako už:

- a) kasdienį agentūros administravimą;
- b) valdančiosios tarybos priimtų sprendimų įgyvendinimą;
- c) metinės veiklos programos ir daugiametės veiklos programos rengimą pasikonsultavus su valdančiąja taryba ir jų pateikimą, pasikonsultavus su Komisija, valdančiai tarybai;
- d) metinės veiklos programos ir daugiametės veiklos programos įgyvendinimą ir ataskaitų apie įgyvendinimą teikimą valdančiai tarybai;
- e) agentūros veiklos metinės ataskaitos rengimą ir jos pateikimą valdančiai tarybai patvirtinti;
- f) tolesnių veiksmų plano rengimą atsižvelgiant į retrospektyvių įvertinimų išvadas ir ataskaitų apie pažangą teikimą Komisijai kas dvejus metus;
- g) Sąjungos finansinių interesų gynimą taikant prevencines kovos su sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla priemones, vykdamas veiksmingus patikrinimus ir, nustatius pažeidimų, susigražinant neteisingai išmokėtas sumas bei prireikus taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomasias administracines ir finansines nuobaudas;
- h) agentūros kovos su sukčiavimu strategijos rengimą ir jos pateikimą valdančiai tarybai patvirtinti;
- i) užtikrinimą, kad savo veiklą agentūra vykdytų pagal jos paslaugų naudotojų reikalavimus, visų pirma atsižvelgiant į teikiamų paslaugų pakankumą;
- j) kontaktų su Sąjungos institucijomis, įstaigomis, tarnybomis ir agentūromis plėtrą ir palaikymą;
- k) kontaktų su verslo bendruomene ir vartotojų organizacijomis plėtrą ir palaikymą, kad būtų užtikrintas nuolatinis dialogas su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
- l) kitas šiuo reglamentu vykdomajam direktoriui priskirtas užduotis.

3. Prireikus ir atsižvelgdamas į agentūros tikslus ir užduotis, vykdomasis direktorius gali įsteigti ekspertų, įskaitant ekspertus iš valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų, *ad hoc* darbo grupes. Valdančiai tarybai pranešama iš anksto. *Ad hoc* darbo grupių kūrimo, vykdomojo direktoriaus vykdomo ekspertų paskyrimo ir šių grupių veiklos taisyklės išsamiai išdėstomos agentūros vidaus veiklos taisyklėse.

4. Prireikus vykdomasis direktorius valdančiai tarybai ir vykdomajai valdybai skiria administracijos pagalbinių darbuotojų ir kitų išteklių.

12 straipsnis

Nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupė

1. Valdančioji taryba, vykdomojo direktoriaus siūlymu, įsteigia nuolatinę suinteresuotųjų subjektų grupę, sudarytą iš pripažintų specialistų, atstovaujančių atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, pavyzdžiui, IRT sektoriui, visuomenei prieinamų elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikėjams, vartotojų grupėms, moksliniams tinklų ir informacijos saugumo ekspertams, ir nacionalinių reguliavimo institucijų, apie kurias pranešta pagal Direktyvą 2002/21/EB, bei teisėsaugos ir privatumo apsaugos institucijų atstovų.

2. Agentūros vidaus veiklos taisyklėse nustatomos ir viešai paskelbiamos procedūros, visų pirma, susijusios su nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės narių skaičiumi, sudėtimi, valdančiosios tarybos vykdomu narių paskyrimu, vykdomojo direktoriaus pasiūlymu ir grupės veikla.

3. Nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupei pirmininkauja vykdomasis direktorius arba kitas vykdomojo direktoriaus kiekvienam atvejui atskirai paskirtas asmuo.

4. Nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės narių kadencija – dveji su puse metų. Valdančiosios tarybos nariai negali būti nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės nariais. Komisijos ir valstybių narių ekspertai turi teisę dalyvauti nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės posėdžiuose ir jos veikloje. Kitų įstaigų, kurias vykdomasis direktorius laiko svarbiomis, atstovai, kurie nėra nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės nariai, gali būti kviečiami dalyvauti nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės posėdžiuose ir jos veikloje.

5. Nuolatinė suinteresuotųjų subjektų grupė pataria agentūrai jos veiklos klausimais. Ji, visų pirma, pataria vykdomajam direktoriui dėl agentūros veiklos programos pasiūlymo rengimo ir dėl to, kaip užtikrinti ryšius su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais visais su veiklos programa susijusiais klausimais.

3 SKIRSNIS

VEIKLA

13 straipsnis

Veiklos programa

1. Vykdydama savo veiklą agentūra laikosi savo metinės ir daugiametės veiklos programos, kurioje numatyta visa jos planuojama veikla.

2. Veiklos programoje pateikiami specialiai pritaikyti veiklos rodikliai, pagal kuriuos galima veiksmingai įvertinti rezultatus, gautus siekiant tikslo.

3. Vykdomasis direktorius atsako už tai, kad pasitarus su Komisijos tarnybomis būtų parengtas agentūros veiklos programos projektas. Ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 15 d. vykdomasis direktorius valdančiajai tarybai pateikia kitų metų veiklos programos projektą.

4. Ne vėliau kaip kiekvienų metų lapkričio 30 d. valdančioji taryba, gavusi Komisijos nuomonę, priima kitų metų agentūros veiklos programą. Veiklos programoje pateikiamos daugiametės prognozės. Valdančioji taryba užtikrina, kad veiklos programa atitiktų agentūros tikslus ir Sąjungos teisėkūros ir politikos prioritetus tinklų ir informacijos saugumo srityje.

5. Veiklos programa sudaroma pagal veikla grindžiamo valdymo principą. Veiklos programa atitinka agentūros pajamų ir išlaidų sąmatą ir agentūros tų pačių finansinių metų biudžetą.

6. Valdančiajai tarybai priėmus veiklos programą, vykdomasis direktorius ją nusiunčia Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir valstybėms narėms bei ją paskelbia. Europos Parlamento atitinkamam komitetui pakvietus, vykdomasis direktorius pateikia savo nuomonę ir keičiasi nuomonėmis dėl priimtos metinės veiklos programos.

14 straipsnis

Agentūrai teikiami prašymai

1. Agentūros tikslus ir užduotis atitinkantys patarimo ir pagalbos prašymai siunčiami vykdomajam direktoriui; prie jų pridėdama papildoma aiškinamoji sprendimo klausimo informacija. Vykdomasis direktorius valdančiajai tarybai ir vykdomajai valdybai praneša apie gautus prašymus, išteklius, kurių gali prireikti, o tinkamu laiku – apie tai, kokių tolesnių priemonių imtasi dėl prašymų. Jei agentūra atsisako priimti prašymą, atsisakymas pagrįžiamas.

2. 1 dalyje nurodytus prašymus gali pateikti:

a) Europos Parlamentas;

b) Taryba;

c) Komisija;

d) bet kuri valstybės narės paskirta kompetentinga įstaiga, kaip antai nacionalinė reguliavimo institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/21/EB 2 straipsnyje.

3. Praktinę 1 ir 2 dalių taikymo tvarką, visų pirma, prašymo pateikimo, jo nagrinėjimo pirmenybės, tolesnių priemonių ir valdančiosios tarybos bei vykdomosios valdybos informavimo apie agentūrai pateiktus prašymus tvarką, nustato valdančioji taryba agentūros vidaus veiklos taisyklėse.

15 straipsnis

Interesų deklaravimas

1. Kiekvienas valdančiosios tarybos narys, vykdomasis direktorius ir valstybių narių laikinai deleguoti pareigūnai pateikia išsipareigojimų deklaraciją ir deklaraciją, iš kurios būtų aišku, kad jie neturi jokių arba turi tiesioginių arba netiesioginių interesų, kurie galėtų neigiamai paveikti jų nepriklausomumą. Deklaracijos turi būti tikslios ir išsamios, pateikiamos kasmet raštu ir, esant būtinybei, atnaujinamos.

2. Kiekvienas valdančiosios tarybos narys, vykdomasis direktorius ir *ad hoc* darbo grupėse dalyvaujantys išorės ekspertai ne vėliau kaip kiekvieno posėdžio pradžioje tiksliai ir išsamiai deklaruoja visus su darbotvarkėje numatytais klausimais susijusius interesus, kurie galėtų neigiamai paveikti jų nepriklausomumą, ir nedalyvauja diskusijose bei balsavime dėl tokių klausimų.

3. Agentūra savo vidaus veiklos taisyklėse nustato praktines priemones 1 ir 2 dalyse nurodyto interesų deklaravimo taisyklėms įgyvendinti.

16 straipsnis

Skaidrumas

1. Agentūra užtikrina, kad jos veikla būtų itin skaidri ir vykdoma pagal 17 ir 18 straipsnius.

2. Agentūra užtikrina, kad visuomenė ir suinteresuotosios šalys gautų tinkamą, objektyvią, patikimą ir lengvai prieinamą informaciją, ypač kai ji susijusi su agentūros veiklos rezultatais. Ji taip pat viešai skelbia pagal 15 straipsnį pateiktas interesų deklaracijas.

3. Valdančioji taryba, vadovaudamasi vykdomojo direktoriaus siūlymu, gali leisti suinteresuotosioms šalims stebėti, kaip vykdoma tam tikra agentūros veikla.

4. Agentūra savo vidaus veiklos tvarkos taisyklėse nustato praktines priemones 1 ir 2 dalyse nurodytoms skaidrumo taisyklėms įgyvendinti.

17 straipsnis

Konfidencialumas

1. Nedarant poveikio 18 straipsniui, agentūra neatskleidžia trečiosioms šalims informacijos, kurią ji tvarko arba gauna ir kurią pateiktame pagrįstame prašyme prašoma laikyti visiškai ar iš dalies konfidencialia.

2. Valdančiosios tarybos nariams, vykdomajam direktoriui, nuolatinės suinteresuotųjų subjektų grupės nariams, *ad hoc* darbo grupėse dalyvaujantiems išorės ekspertams ir agentūros darbuotojams, įskaitant valstybių narių laikinai deleguotuosius pareigūnus, taikomi konfidencialumo reikalavimai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 339 straipsnį, net jiems nustojus eiti savo pareigas.

3. Agentūra savo vidaus veiklos taisyklėse nustato praktines priemones 1 ir 2 dalyse nurodytoms konfidencialumo taisyklėms įgyvendinti.

4. Jei to reikia agentūros užduotims vykdyti, valdančioji taryba nusprendžia leisti agentūrai tvarkyti įslaptintą informaciją. Tokiu atveju valdančioji taryba priima su Komisijos tarnybomis suderintas vidaus veiklos taisykles, kaip taikyti 2001 m. lapkričio 29 d. Komisijos sprendime 2001/844/EB, EAPB, Euratomas, iš dalies keičiančiame jos darbo tvarkos taisykles⁽¹⁾, nustatytus saugumo principus. Tos taisyklės apima, *inter alia*, įslaptintos informacijos tvarkymo ir saugojimo bei keitimosi ja nuostatas.

18 straipsnis

Galimybė susipažinti su dokumentais

1. Agentūros saugomiems dokumentams taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001.

2. Valdančioji taryba per šešis mėnesius nuo agentūros įsteigimo patvirtina Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 įgyvendinimo priemones.

3. Sprendimai, kuriuos priima agentūra pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 8 straipsnį, gali tapti skundo ombudsmenui

pagal SESV 228 straipsnį ar Europos Sąjungos Teisingumo Tiesme pareikšto ieškinio dalyku pagal SESV 263 straipsnį.

4 SKIRSNIS

FINANSINĖS NUOSTATOS

19 straipsnis

Biudžeto priėmimas

1. Agentūros pajamas sudaro įnašas iš Sąjungos biudžeto, agentūros veikloje dalyvaujančių trečiųjų šalių įnašai, kaip numatyta 30 straipsnyje, ir savanoriški valstybių narių įnašai pinigais arba natūra. Savanoriškus įnašus teikiančios valstybės narės dėl to negali reikalauti jokių ypatingų teisių ar paslaugų.

2. Agentūros išlaidas sudaro darbuotojų, administracinės ir techninės pagalbos, infrastruktūros ir veiklos išlaidos, taip pat išlaidos, atsirandančios dėl sutarčių, sudarytų su trečiosiomis šalimis.

3. Kasmet ne vėliau kaip kovo 1 d. vykdomasis direktorius parengia agentūros ateinančių finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatos projektą ir perduoda jį valdančiajai tarybai kartu su etatų plano projektu.

4. Pajamos ir išlaidos turi būti subalansuotos.

5. Valdančioji taryba, vadovaudamasi vykdomojo direktoriaus sudarytu pajamų ir išlaidų sąmatos projektu, kasmet parengia agentūros ateinančių finansinių metų pajamų ir išlaidų sąmatą.

6. Tą sąmatą, į kurią taip pat įtraukiamas etatų plano projektas ir veiklos programos projektas, valdančioji taryba ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 31 d. nusiunčia Komisijai ir trečiosioms šalims, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi susitarimus pagal 30 straipsnį.

7. Komisija tą sąmatą ir Sąjungos bendrojo biudžeto projektą perduoda Europos Parlamentui ir Tarybai.

8. Pagal tą sąmatą Komisija į Sąjungos biudžeto projektą įtraukia, jos manymu, etatų planui būtinų lėšų sąmatas ir subsidijų iš bendrojo biudžeto, kurį ji pagal SESV 314 straipsnį pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai, sumą.

9. Europos Parlamentas ir Taryba tvirtina agentūrai skirtų subsidijų asignavimus.

⁽¹⁾ OL L 317, 2001 12 3, p. 1.

10. Europos Parlamentas ir Taryba tvirtina agentūros etatų planą.

11. Valdančioji taryba agentūros biudžetą priima kartu su veiklos programa. Jis tampa galutiniu galutinai priėmus Sąjungos bendrąjį biudžetą. Prireikus valdančioji taryba tikslina agentūros biudžetą ir veiklos programą pagal Sąjungos bendrąjį biudžetą. Valdančioji taryba nedelsdama pateikia biudžetą Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai.

20 straipsnis

Kova su sukčiavimu

1. Siekiant sudaryti palankias sąlygas kovoti su sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veikla pagal Reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 ⁽¹⁾, agentūra per šešis mėnesius nuo jos veiklos pradžios dienos prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų ⁽²⁾ ir priima visiems agentūros darbuotojams taikomas tinkamas nuostatas naudodamasi to susitarimo priede nustatytu modeliu.

2. Audito Rūmai turi įgaliojimus atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, kurie iš agentūros yra gavę Sąjungos lėšų, auditą remdamiesi dokumentais ir auditą vietoje.

3. OLAF gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1073/1999 ir 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ⁽³⁾ nuostatų ir procedūrų, kad nustatytų sukčiavimo, korupcijos arba bet kurios kitos neteisėtos veiklos, susijusios su agentūros finansuojamomis dotacijomis ar sutartimis ir turinčios neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, atvejus.

4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalims, su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis sudarytuose bendradarbiavimo susitarimuose, agentūros sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų ir sprendimuose dėl dotacijų pateikiamos nuostatos, pagal kurias

⁽¹⁾ 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, 1999 5 31, p. 1).

⁽²⁾ 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinis susitarimas tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų (OL L 136, 1999 5 31, p. 15).

⁽³⁾ OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą ir tyrimus atsižvelgiant į jų atitinkamą kompetenciją.

21 straipsnis

Biudžeto įgyvendinimas

1. Už agentūros biudžeto įgyvendinimą atsako vykdomasis direktorius.

2. Komisijos vidaus auditoriaus įgaliojimai agentūros atžvilgiu yra tokie patys, kaip ir Komisijos departamentų atžvilgiu.

3. Ne vėliau kaip kovo 1 d. po kiekvienų finansinių metų (N + 1 m. kovo 1 d.) agentūros apskaitos pareigūnas Komisijos apskaitos pareigūnui nusiunčia preliminarines finansines ataskaitas kartu su tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita. Pagal Finansinio reglamento 147 straipsnį Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja preliminarines institucijų ir decentralizuotų įstaigų finansines ataskaitas.

4. Ne vėliau kaip N + 1 m. kovo 31 d. po kiekvienų finansinių metų Komisijos apskaitos pareigūnas preliminarines finansines agentūros ataskaitas kartu su tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita nusiunčia Audito Rūmams. Finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita taip pat nusiunčiama Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Gavęs Audito Rūmų pastabas dėl preliminarinių finansinių agentūros ataskaitų ir laikydamasis Finansinio reglamento 148 straipsnio, vykdomasis direktorius, prisiimdamas atsakomybę, parengia galutinės finansinės agentūros ataskaitas ir pateikia jas valdančiajai tarybai, kad ši pareiktų nuomonę.

6. Valdančioji taryba pateikia nuomonę dėl galutinių finansinių agentūros ataskaitų.

7. Ne vėliau kaip N + 1 m. liepos 1 d. po kiekvienų finansinių metų vykdomasis direktorius galutinės finansinės agentūros ataskaitas, įskaitant tų finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitas ir Audito Rūmų pastabas, kartu su valdančiosios tarybos nuomone perduoda Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir Audito Rūmams.

8. Vykdomasis direktorius skelbia galutinės finansinės ataskaitas.

9. Ne vėliau kaip N + 1 m. rugsėjo 30 d. vykdomasis direktorius išsiunčia Audito Rūmams atsakymą dėl jų pateiktų pastabų ir taip pat jis išsiunčia to atsakymo kopiją valdančiajai tarybai.

10. Europos Parlamento prašymu vykdomasis direktorius jam pateikia visą informaciją, kurios reikia sklandžiai sprendimo dėl atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo priėmimo procedūrai pagal Finansinio reglamento 165 straipsnio 3 dalį.

11. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, anksčiau kaip N + 2 metų gegužės 15 d. vykdomajam direktoriui pateikia N metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo sprendimą.

5 SKIRSNIS

DARBUOTOJAI

22 straipsnis

Bendrosios nuostatos

Agentūros darbuotojams taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos ir Sąjungos institucijų tarpusavio susitarimu priimtos Pareigūnų tarnybos nuostatų įgyvendinimo taisyklės.

23 straipsnis

Privilegijos ir imunitetas

Agentūrai ir jos darbuotojams taikomas prie Europos Sąjungos sutarties ir SESV pridėtas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų.

24 straipsnis

Vykdomasis direktorius

1. Remiantis Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a punktu vykdomasis direktorius įdarbinamas kaip agentūros laikinai priimtas tarnautojas.

2. Vykdomąjį direktorių iš Komisijos pasiūlytų kandidatų sąrašo skiria valdančioji taryba, laikydamasi atviros ir skaidrios atrankos procedūros.

Sudarant sutartį su vykdomuoju direktoriumi, agentūrai atstovauja valdančiosios tarybos pirmininkas.

Prieš paskyrimą valdančiosios tarybos atrinktas kandidatas pakviečiamas padaryti pranešimą atitinkamame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į Parlamento narių klausimus.

3. Vykdomasis direktorius skiriamas penkerių metų kadencijai. To laikotarpio pabaigoje Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos vertinimą ir būsimas agentūros užduotis ir iššūkius.

4. Remdamasi Komisijos pasiūlymu, kuriame atsižvelgiama į 3 dalyje nurodytą vertinimą, ir gavusi Europos Parlamento nuomonę, valdančioji taryba gali vieną kartą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją ne daugiau kaip penkeriems metams.

5. Apie ketinimą pratęsti vykdomojo direktoriaus kadenciją valdančioji taryba informuoja Europos Parlamentą. Per tris mėnesius iki tokio kadencijos pratęsimo vykdomasis direktorius, jei jo paprašoma, padaro pranešimą atitinkamame Europos Parlamento komitete ir atsako į Parlamento narių klausimus.

6. Vykdomasis direktorius, kurio kadencija buvo pratęsta, negali dalyvauti kitoje atrankos į tą pačią pareigybę procedūroje.

7. Vykdomasis direktorius gali būti pašalintas iš pareigų tik valdančiosios tarybos sprendimu.

25 straipsnis

Deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti darbuotojai

1. Agentūra gali naudotis deleguotųjų nacionalinių ekspertų ar kitų darbuotojų, neįdarbintų agentūroje, paslaugomis. Tokiems darbuotojams netaikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos.

2. Valdančioji taryba priima sprendimą, kuriuo nustato nacionalinių ekspertų delegavimo į agentūrą taisykles.

6 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis

Teisinis statusas

1. Agentūra yra Sąjungos įstaiga. Ji turi juridinio asmens statusą.

2. Kiekvienoje valstybėje narėje agentūrai suteikiamas pagal jų teisės aktus juridiniams asmenims taikomas didžiausias teismumas. Visų pirma, agentūra gali įsigyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto ir juo disponuoti, taip pat būti teismo proceso šalimi.

3. Agentūrai atstovauja jos vykdomasis direktorius.

4. Siekiant pagerinti agentūros veiklos veiksmingumą, Atėnų didmiesčio zonoje įsteigiamas ir vykdo veiklą agentūros filialas.

27 straipsnis

Atsakomybė

1. Agentūros sutartinė atsakomybė reglamentuojama aptariamai sutarčiai taikytina teise.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti sprendimus pagal bet kurią agentūros sudarytos sutarties arbitražinę išlygą.

2. Nesutartinės atsakomybės atveju agentūra pagal bendrus valstybių narių teisės aktams būdingus principus atlygina žalą, kurią vykdydama savo pareigas sukelia ji pati arba jos tarnautojai.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją spręsti ginčus dėl tokios žalos atlyginimo.

3. Asmeninę tarnautojų atsakomybę agentūros atžvilgiu reguliuoja atitinkamos agentūros darbuotojams taikomos atitinkamos nuostatos.

28 straipsnis

Kalbos

1. Agentūrai taikomas 1958 m. balandžio 15 d. Reglamentas Nr. 1, nustatantis kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje ⁽¹⁾. Valstybės narės ir kitos jų paskirtos įstaigos į agentūrą gali kreiptis ir atsakymą gauti jų pasirinkta Sąjungos institucijų oficialiąja kalba.

2. Agentūros veiklai būtinas vertimo paslaugas teikia Europos Sąjungos įstaigų vertimo centras.

29 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

1. Tvarkydama asmens duomenis, visų pirma vykdydama savo užduotis, agentūra laikosi asmens duomenų apsaugos principų ir jai taikomos Reglamento (EB) Nr. 45/2001 nuostatos.

2. Valdančioji taryba priima Reglamento (EB) Nr. 45/2001 24 straipsnio 8 dalyje nurodytas įgyvendinimo priemones. Valdančioji taryba gali priimti papildomas priemones, kurių reikia, kad agentūra taikytų Reglamentą (EB) Nr. 45/2001.

⁽¹⁾ OL 17, 1958 10 6, p. 385/58.

30 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

1. Agentūros veikloje gali dalyvauti trečiosios šalys, sudariusios susitarimus su Europos Sąjunga, kuriais remdamosi jos priėmė ir taikė šiame reglamente apibrėžtos srities Sąjungos teisės aktus.

2. Pagal atitinkamas tų susitarimų nuostatas susitariama ir nurodoma, visų pirma, tų šalių dalyvavimo agentūros veikloje pobūdis, mastas ir būdai, įskaitant nuostatas, susijusias su dalyvavimu agentūros įgyvendinamose iniciatyvose ir finansiniuose įnašuose bei darbuotojų suteikimu.

31 straipsnis

Saugumo taisyklės dėl įslaptintos informacijos apsaugos

Agentūra taiko Sprendime 2001/844/EB, EAPB, Euratomas nustatytų Komisijos saugumo taisyklių dėl Europos Sąjungos įslaptintos informacijos (ESI) ir neskelbtinos neįslaptintos informacijos apsaugos saugumo principus. Tai apima, *inter alia*, tokios informacijos tvarkymo ir saugojimo bei keitimosi ja nuostatas.

7 SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32 straipsnis

Vertinimas ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2018 m. birželio 20 d. Komisija paveda atlikti vertinimą, kad visų pirma būtų įvertintas agentūros ir jos darbo metodų poveikis, veiksmingumas ir naudingumas. Atliekant vertinimą taip pat nagrinėjama, ar reikia keisti agentūros įgaliojimus ir kokios būtų tokio keitimo finansinės pasekmės.

2. Atliekant 1 dalyje nurodytą vertinimą atsižvelgiama į grįžtamąją informaciją, pateiktą agentūrai reaguojant į jos veiklą.

3. Komisija vertinimo ataskaitą kartu su savo išvadomis perduoda Europos Parlamentui, Tarybai ir valdančiajai tarybai. Vertinimo rezultatai viešai paskelbiami.

4. Atliekant vertinimą taip pat įvertinami agentūros pasiekti rezultatai atsižvelgiant į jos tikslus, įgaliojimus ir užduotis. Jei Komisija mano, kad, atsižvelgiant į agentūros tikslus, įgaliojimus ir užduotis, tolesnis agentūros darbas pagrįstas, ji gali siūlyti pratęsti 36 straipsnyje nustatytą agentūros įgaliojimų trukmę.

33 straipsnis

Bendradarbiavimas su priimančiąja valstybe narė

Agentūrą priimančioji valstybė narė sudaro geriausias įmanomas sąlygas, kad būtų užtikrintas tinkamas agentūros veikimas, įskaitant vietos prieinamumą, tinkamas galimybes mokytis darbuotojų vaikams, tinkamas galimybes įsidarbinti, naudotis socialinės apsaugos ir medicininės priežiūros paslaugomis vaikams ir sutuoktiniams.

34 straipsnis

Administracinė kontrolė

Agentūros veiklą pagal SESV 228 straipsnį prižiūri ombudsmenas.

35 straipsnis

Panaikinimas ir tęstinumas

1. Reglamentas (EB) Nr. 460/2004 panaikinamas.

Nuorodos į Reglamentą (EB) Nr. 460/2004 ir į Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūrą (ENISA) laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir agentūrą.

2. Agentūra perima visą Reglamentu (EB) Nr. 460/2004 įsteigtos agentūros nuosavybę, susitarimus, teisinius įsipareigojimus, darbo sutartis, finansinius įsipareigojimus ir atsakomybę.

36 straipsnis

Trukmė

Agentūra įsteigiama septynerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. birželio 19 d.

37 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkė

L. CREIGHTON

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 527/2013

2013 m. gegužės 21 d.

kuriuo dėl tam tikrų šalių išbraukimo iš derybas baigusių regionų ar valstybių sąrašo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1528/2007

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) CARIFORUM valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. gruodžio 16 d.;

Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Centrinės Afrikos derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. gruodžio 17 d. (Kamerūno Respublika);

Ganos ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. gruodžio 13 d.;

Dramblio Kaulo Kranto ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. gruodžio 7 d.;

Rytų ir Pietų Afrikos valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimų buvo baigtos 2007 m. lapkričio 28 d. (Seišelių Respublika ir Zimbabvės Respublika), 2007 m. gruodžio 4 d. (Mauricijaus Respublika), 2007 m. gruodžio 11 d. (Komorų Sąjunga ir Madagaskaro Respublika) ir 2008 m. rugsėjo 30 d. (Zambijos Respublika);

Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir PAVB EPS valstybių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimų buvo baigtos 2007 m. lapkričio 23 d. (Botsvanos Respublika, Lesoto Karalystė, Svazilando Karalystė, Mozambiko Respublika) ir 2007 m. gruodžio 3 d. (Namibijos Respublika);

Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. lapkričio 27 d.;

Europos bendrijos ir Ramiojo vandenyno valstybių derybos dėl ekonominės partnerystės susitarimo buvo baigtos 2007 m. lapkričio 23 d.;

- (2) Antigva ir Barbuda, Bahamų Sandrauga, Barbadosas, Belizas, Botsvanos Respublika, Burundžio Respublika, Kamerūno Respublika, Komorų Sąjunga, Dramblio Kaulo Kranto Respublika, Dominikos Sandrauga, Dominikos Respublika, Fidžio Respublika, Ganos Respublika, Grenada, Gajanos Kooperacinė Respublika, Haičio Respublika, Jamaika, Kenijos Respublika, Lesoto Karalystė, Madagaskaro Respublika, Mauricijaus Respublika, Mozambiko Respublika, Namibijos Respublika, Papua Naujosios Gvinėjos Nepriklausomoji Valstybė, Ruandos Respublika, Sent Kitso ir Nevis Federacija, Sent Lusija, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Seišelių Respublika, Surinamo Respublika, Svazilando Karalystė, Tanzanijos Jungtinė Respublika, Trinidadas ir Tobago Respublika, Ugandos Respublika, Zambijos Respublika ir Zimbabvės Respublika užbaigė derybas dėl Susitarimų, todėl šias valstybes buvo galima įtraukti į 2007 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1528/2007, kuriuo taikoma prekybos tam tikrų valstybių, kurios yra Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupės dalis, kilmės produktais tvarka, nustatyta susitarimais, kuriais sudaromi arba ketinama sudaryti ekonominės partnerystės susitarimus ⁽²⁾, I priedą;

- (3) Botsvanos Respublika, Burundžio Respublika, Kamerūno Respublika, Komorų Sąjunga, Dramblio Kaulo Kranto Respublika, Fidžio Respublika, Ganos Respublika, Haičio Respublika, Kenijos Respublika, Lesoto Karalystė, Mozambiko Respublika, Namibijos Respublika, Ruandos Respublika, Svazilando Karalystė, Tanzanijos Jungtinė Respublika, Ugandos Respublika ir Zambijos Respublika nesiėmė reikiamų priemonių atitinkamiems jų susitarimams ratifikuoti;

⁽¹⁾ 2012 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. gruodžio 11 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 39 E, 2013 2 12, p. 1). 2013 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento pozicija.

⁽²⁾ OL L 348, 2007 12 31, p. 1.

- (4) todėl pagal Reglamento (EB) Nr. 1528/2007 2 straipsnio 3 dalį, ypač jos b punktą, to reglamento I priedas turėtų būti iš dalies pakeistas iš to priedo išbraukiant tas šalis;
- (5) siekiant užtikrinti, kad tos šalys galėtų būti vėl skubiai įtrauktos į Reglamento (EB) Nr. 1528/2007 I priedą joms priėmus reikiamas priemones atitinkamiems jų susitarimams ratifikuoti ir jiems dar neįsigaliojus, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kad iš Reglamento (EB) Nr. 1528/2007 I priedo išbrauktos šalys būtų vėl į jį įtrauktos vadovaujantis šiuo reglamentu. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 1528/2007 iš dalies keičiamas taip:

- 1) įterpiami šie straipsniai:

„2a straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal 2b straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kad būtų iš dalies pakeistas šio reglamento I priedas, AKR valstybių grupei priklausančius regionus ir valstybes, iš to priedo išbrauktus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 527/2013 (*), kurie po tokio išbraukimo ėmėsi reikiamų priemonių atitinkamiems jų susitarimams ratifikuoti, vėl įtraukiant į tą priedą.

2b straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 2a straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. birželio 21 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 2a straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 2a straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

(*) OL L165, 2013 6 18, p. 59“.

- 2) I priedas pakeičiamas šio reglamento priede pateiktu tekstu.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2014 m. spalio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
M. SCHULZ

Tarybos vardu
Pirmininkė
L. CREIGHTON

PRIEDAS

„I PRIEDAS

Regionų arba valstybių, kurios baigė derybas, kaip apibrėžta 2 straipsnio 2 dalyje, sąrašas

ANTIGVA IR BARBUDA

BAHAMŲ SANDRAUGA

BARBADOSAS

BELIZAS

DOMINIKOS SANDRAUGA

DOMINIKOS RESPUBLIKA

GRENADA

GAJANOS KOOPERATYVINĖ RESPUBLIKA

JAMAICA

MADAGASKARO RESPUBLIKA

MAURICIJAUS RESPUBLIKA

PAPUA NAUJOSIOS GVINĖJOS NEPRIKLAUSOMOJI VALSTYBĖ

SENT KITSO IR NEVIO FEDERACIJA

SENT LUSIJA

SENT VINSENTAS IR GRENADINAI

SEIŠELIŲ RESPUBLIKA

SURINAMO RESPUBLIKA

TRINIDADO IR TOBAGO RESPUBLIKA

ZIMBABVĖS RESPUBLIKA“

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 528/2013

2013 m. birželio 12 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 450/2008, nustatantis Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas), kiek tai susiję su jo taikymo pradžios data

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 33, 114 ir 207 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 450/2008, nustatančiu Bendrijos muitinės kodeksą (Modernizuotas muitinės kodeksas) ⁽³⁾, siekiama pakeisti 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2913/92, nustatantį Bendrijos muitinės kodeksą ⁽⁴⁾. Reglamentas (EB) Nr. 450/2008 įsigaliojo 2008 m. birželio 24 d., tačiau pagal jo 188 straipsnio 2 dalį jis turi būti pradėtas taikyti tik nuo jo įgyvendinimo nuostatų taikymo pradžios, bet ne vėliau kaip 2013 m. birželio 24 d.;
- (2) 2012 m. vasario 20 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikė pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, naujos Reglamento (EB) Nr. 450/2008 redakcijos forma, siekiant tą reglamentą pakeisti naujuoju anksčiau nei numatytą vėliausią jo taikymo pradžios datą, kuri yra 2013 m. birželio 24 d. Vis dėlto įprasta teisėkūros procedūra negali būti užbaigta laiku, kad tas pasiūlytas reglamentas būtų priimtas ir įsigaliotų anksčiau nei tą datą. Todėl jei nebūtų imtasi jokių taisomųjų teisėkūros veiksmų, Regla-

mentas (EB) Nr. 450/2008 būtų pradėtas taikyti 2013 m. birželio 24 d., o Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92 būtų panaikintas. Dėl to susidarytų teisinis netikrumas, susijęs su nuo tos datos faktiškai taikomais muitų teisės aktais, kuris kliudytų išlaikyti išsamią ir nuoseklią Sąjungos muitų teisės sistemą iki pasiūlyto reglamento priėmimo;

- (3) siekiant išvengti tokių rimtų su Sąjungos muitų teisės aktais susijusių problemų ir suteikti Europos Parlamentui bei Tarybai pakankamai laiko naujos Sąjungos muitinės kodekso redakcijos priėmimo procedūrai užbaigti, turėtų būti atidėta vėliausia Reglamento (EB) Nr. 450/2008 taikymo pradžios data, nustatyta jo 188 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje. Naujoji tuo tikslu tinkama taikymo pradžios data yra 2013 m. lapkričio 1 d.;
- (4) atsižvelgiant į klausimo skubumą, būtina taikyti išimtį dėl aštuonių savaičių termino, nurodyto prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo (Nr. 1) dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;
- (5) todėl Reglamentas (EB) Nr. 450/2008 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 450/2008 188 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje data „2013 m. birželio 24 d.“ pakeičiama data „2013 m. lapkričio 1 d.“.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. birželio 12 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkė

L. CREIGHTON

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 22 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. birželio 10 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 145, 2008 6 4, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 302, 1992 10 19, p. 1.

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2013/11/ES

2013 m. gegužės 21 d.

dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB

(Direktyva dėl vartotojų AGS)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 169 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies a punkte nustatyta, kad Sąjunga padeda užtikrinti vartotojų aukšto lygio apsaugą pagal SESV 114 straipsnį priimamomis priemonėmis. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos politika turi užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį;
- (2) pagal SESV 26 straipsnio 2 dalį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas. Vidaus rinka turėtų suteikti vartotojams pridėtinės vertės, susijusios su prekių ir paslaugų geresne kokybe, didesne įvairove, priimtinais kainomis ir aukštais saugos standartais, o tai turėtų skatinti aukšto lygio vartotojų apsaugą;
- (3) vidaus rinkos susiskaidymas kenkia Sąjungos konkurencumui, ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui.

Vidaus rinkai galutinai sukurti būtina pašalinti tiesiogines ir netiesiogines kliūtis tinkamam vidaus rinkos veikimui ir padidinti piliečių pasitikėjimą;

- (4) užtikrinant galimybę paprastais, efektyviais, greitais ir nebrangiais būdais spręsti vidaus ir tarpvalstybinius ginčus, kylančius dėl pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutarčių, tai turėtų būti naudinga vartotojams ir taip padidėtų jų pasitikėjimas rinka. Tokia galimybė turėtų būti užtikrinama tiek elektroninių, tiek neelektroninių sandorių atžvilgiu, o tai ypač svarbu, kai vartotojai perka kitose valstybėse narėse;
- (5) alternatyvus ginčų sprendimas (toliau – AGS) – paprastas, greitas ir nebrangus būdas ne teisme spręsti vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčus. Vis dėlto AGS mechanizmas visoje Sąjungoje dar nėra išplėtotas pakankamai ir nuosekliai. Gaila, kad, nepaisant 1998 m. kovo 30 d. Komisijos rekomendacijos 98/257/EB dėl už vartotojų ginčų sprendimą ne teisme atsakingoms įstaigoms taikomų principų ⁽³⁾ ir 2001 m. balandžio 4 d. Komisijos rekomendacijos 2001/310/EB dėl ne teismo įstaigoms, vartotojų ginčus sprendžiančioms alternatyviu bendro sutarimo būdu, taikomų principų ⁽⁴⁾, AGS mechanizmai buvo teisingai nustatyti ir tinkamai veikia dar ne visose Sąjungos geografinėse teritorijose ar verslo sektoriuose. Vartotojai ir komercinės veiklos subjektai vis dar nežino, kokių yra teisių gynimo ne teisme mechanizmų, ir tik nedidelė piliečių dalis žino, kaip pateikti skundą AGS subjektui. Tais atvejais, kai AGS procedūros egzistuoja, jų kokybė valstybėse narėse yra labai skirtinga, o AGS subjektai tarpvalstybinius ginčus dažnai nagrinėja neveiksmingai;
- (6) AGS aprėpties, kokybės ir informuotumo apie šį mechanizmą skirtumai valstybėse narėse yra vidaus rinkos kliūtis ir viena iš priežasčių, dėl kurios daug vartotojų vengia pirkti kitose valstybėse narėse ir dėl kurios jiems trūksta pasitikėjimo tuo, kad potencialius ginčus su komercinės veiklos subjektais galima išspręsti lengvai, greitai ir nebrangiai. Dėl tų pačių priežasčių komercinės veiklos subjektai galėtų vengti parduoti prekes ir paslaugas vartotojams kitose valstybėse narėse, kuriose

⁽¹⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 93.

⁽²⁾ 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 115, 1998 4 17, p. 31.

⁽⁴⁾ OL L 109, 2001 4 19, p. 56.

galimybių naudotis kokybiškomis AGS procedūromis nepakanka. Be to, valstybėje narėje, kurioje galimybių naudotis kokybiškomis AGS procedūromis nepakanka, įsisteigę komercinės veiklos subjektai atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, palyginti su komercinės veiklos subjektais, kurie gali naudotis tokiomis procedūromis, taigi ir gali ginčus su vartotojais išspręsti greičiau ir pigiau;

- (7) kad vartotojai galėtų visapusiškai naudotis vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis, visoms vidaus ir tarpvalstybinių ginčų rūšims, kurioms taikoma ši direktyva, turėtų būti prieinamas AGS, o AGS procedūros turėtų atitikti visoje Sąjungoje taikomus nuoseklius kokybės reikalavimus, o vartotojai ir komercinės veiklos subjektai turėtų būti informuoti apie tokių procedūrų egzistavimą. Dėl padidėjusio tarpvalstybinės prekybos ir asmenų judėjimo masto taip pat svarbu, kad AGS subjektai veiksmingai nagrinėtų tarpvalstybinius ginčus;
- (8) kaip siūloma 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl alternatyvių ginčų sprendimo būdų sprendžiant civilinius, komercinius ir šeimos klausimus ir 2010 m. gegužės 20 d. rezoliucijoje dėl bendrosios rinkos vartotojams ir piliečiams sukūrimo, vadovaujantis bet koku holistiniu požiūriu į piliečiams naudingą bendrąją rinką, pirmiausia derėtų sukurti paprastą, įperkamą, racionalią ir prieinamą teisių gynimo sistemą;
- (9) 2011 m. balandžio 13 d. komunikate „Bendrosios rinkos aktas. Dvylika svertų augimui skatinti ir pasitikėjimui stiprinti. Bendros pastangos skatinti naująjį augimą“ Komisija nurodė, kad AGS, apimančio ir elektroninės prekybos sritį, teisės aktai yra vienas iš dvylikos svertų, skirtų bendrosios rinkos augimui skatinti, pasitikėjimui ja stiprinti ir pažangai siekiant ją galutinai sukurti daryti;
- (10) 2011 m. kovo 24–25 d. ir 2011 m. spalio 23 d. išvadose Europos Vadovų Taryba paragino Europos Parlamentą ir Tarybą ne vėliau kaip 2012 m. pabaigoje priimti pirmąjį prioritetinių priemonių, skirtų suteikti bendrajai rinkai naują postūmį rinkinį. Be to, 2011 m. gegužės 30 d. išvadose dėl prioritetų suteikiant naują impulsą bendrajai rinkai Europos Sąjungos Taryba pabrėžė elektroninės prekybos svarbą ir pritarė, kad vartotojų AGS sistemos gali vartotojams ir komercinės veiklos subjektams pašalinti nebrangius, paprastus ir greitus teisių gynimo būdus. Kad tos sistemos būtų įgyvendinamos sėkmingai, reikia nuolatinio visų subjektų politinio pasiryžimo ir paramos, nemažinant AGS subjektų, kuriems taikoma ši direktyva, sprendimų priėmimo procedūrų įperkamo, skaidrumo, lankstumo, spartos ir kokybės;
- (11) atsižvelgiant į didėjančią elektroninės prekybos svarbą, ypač į tarpvalstybinės prekybos – vieno iš Sąjungos ekonominės veiklos ramsčių – vaidmenį, siekiant įgyvendinti Bendrosios rinkos akto tikslą didinti piliečių pasitikėjimą vidaus rinką, būtina tinkamai veikianti vartotojų

AGS infrastruktūra ir tinkamai integruota elektroninė vartotojų ginčų (toliau – EGS), susijusių su elektroniniais sandoriais, sprendimo sistema;

- (12) ši direktyva ir 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl vartotojų ginčų elektroninio sprendimo ⁽¹⁾ yra tarpusavyje susiję ir vienas kitą papildantys teisėkūros aktai. Reglamentu (ES) Nr. 524/2013 numatyta sukurti EGS platformą, kuri vartotojams ir komercinės veiklos subjektams suteiktų vieno langelio principu pagrįstą galimybę kreiptis dėl elektroninio ginčų sprendimo ne teisme; tą darytų platformoje dalyvaujantys AGS subjektai, teikiantys AGS paslaugas taikydami kokybiškas AGS procedūras. Taigi, kokybiškų AGS subjektų prieinamumas visoje Sąjungoje yra būtina išankstinė tinkamo EGS platformos veikimo sąlyga;
- (13) ši direktyva neturėtų būti taikoma neekonominėms visuotinės svarbos paslaugoms. Neekonominės paslaugos – paslaugos, kurios teikiamos neekonominiais sumetimais. Todėl ši direktyva neturėtų būti taikoma neekonominėms visuotinės svarbos paslaugoms, kurias be atlygio teikia valstybė arba kurios teikiamos valstybės vardu, neatsižvelgiant į tų paslaugų teikimo teisinę formą;
- (14) ši direktyva neturėtų būti taikoma sveikatos priežiūros paslaugoms, kaip apibrėžta 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/24/ES dėl pacientų teisių į tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo ⁽²⁾ 3 straipsnio a punkte;
- (15) siekiant stiprinti vartotojų pasitikėjimą vidaus rinką, be kita ko, elektroninės prekybos srityje, ir išnaudoti tarpvalstybinės ir elektroninės prekybos potencialą ir galimybes, Sąjungoje būtina sukurti tinkamai veikiantį AGS mechanizmą. Jį kuriant turėtų būti remiamasi esamomis valstybių narių AGS procedūromis ir laikomasi jų teisės tradicijų. Tiek esami, tiek naujai įsteigti tinkamai veikiantys ginčų sprendimo subjektai, atitinkantys šioje direktyvoje nustatytus kokybės kriterijus, turėtų būti laikomi „AGS subjektais“ pagal šią direktyvą. AGS praktikos plitimas taip pat gali pasirodyti svarbiu veiksmu tose valstybėse narėse, kurių teismuose yra susikaupę daug neišnagrinėtų bylų, todėl jose Sąjungos piliečiai negali pasinaudoti teise į teisingą bylos nagrinėjimą per pagrįstą laiką;
- (16) ši direktyva turėtų būti taikoma vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčams dėl sutartinių išpareigojimų, kylančių iš pirkimo–pardavimo ar paslaugų sutarčių (tiek elektroninių, tiek neelektroninių) visuose ekonomikos sektoriuose, išskyrus sektorius, kuriems taikoma

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

⁽²⁾ OL L 88, 2011 4 4, p. 45.

išimtis. Tai turėtų apimti ginčus, kylančius dėl skaitmeninio turinio pardavimo arba teikimo už atlygį. Ši direktyva turėtų būti taikoma vartotojų teikiamiems skundams dėl komercinės veiklos subjektų. Ji neturėtų būti taikoma komercinės veiklos subjektų teikiamiems skundams dėl vartotojų ar komercinės veiklos subjektų tarpusavio ginčams. Vis dėlto tai neturėtų trukdyti valstybėms narėms priimti arba palikti galioti nuostatas dėl tokių ginčų sprendimo ne teisme tvarkos;

- (17) valstybėms narėms turėtų būti leista palikti galioti arba priimti nacionalines nuostatas, susijusias su procedūromis, kurioms ši direktyva netaikoma, pavyzdžiui, su komercinės veiklos subjektų įgyvendinamomis skundų nagrinėjimo vidaus procedūromis. Tokios skundų nagrinėjimo vidaus procedūros gali būti veiksminga vartotojų ginčų sprendimo ankstyvuoju etapu priemonė;
- (18) terminas „vartotojas“ turėtų apimti fizinius asmenis, kurie veikia siekdami su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusių tikslų. Tačiau jeigu sutartis sudaroma iš dalies verslo ir iš dalies ne verslo tikslais (dvigubos paskirties sutartys) ir jeigu atsižvelgiant į bendras tiekimo sąlygas verslo tikslas nevyrauja, tas asmuo taip pat turėtų būti laikomas vartotoju;
- (19) kai kuriuose esamuose Sąjungos teisės aktuose jau yra nuostatų dėl AGS. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, reikėtų nustatyti, kad teisės normų kolizijos atveju šios direktyvos nuostatomis būtų teikiama pirmenybė, išskyrus atvejus, kai joje aiškiai numatyta kitaip. Visų pirma šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2008/52/EB dėl tam tikrų mediacijos civilinėse ir komercinėse bylose aspektų⁽¹⁾, kurioje jau yra nustatytos mediacijos sistemos Sąjungos lygiu, kurios visų pirma pasitelkiamos sprendžiant tarptautinius ginčus, neužkertant kelio taikyti tą direktyvą vidaus mediacijos sistemoms. Ši direktyva skirta būti horizontaliai taikoma visų rūšių AGS procedūroms, įskaitant AGS procedūras, kurioms taikoma Direktyva 2008/52/EB;
- (20) GAS subjektai yra labai skirtingi ne tik visoje Sąjungoje, bet ir valstybėse narėse. Ši direktyva turėtų būti taikoma visiems subjektams, kurie yra įsteigti ilgam laikui, teikia vartotojo ir komercinės veiklos subjekto ginčo sprendimo taikant AGS procedūrą paslaugas ir kurie yra įtraukti į sąrašą pagal šią direktyvą. Jei valstybės narės taip nuspręstų, ši direktyva taip pat gali būti taikoma ginčų sprendimo subjektams, kurie nustato šalims privalomus sprendimus. Vis dėlto procedūra ne teisme, kuri *ad hoc* pagrindu sukuria vieninteliam vartotojo ir komercinės veiklos subjekto ginčiui išspręsti, neturėtų būti laikoma AGS procedūra;

- (21) be to, AGS procedūros Sąjungoje ir valstybėse narėse labai skiriasi. Tai gali būti procedūra, kurioje AGS subjektas padeda šalims kartu rasti taikų sprendimą, procedūra, kurioje AGS subjektas pasiūlo sprendimą, arba procedūra, kurioje AGS subjektas nustato sprendimą. Be to, AGS procedūra gali būti dviejų arba daugiau kaip dviejų tokių procedūrų derinys. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybėse narėse taikomai AGS procedūrų formai;
- (22) tikėtina, kad dėl procedūrų, kurias taiko ginčų sprendimo subjektai, kai už ginčų sprendimą atsakingus fizinius asmenis įdarbino arba jiems atlyginimą kuria nors forma išimtinai moka atskiras komercinės veiklos subjektas, kiltų interesų konfliktas. Todėl paprastai tokioms procedūroms ši direktyva neturėtų būti taikoma, išskyrus atvejus, jei valstybė narė nuspręstų, kad tokios procedūros gali būti laikomos AGS procedūromis pagal šią direktyvą ir su sąlyga, kad tokie subjektai visiškai atitinka šioje direktyvoje nustatytus specialiuosius nepriklausomumo ir nešališkumo reikalavimus. Turėtų būti reguliariai vertinama, ar AGS subjektai, kurie ginčus sprendžia taikydami minėtas procedūras, atitinka šioje direktyvoje nustatytus kokybės reikalavimus, įskaitant papildomus specialiuosius jų nepriklausomumą užtikrinančius reikalavimus;
- (23) ši direktyva neturėtų būti taikoma procedūroms, taikomoms komercinės veiklos subjekto įgyvendinamose vartotojų skundų nagrinėjimo sistemose, ir tiesioginėms šalių deryboms. Be to, ji neturėtų būti taikoma atvejams, kai teisėjas bando išspręsti ginčą teismo proceso dėl to ginčo metu;
- (24) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ginčus, kuriems taikoma ši direktyva, būtų galima pateikti AGS subjektui, kuris atitinka šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus ir kuris yra įtrauktas į sąrašą pagal šią direktyvą. Šią pareigą valstybės narės turėtų galėti įvykdyti pasitelkdamos esamus tinkamai veikiančius AGS subjektus ir prireikus patikslindamos jų veiklos aprėptį arba nurodydamos įsteigti naujus AGS subjektus. Ši direktyva neturėtų kliudyti esamų ginčų sprendimo subjektų, veikiančių valstybių narių nacionalinių vartotojų teisių apsaugos institucijų sistemoje, veiklai, kai už ginčų sprendimą yra atsakingi valstybės pareigūnai. Turėtų būti laikoma, kad valstybės pareigūnai atstovauja tiek vartotojų, tiek komercinės veiklos subjektų interesams. Šia direktyva valstybės narės neturėtų būti įpareigojamos sukurti atskirų AGS subjektų kiekvienam mažmeniniam sektoriui. Prireikus, siekiant užtikrinti visišką AGS sektorinę ir geografinę aprėptį ir galimybę naudotis AGS, valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti įsteigti papildomą AGS subjektą, kuris spręstų tuos ginčus, kuriuos spręsti nėra vienas AGS subjektas nėra konkrečiai kompetentingas. Numatoma, kad papildomi AGS subjektai turėtų būti vartotojams ir komercinės veiklos subjektams skirta apsaugos priemonė, kuria užtikrinama, kad nebūtų spragų, susijusių su galimybe naudotis AGS subjektų paslaugomis;

⁽¹⁾ OL L 136, 2008 5 24, p. 3.

- (25) ši direktyva neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms nustatyti arba palikti galioti teisės aktus dėl vartotojų sutartinių ginčų sprendimo ne teisme procedūrai, jei ginčai sprendžiami laikantis šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų. Be to, siekiant užtikrinti, kad AGS subjektai galėtų veiksmingai veikti, tie subjektai turėtų turėti galimybę, laikydamiesi valstybės narės, kurioje jie įsteigti, teisės aktų, palikti galioti ar nustatyti procedūrinės taisyklės, pagal kurias jie galėtų atsisakyti spręsti ginčus esant konkrečioms aplinkybėms, pavyzdžiui, kai ginčas yra pernelyg sudėtingas ir todėl būtų geriau išspręstas teisme. Tačiau procedūrinės taisyklės, pagal kurias AGS subjektai gali atsisakyti spręsti ginčą, neturėtų labai sumažinti vartotojų galimybių pasinaudoti AGS procedūromis, be kita ko, tarpvalstybinių ginčų atveju. Todėl, numatydamos piniginę ribą, valstybės narės visuomet turėtų atsižvelgti į tai, kad reali ginčo vertė valstybėse narėse gali būti skirtinga, todėl nustatius neproporcingai aukštą ribą vienoje valstybėje narėje galėtų būti sumažintos vartotojų iš kitų valstybių narių galimybės pasinaudoti AGS procedūromis. Neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų vartotojui galimybę pateikti skundą kitam AGS subjektui, jei AGS subjektas, kuriam skundas buvo pateiktas pirmiausia, remdamasis savo procedūrinėmis taisyklėmis atsisakė jį nagrinėti. Tokiais atvejais turėtų būti laikoma, kad valstybės narės įvykdė savo pareigą užtikrinti visišką AGS subjektų aprėptį;
- (26) šia direktyva turėtų būti leidžiama komercinės veiklos subjektams, įsisteigusiems vienoje valstybėje narėje, naudotis kitoje valstybėje narėje įsteigto AGS subjekto paslaugomis. Siekiant išplėsti AGS aprėptį ir vartotojų galimybes naudotis šiuo mechanizmu visoje Sąjungoje, valstybės narės turėtų galėti nuspręsti naudotis kitoje valstybėje narėje įsteigtų AGS subjektų paslaugomis arba regioninių, tarpvalstybinių arba visos Europos ginčų sprendimo subjektų paslaugomis, jei to paties AGS subjekto paslaugomis naudojasi skirtingų valstybių narių komercinės veiklos subjektai. Vis dėlto naudojimas kitoje valstybėje narėje įsteigtų AGS subjektų paslaugomis arba tarpvalstybinių ar visos Europos AGS subjektų paslaugomis neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigai užtikrinti visišką aprėptį ir galimybę naudotis AGS subjektų paslaugomis;
- (27) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių sprendimui palikti galioti arba nustatyti AGS procedūras, kuriomis identiški arba panašūs komercinės veiklos subjekto ir kelių vartotojų ginčai sprendžiami bendrai. Prieš siūlant kolektyvinį ginčų sprendimą ne teisme Sąjungos lygiu, reikėtų atlikti išsamų tokių sprendimų poveikio vertinimą. Veiksmingo kolektyvinių skundų nagrinėjimo sistemos veikimo ir galimybių lengvai naudotis AGS veiksniais turėtų vienas kitą papildyti ir neturėtų būti tarpusavyje nesuderinamos procedūros;
- (28) informacijos, susijusios su ginčais, kuriems taikoma ši direktyva, tvarkymas turėtų atitikti asmens duomenų apsaugos taisyklės, nustatytas valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose, priimtuose vadovaujantis 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾;
- (29) visų AGS procedūrų metu reikėtų laikytis konfidencialumo ir privatumo principų. Valstybės narės turėtų būti skatinamos apsaugoti AGS procedūrų konfidencialumą tolesniuose civiliniuose ir komerciniuose teismo procesuose ar arbitražo metu;
- (30) vis dėlto, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad AGS subjektai viešai informuotų apie visas dažnai išskylančias sisteminės ar didelės problemas, dėl kurių kyla vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčai. Šią informaciją būtų galima papildyti rekomendacijomis apie tai, kaip tokių problemų būtų galima išvengti ateityje ar jas išspręsti, siekiant pagerinti komercinės veiklos subjektų veiklos kokybės standartus ir sudaryti palankesnes sąlygas keistis informacija bei geriausios praktikos pavyzdžiais;
- (31) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad AGS subjektai ginčus tiek vartotojų, tiek komercinės veiklos subjektų atžvilgiu spręstų teisingai, praktiškai ir proporcingai, remdamiesi objektyviu skundo pateikimo aplinkybių įvertinimu ir deramai atsižvelgdami į šalių teises;
- (32) AGS subjektų nepriklausomumas ir sąžiningumas yra itin svarbus veiksnys norint įgyti Sąjungos piliečių pasitikėjimą, kad AGS mechanizmais jiems bus užtikrintas teisingas ir nepriklausomas rezultatas. AGS vadovaujantis fizinis asmuo arba kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo visų subjektų, kurie gali būti suinteresuoti rezultatu, taip pat neturėtų būti įveltas į interesų konfliktą, galintį kliudyti jam teisingai, nešališkai ir nepriklausomai priimti sprendimą;
- (33) už AGS atsakingi fiziniai asmenys turėtų būti laikomi nešališkais tik jeigu jiems negalima daryti spaudimo, kuris galėtų daryti įtaką jų požiūriui į ginčą. Siekiant užtikrinti jų veiksmų nepriklausomumą, tie asmenys turėtų būti paskiriami pakankami ilgam laikotarpiui, ir jie neturėtų būti įpareigoti laikytis kurios nors šalies arba jos atstovo nurodymų;
- (34) siekiant išvengti bet kokio interesų konflikto, už AGS atsakingi fiziniai asmenys turėtų atskleisti visas aplinkybes, kurios galėtų trukdyti jų nepriklausomumui ir nešališkumui ar sukelti interesų konfliktą su kuria nors iš ginčo, kurį jų buvo paprašyta išspręsti, šalių. Tai galėtų būti bet koks tiesioginis ar netiesioginis finansinis suinteresuotumas AGS procedūros rezultatu arba bet koks asmeninis arba verslo ryšys su ginčo šalimis per trejus metus prieš pradėdant eiti pareigas, įskaitant bet kurį kitą nei AGS tikslais to konkretaus asmens statusą vienos iš ginčo šalių, profesinės organizacijos arba verslo asociacijos, kurios nariu yra viena iš ginčo šalių, arba jos kito nario atžvilgiu;

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

- (35) ypač svarbu užtikrinti, kad tokio spaudimo nebūtų, kai už AGS atsakingus fizinius asmenis įdarbino arba jiems atlyginimą kuria nors forma moka komercinės veiklos subjektas. Todėl turėtų būti nustatyti specialieji reikalavimai tiems atvejams, kuriais valstybės narės nusprendžia tokias ginčų sprendimo procedūras prilyginti AGS procedūroms pagal šią direktyvą. Kai už AGS atsakingus fizinius asmenis įdarbino arba jiems atlyginimą kuria nors forma išimtinai moka tik profesinė organizacija arba verslo asociacija, kurios narys yra konkretus komercinės veiklos subjektas, jie turėtų turėti šiam tikslui skirtą atskirą biudžetą, kurio pakaktų jų užduotims įvykdyti;
- (36) AGS sėkmei užtikrinti, visų pirma siekiant užtikrinti būtiną pasitikėjimą AGS procedūromis, svarbu, kad už AGS atsakingi fiziniai asmenys turėtų reikiamų ekspertinių žinių, įskaitant bendrą teisės supratimą. Visų pirma tie asmenys turėtų turėti pakankamai bendrų žinių apie teisinius klausimus, kad suprastų ginčo teisinės pasekmės, tačiau nereikalaujama, kad jie būtų kvalifikaciją turintys teisės specialistai;
- (37) taikant AGS procedūroms tam tikrus kokybės principus stiprinamas tiek vartotojų, tiek komercinės veiklos subjektų pasitikėjimas tokiomis procedūromis. Tokie kokybės principai pirmą kartą Sąjungos lygiu buvo parengti Rekomendacijose 98/257/EB ir 2001/310/EB. Kai kurios iš šiose Komisijos rekomendacijose nustatytų principų padarant privalomas, šia direktyva nustatomi kokybės reikalavimai, taikomi visoms AGS procedūroms, atliekamoms AGS subjekto, apie kurį pranešta Komisijai;
- (38) šia direktyva turėtų būti nustatyti AGS subjektams taikomi kokybės reikalavimai, kuriais būtų užtikrinta vienodo lygio vartotojų apsauga ir teisės vidaus ir tarpvalstybiniuose ginčiuose. Šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti draudžiama priimti arba palikti galioti taisykles, kuriomis siekiama daugiau, nei numatyta šioje direktyvoje;
- (39) AGS subjektai turėtų būti prieinami ir skaidrūs. Siekiant užtikrinti AGS subjektų ir AGS procedūrų skaidrumą, būtina, kad šalys gautų visą aiškią ir prieinamą informaciją, kurios joms reikia, kad galėtų priimti pagrįstą sprendimą dėl dalyvavimo AGS procedūroje. Neturėtų būti reikalaujama teikti tokią informaciją komerciniams veiklos vykdytojams, jei jų dalyvavimas AGS procedūroje yra privalomas pagal nacionalinę teisę;
- (40) tinkamai veikiantis AGS subjektas tiek elektroniniu, tiek neelektroniniu būdu sprendžiamų ginčų sprendimo procedūrą turėtų atlikti greitai per 90 kalendorinių dienų, pradedant skaičiuoti nuo tos dienos, kurią AGS subjektas gavo visą skundo dokumentų rinkinį, apimančią visus svarbius su tuo skundu susijusius dokumentus. Skundą gavęs AGS subjektas turėtų pranešti skundo šalims apie tai, kad jis gavo visus AGS procedūrai vykdyti reikalingus dokumentus. Tam tikrais išimtiniais labai sudėtingais atvejais, įskaitant atvejus, kai viena iš šalių dėl pagrįstų priežasčių negali dalyvauti AGS procedūroje, AGS subjektai turėtų turėti galimybę pratęsti nurodytą terminą, kad galėtų išnagrinėti konkretų atvejį. Šalims turėtų būti pranešta apie bet kokią tokį termino pratęsimą ir apie tai, kiek apytikriai laiko turėtų prireikti ginčui išnagrinėti;
- (41) pageidautina, kad AGS procedūros vartotojams būtų nemokamos. Tuo atveju, jeigu nustatoma kaina, AGS procedūra vartotojams turėtų būti prieinama, patraukli ir nebrangi. Todėl kaina neturėtų viršyti nominalaus mokesčio;
- (42) AGS procedūros turėtų būti sąžiningos, kad ginčo šalys būtų visiškai informuotos apie savo teises ir savo pasirinkimų AGS procedūros eigoje pasekmes. AGS subjektai turėtų informuoti vartotojus apie jų teises prieš jiems sutinkant su siūlomu sprendimu ar jį vykdančią. Abi šalys taip pat turėtų turėti galimybę pateikti savo informaciją ir įrodymus asmeniškai nedalyvaudamos;
- (43) vartotojo ir komercinės veiklos subjekto susitarimas skundus teikti AGS subjektui vartotojui neturėtų būti privalomas, jei jis buvo sudarytas prieš kylant ginčui ir juo iš vartotojo atimama teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismus. Be to, taikant AGS procedūras, kuriomis ginčą išspręsti siekiama nustatant sprendimą, nustatytas sprendimas turėtų būti privalomas šalims tik tuo atveju, jei joms iš anksto buvo pranešta apie jo privalomą pobūdį ir jos aiškiai tam pritarė. Aiškaus komercinės veiklos subjekto pritarimo neturėtų būti reikalaujama, jei nacionalinėse taisyklėse nustatyta, kad tokie sprendimai komercinės veiklos subjektams yra privalomi;
- (44) vykdančios AGS procedūras, kuriomis ginčą išspręsti siekiama nustatant sprendimą vartotojui, atvejais, kai teisės kolizijos nėra, dėl nustatyto sprendimo vartotojas neturėtų neteikti apsaugos, kuri jam užtikrinama nuostatomis, nuo kurių pagal valstybės narės, kurioje įprastai gyvena vartotojas ir komercinės veiklos subjektas, teisę negalima nukrypti susitarus. Teisės kolizijos atvejais, kai pirkimo-pardavimo ir paslaugų sutartims taikytina teisė yra nustatoma pagal 2008 m. birželio 17 d. Europos

Parlamento ir Tarybos Reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės (Roma I) ⁽¹⁾ 6 straipsnio 1 ir 2 dalis, dėl AGS subjekto nustatyto sprendimo vartotojas neturėtų netekti apsaugos, kuri jam užtikrinama nuostatomis, nuo kurių pagal valstybės narės, kurioje vartotojas įprastai gyvena, teisę negalima nukrypti susitarus. Teisės kolizijos atvejais, kai pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartims taikytina teisė yra nustatoma pagal 1980 m. birželio 19 d. Romos konvencijos dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės ⁽²⁾ 5 straipsnio 1–3 dalis, dėl AGS subjekto nustatyto sprendimo vartotojas neturėtų netekti apsaugos, kuri vartotojui užtikrinama privalomomis taisyklėmis pagal valstybės narės, kurioje vartotojas įprastai gyvena, teisę;

suprantamai ir lengvai prieinamu būdu pateikta komercinės veiklos subjekto interneto svetainėje, jei tokia yra, ir, jeigu taikoma, komercinės veiklos subjekto ir vartotojo sudarytų pirkimo–pardavimo ar paslaugų sutarčių bendrosiose sąlygose. Komercinės veiklos subjektai turėtų turėti galimybę savo interneto svetainėse ir atitinkamų sutarčių bendrosiose sąlygose pateikti papildomos informacijos apie skundų nagrinėjimo vidaus procedūras arba apie kitus būdus į juos tiesiogiai kreiptis siekiant išspręsti ginčus su vartotojais, pastarųjų nenukreipiant AGS subjektui. Jei ginčo negalima išspręsti tiesiogiai, komercinės veiklos subjektas turėtų pateikti vartotojui informaciją popierine forma arba kitoje tvarioje laikmenoje apie atitinkamus AGS subjektus ir nurodyti, ar jis naudosis jų paslaugomis;

(45) teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą yra pagrindinės teisės, nustatytos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje. Todėl AGS procedūros neturėtų būti skirtos pakeisti teismines procedūras ir neturėtų atimti iš vartotojų ar komercinės veiklos subjektų teisės siekti ginti savo teises teisme. Šia direktyva neturėtų būti trukdoma šalims naudotis savo teise pasinaudoti teismų sistema. Atvejais, kai ginčo nepavyko išspręsti vykdant konkrečią AGS procedūrą, kurios rezultatas nėra privalomas, šalims vėliau neturėtų kilti kliūčių pradėti su tuo ginču susijusį teismo procesą. Valstybės narės turėtų galėti laisvai pasirinkti tinkamas priemones šiam tikslui pasiekti. Jos turėtų turėti galimybę nustatyti, *inter alia*, kad ieškinio senaties terminai AGS procedūros metu nepasibaigia;

(46) kad veikty veiksmingai, AGS subjektai turėtų turėti pakankami žmogiškųjų, materialinių ir finansinių išteklių. Valstybės narės turėtų nuspręsti dėl tinkamos AGS subjektų jų teritorijoje finansavimo formos, neapribojant jau veikiančių subjektų finansavimo. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis klausimui, ar AGS subjektai finansuojami viešojo ar privačiojo sektoriaus lėšomis arba finansuojami ir viešojo, ir privačiojo sektoriaus lėšomis. Tačiau AGS subjektai turėtų būti skatinami konkrečiai apsvaistyti privataus finansavimo formas ir viešojo sektoriaus lėšas naudoti tik valstybių narių nuožiūra. Šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis verslo arba profesinių organizacijų ar verslo asociacijų galimybėms finansuoti AGS subjektus;

(47) svarbu, kad kilus ginčui, vartotojai galėtų greitai nustatyti, kuris AGS subjektas yra kompetentingas nagrinėti jų ginčą, ir žinotų, ar susijęs komercinės veiklos subjektas dalyvaus nagrinėjant AGS subjektui pateiktą skundą. Komercinės veiklos subjektai, kurie įsipareigoja naudotis AGS subjektų paslaugomis ginčams su vartotojais spręsti, turėtų pranešti vartotojams AGS subjekto arba subjektų, kurių paslaugomis jie naudojami, adresą ir informaciją apie interneto svetainę. Ta informacija turėtų būti aiškiai,

(48) komercinės veiklos subjekto pareiga informuoti vartotojus apie AGS subjektus, kurių paslaugomis tie komercinės veiklos subjektai naudojami, neturėtų daryti poveikio kituose Sąjungos teisės aktuose numatytoms nuostatomis dėl vartotojų informavimo apie teisių gynimo ne teisme procedūras, kurios turėtų būti taikomos kartu su šia direktyva nustatyta pareiga pateikti atitinkamą informaciją;

(49) šia direktyva neturėtų būti reikalaujama, kad vartotojai pateikus skundą dėl komercinės veiklos subjekto, pastarasis privalėtų dalyvauti AGS procedūrose arba kad šių procedūrų rezultatai komercinės veiklos subjektams būtų privalomi. Vis dėlto, siekiant užtikrinti, kad vartotojai turėtų galimybę ginti savo teises ir kad jie nebūtų priversti atsisakyti savo reikalavimų, komercinės veiklos subjektai turėtų būti kuo labiau skatinami dalyvauti AGS procedūrose. Todėl šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis jokioms nacionalinėms taisyklėms, pagal kurias komercinės veiklos subjektai privalo dalyvauti tokiose procedūrose, jiems taikomos susijusios paskatos ar sankcijos arba šių procedūrų rezultatai komercinės veiklos subjektams yra privalomi, jeigu tokiais teisės aktais šalims netrukdoma pasinaudoti savo teise pasinaudoti teismų sistema, kaip tai yra numatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje;

(50) siekiant išvengti bereikalingos naštos AGS subjektams, valstybės narės turėtų skatinti vartotojus, prieš pateikiant skundą AGS subjektui, susisiekti su komercinės veiklos subjektu ir bandyti išspręsti problemą tarpusavyje. Taip daugeliu atvejų vartotojai galėtų išspręsti ginčus greitai ir ankstyvajame etape;

(51) valstybės narės į AGS sistemų kūrimą turėtų įtraukti profesinių organizacijų, verslo asociacijų ir vartotojų organizacijų atstovus, visų pirma kiek tai susiję su nešališkumo ir nepriklausomumo principais;

(52) valstybės narės turėtų skatinti AGS subjektus bendradarbiauti sprendžiant tarpvalstybinius ginčus;

⁽¹⁾ OL L 177, 2008 7 4, p. 6.

⁽²⁾ OL L 266, 1980 10 9, p. 1.

- (53) AGS subjektų tinklus, pavyzdžiui, finansinių ginčų sprendimo tinklą FIN-NET finansinių paslaugų srityje, Sąjungoje reikėtų stiprinti. Valstybės narės turėtų skatinti AGS subjektus tapti tokių tinklų nariais;
- (54) glaudus AGS subjektų ir nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimas turėtų padėti užtikrinti veiksmingą Sąjungos teisės aktų dėl vartotojų apsaugos taikymą. Komisija ir valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas AGS subjektų bendradarbiavimui siekiant skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais bei techninėmis ekspertinėmis žiniomis ir aptarti visas problemas, susijusias su AGS procedūrų veikimu. Toks bendradarbiavimas turėtų būti remiamas, *inter alia*, pagal būsimą Sąjungos vartotojų programą;
- (55) siekiant užtikrinti, kad AGS subjektai veiktų tinkamai ir veiksmingai, juos reikėtų atidžiai stebėti. Tuo tikslu kiekviena valstybė narė turėtų paskirti kompetentingą valdžios instituciją ar kompetentingas valdžios institucijas, kurios atliktų tą funkciją. Komisija ir kompetentingos valdžios institucijos pagal šią direktyvą turėtų skelbti ir atnaujinti šios direktyvos nuostatas atitinkančių AGS subjektų sąrašą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad AGS subjektai, Europos vartotojų centrų tinklas ir atitinkamais atvejais pagal šią direktyvą paskirtos įstaigos tą sąrašą paskelbtų savo interneto svetainėse, kartu pateikdami nuorodą į Komisijos interneto svetainę, ir, jei įmanoma, patvarioje laikmenoje savo patalpose. Be to, valstybės narės taip pat turėtų skatinti atitinkamas vartotojų organizacijas ir verslo asociacijas skelbti šį sąrašą. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti tinkamą informacijos apie tai, ką vartotojai turėtų daryti kilus ginčui su komercinės veiklos subjektu, sklaidą. Be to, kompetentingos valdžios institucijos turėtų skelbti reguliarias ataskaitas apie AGS subjektų kūrimą ir veiklą savo valstybėse narėse. AGS subjektai kompetentingoms valdžios institucijoms turėtų teikti konkrečią informaciją, kuria remiantis būtų rengiamos šios ataskaitos. Valstybės narės turėtų raginti AGS subjektus tokią informaciją teikti laikantis 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos rekomendacijos 2010/304/ES dėl suderintos vartotojų skundų ir pasiteiravimų klasifikavimo ir pranešimo sistemos metodikos taikymo ⁽¹⁾;
- (56) būtina, kad valstybės narės nustatytų taisykles dėl sankcijų už nacionalinių nuostatų, priimtų siekiant laikytis šios direktyvos, pažeidimus ir užtikrintų, kad tos taisyklės būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios;
- (57) 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo („Reglamentas dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje“) ⁽²⁾ turėtų būti iš dalies pakeistas, į jo priedą įtraukiant nuorodą į šią direktyvą siekiant stiprinti valstybių bendradarbiavimą užtikrinant šios direktyvos įgyvendinimą;
- (58) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/22/EB dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus ⁽³⁾ (Ieškinių uždraudimo direktyva) turėtų būti iš dalies pakeista į jos priedą įtraukiant nuorodą į šią direktyvą siekiant užtikrinti, kad būtų apsaugoti šioje direktyvoje nustatyti kolektyviniai vartotojų interesai;
- (59) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽⁴⁾ valstybės narės įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pagrįstais atvejais pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (60) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį, neribojant vartotojų teisės kreiptis į teismą, ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (61) šia direktyva paisoma pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 8, 38 ir 47 straipsniuose;
- (62) vadovaujantis 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽⁵⁾ 28 straipsnio 2 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, kuris pateikė nuomonę 2012 m. sausio 12 d. ⁽⁶⁾,

⁽²⁾ OL L 364, 2004 12 9, p. 1.

⁽³⁾ OL L 110, 2009 5 1, p. 30.

⁽⁴⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

⁽⁵⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 136, 2012 5 11, p. 1.

⁽¹⁾ OL L 136, 2010 6 2, p. 1.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šios direktyvos tikslas – pasiekti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir taip prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo, užtikrinant, kad vartotojai galėtų savanoriškai pateikti skundus dėl komercinės veiklos subjektų, taikančių nepriklausomas, nešališkas, skaidrias, veiksmingas, greitas ir sąžiningas ginčų alternatyvaus sprendimo procedūras. Šia direktyva nedaromas poveikis nacionalinės teisės aktams, pagal kuriuos dalyvavimas tokiose procedūrose yra privalomas, jei tokiais teisės aktais šalims netrukdoma pasinaudoti savo teise kreiptis į teismą.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma vidaus ir tarpvalstybinių ginčų, susijusių su Sąjungoje įsisteigusio komercinės veiklos subjekto ir Sąjungoje gyvenančio vartotojo pirkimo–pardavimo sutartyse ar paslaugų sutartyse nustatytais sutartiniais išpareigojimais, sprendimo ne teisme procedūroms, dalyvaujant AGS subjektui, kuris pasiūlo sprendimą, nustato sprendimą arba suveda šalis, kad padėtų rasti taikų sprendimą.

2. Ši direktyva netaikoma:

- a) procedūroms, kurias taiko ginčų sprendimo subjektai, kai už ginčų sprendimą atsakingus fizinius asmenis įdarbino arba jiems atlyginimą išimtinai moka atskiras komercinės veiklos subjektas, išskyrus atvejus, kai valstybės narės nusprendžia tokias procedūras laikyti AGS procedūromis pagal šią direktyvą ir įvykdžius II skyriuje nustatytus reikalavimus, įskaitant 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus specialiuosius nepriklausomumo ir skaidrumo reikalavimus;
- b) procedūroms, kurios taikomos komercinės veiklos subjekto valdomose vartotojų skundų nagrinėjimo sistemose;
- c) neekonominėms visuotinės svarbos paslaugoms;
- d) komercinės veiklos subjektų tarpusavio ginčams;
- e) tiesioginėms vartotojo ir komercinės veiklos subjekto deryboms;
- f) atvejams, kai teisėjas bando išspręsti ginčą teismo proceso dėl to ginčo metu;
- g) komercinės veiklos subjekto prieš vartotoją pradėtoms procedūroms;

h) sveikatos priežiūros specialistų pacientams teikiamoms sveikatos priežiūros paslaugoms, siekiant įvertinti, palaikyti ar atstatyti jų sveikatos būklę, įskaitant receptų vaistams ir medicinos prietaisams išrašymą, vaistų ir medicinos prietaisų išdavimą bei tiekimą;

i) valstybiniais tolesnio ar aukštojo mokslo paslaugų teikėjams.

3. Šia direktyva nustatomi suderinti AGS subjektams ir AGS procedūroms taikomi kokybės reikalavimai siekiant užtikrinti, kad ją įgyvendinus vartotojai, neatsižvelgiant į jų gyvenamąją vietą Sąjungoje, turėtų galimybę naudotis kokybiškomis, skaidriomis, veiksmingomis ir sąžiningomis teisių gynimo ne teisme priemonėmis. Siekdamas užtikrinti aukštesnio lygio vartotojų apsaugą, valstybės narės gali palikti galioti arba priimti taisykles, kuriomis siekiama daugiau, nei numatyta šioje direktyvoje.

4. Šia direktyva pripažįstama valstybių narių kompetencija nuspręsti, ar jų teritorijoje įsteigti AGS subjektai turi turėti įgaliojimus nustatyti sprendimą.

3 straipsnis

Ryšys su kitais Sąjungos teisės aktais

1. Jeigu šioje direktyvoje nenustatyta kitaip, jei kuri nors šios direktyvos nuostata prieštarauja nuostatai, nustatyta kitame Sąjungos teisės akte, susijusiame su teisių gynimo ne teisme procedūromis, kurias vartotojas inicijuoja komercinės veiklos subjekto atžvilgiu, šios direktyvos nuostatai teikiama pirmenybė.

2. Šia direktyva nedaromas poveikis Direktyvai 2008/52/EB.

3. Šios direktyvos 13 straipsniu nedaromas poveikis kituose Sąjungos teisės aktuose esančioms nuostatomis dėl vartotojų informavimo apie teisių gynimo ne teisme procedūras; minėtos nuostatos taikomos kartu su tuo straipsniu.

4 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje:

- a) vartotojas – fizinis asmuo, kuris veikia siekdamas su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusių tikslų;
- b) komercinės veiklos subjektas – valstybės ar privačiai valdomas fizinis arba juridinis asmuo, kuris veikia siekdamas su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija susijusių tikslų, įskaitant kitą asmenį, veikiantį komercinės veiklos subjekto vardu arba jo naudai;

- c) pirkimo–pardavimo sutartis – sutartis, pagal kurią komercinės veiklos subjektas perduoda arba įsipareigoja perduoti prekių nuosavybės teises vartotojui, o vartotojas sumoka arba įsipareigoja sumokėti už jas kainą, įskaitant sutartį, kurios objektas yra tiek prekės, tiek paslaugos;
 - d) paslaugų sutartis – sutartis, išskyrus pirkimo–pardavimo sutartį, pagal kurią komercinės veiklos subjektas suteikia arba įsipareigoja teikti paslaugą vartotojui, o vartotojas sumoka arba įsipareigoja sumokėti už ją kainą;
 - e) vidaus ginčas – sutartinis ginčas, kylantis dėl pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutarties, kai vartotojas užsakydamas prekes ar paslaugas gyvena toje pačioje valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs komercinės veiklos subjektas;
 - f) tarpvalstybinis ginčas – sutartinis ginčas, kylantis dėl pirkimo–pardavimo arba paslaugų sutarties, kai vartotojas užsakydamas prekes ar paslaugas gyvena kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra įsisteigęs komercinės veiklos subjektas;
 - g) AGS procedūra – 2 straipsnyje nurodyta procedūra, kuri atitinka šioje direktyvoje nustatytus reikalavimus ir kurią vykdo AGS subjektas;
 - h) AGS subjektas – subjektas, nesvarbu kaip vadinamas ar nurodomas, įsteigtas ilgam laikui, teikiantis ginčų sprendimo pagal AGS procedūrą paslaugas ir įtrauktas į sąrašą pagal 20 straipsnio 2 dalį;
 - i) kompetentinga valdžios institucija – valdžios institucija, valstybės narės paskirta šios direktyvos tikslais ir įsteigta nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygiu.
2. Komercinės veiklos subjektas yra įsisteigęs:
- savo veiklos vietoje, jei komercinės veiklos subjektas yra fizinis asmuo,
 - savo oficialios buveinės vietoje, centrinės administracijos vietoje arba veiklos vietoje, jei komercinės veiklos subjektas yra bendrovė ar kitas juridinis asmuo, fizinių ar juridinių asmenų asociacija, įskaitant filialą, agentūrą ar kitą subjektą.

3. AGS subjektas yra įsteigtas:

- AGS veiklos vykdymo vietoje, jei jį valdo fizinis asmuo,
- juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų asociacijos AGS veiklos vykdymo vietoje arba oficialios buveinės vietoje, jei jį valdo juridinis asmuo arba fizinių ar juridinių asmenų asociacija,

— valdžios institucijos arba kitos viešosios įstaigos buveinės vietoje, jei jį valdo valdžios institucija ar kita viešoji įstaiga.

II SKYRIUS

GALIMYBĖ NAUDOTIS AGS SUBJEKTŲ PASLAUGOMIS IR AGS PROCEDŪROMIS BEI AGS SUBJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

5 straipsnis

Galimybė naudotis AGS subjektų paslaugomis ir AGS procedūromis

1. Valstybės narės sudaro palankias sąlygas vartotojams naudotis AGS procedūromis ir užtikrina, kad su jų teritorijoje įsisteigusių komercinės veiklos subjektu susiję ginčai, kuriems taikoma ši direktyva, galėtų būti perduoti šios direktyvos reikalavimus atitinkančiam AGS subjektui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai:

- a) nuolat atnaujintų interneto svetainę, kurioje šalys galėtų nesunkiai rasti informaciją apie AGS procedūrą ir kurioje vartotojai galėtų pateikti elektroninį skundą ir reikiamus patvirtinamuosius dokumentus;
- b) šalims paprašius, pateiktų joms a punkte nurodytą informaciją patvarioje laikmenoje;
- c) prireikus sudarytų galimybę vartotojui pateikti skundą neelektronine forma;
- d) sudarytų galimybę šalims keisti informaciją elektroninėmis priemonėmis arba prireikus paštu;
- e) priimtų vidaus ir tarpvalstybinius ginčus, įskaitant ginčus, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 524/2013, ir

f) sprendami ginčus, kuriems taikoma ši direktyva, imtųsi reikiamų priemonių užtikrinti, kad asmens duomenys būtų tvarkomi laikantis valstybės narės, kurioje įsteigtas AGS subjektas, nacionalinės teisės aktuose, kuriais įgyvendinama Direktyva 95/46/EB, nustatytų taisyklių dėl asmens duomenų apsaugos.

3. Valstybės narės 1 dalyje nustatytą pareigą gali įvykdyti užtikrindamos, kad veiktų papildomas AGS subjektas, kuris pagal tą dalį būtų kompetentingas spręsti ginčus, kuriuos spręsti nėra kompetentingas joks esamas AGS subjektas. Be to, valstybės narės taip pat gali įvykdyti tą pareigą naudodamosi kitoje valstybėje narėje įsteigtų AGS subjektų paslaugomis arba regioninių, tarpvalstybinių arba visos Europos ginčų sprendimo subjektų paslaugomis, jei to paties AGS subjekto paslaugomis naudojasi skirtingų valstybių narių komercinės veiklos subjektai, nedarant poveikio jų pareigai užtikrinti visišką aprėptį ir galimybę naudotis AGS subjektų paslaugomis.

4. Valstybės narės gali savo nuožiūra leisti AGS subjektams palikti galioti arba nustatyti procedūrinės taisyklės, pagal kurias jie galėtų atsakyti nagrinėti konkretų ginčą dėl to, kad:

- a) vartotojas nebandė susisiekti su atitinkamu komercinės veiklos subjektu, kad apsprastų skundą ir pirmiausia pasistengtų išspręsti problemą tiesiogiai su komercinės veiklos subjektu;
- b) ginčas yra mažareikšmis ar pradėtas nepagrįstai;
- c) ginčą nagrinėja arba ankščiau nagrinėjo kitas AGS subjektas arba teismas;
- d) reikalavimo vertė nesiekia iš anksto nustatytos piniginės ribos arba viršija iš anksto nustatytą piniginę ribą;
- e) vartotojas nepateikė skundo AGS subjektui per iš anksto nustatytą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei vieneri metai nuo tos dienos, kurią vartotojas pateikė skundą komercinės veiklos subjektui;
- f) tokios rūšies ginčo nagrinėjimas labai pakenktų veiksmingam AGS subjekto veikimui.

Jei pagal procedūrinės taisyklės AGS subjektas negali nagrinėti jam pateikto skundo, tas AGS subjektas per tris savaites nuo skundo dokumentų rinkinio gavimo abiem šalims pateikia pagrįstą priežastį, dėl kurių nenagrinėja ginčo, paaiškinimą.

Tokiomis procedūrinėmis taisyklėmis nėra labai sumažinamos vartotojų galimybės pasinaudoti AGS procedūromis, be kita ko, tarpvalstybinių ginčų atveju.

5. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai AGS subjektams leidžiama iš anksto nustatyti pinigines ribas siekiant apriboti galimybes naudotis AGS procedūromis, tos piniginės ribos nebūtų tokios, kurios labai sumažintų galimybę vartotojams naudotis AGS subjektų skundų nagrinėjimo procedūromis.

6. Kai pagal 4 dalyje nurodytas procedūrinės taisyklės AGS subjektas negali nagrinėti jam pateikto skundo, valstybių narių nereikalaujama užtikrinti, kad vartotojas galėtų savo skundą pateikti kitam AGS subjektui.

7. Jei AGS subjektas, kuris nagrinėja konkretaus ekonomikos sektoriaus ginčus, yra kompetentingas nagrinėti ginčus, susijusius su komercinės veiklos subjektu, vykdančiu veiklą tame sektoriuje, bet kuris nėra AGS subjektą sudariusios ar finansuojančios organizacijos ar asociacijos narys, laikoma, kad valstybė narė įvykdė 1 dalyje nustatytą pareigą taip pat ir su tuo komercinės veiklos subjektu susijusių ginčų atžvilgiu.

6 straipsnis

Ekspertinės žinios, nepriklausomumas ir nešališkumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad už AGS atsakingi fiziniai asmenys turėtų būtinų ekspertinių žinių ir būtų nepriklausomi bei nešališki. Tai garantuojama užtikrinant, kad tokie asmenys:

- a) turėtų reikiamų žinių ir įgūdžių vartotojų ginčų alternatyvaus ar teismo sprendimo srityje, taip pat išmanytų bendrus teisės dalykus;
 - b) būtų paskirti į šias pareigas pakankamai ilgam laikui siekiant užtikrinti jų veiksmų nepriklausomumą ir negalėtų būti atleisti iš pareigų be pagrįstos priežasties;
 - c) nebūtų įpareigoti klausyti nė vienos iš šalių ar jų atstovų nurodymų;
 - d) jų atlyginimas nebūtų susijęs su procedūros rezultatu;
 - e) nepagrįstai nedelsdami atskleistų AGS subjektui visas aplinkybes, kurios galėtų trukdyti arba galėtų būti vertinamos kaip galinčios trukdyti jų nepriklausomumui bei nešališkumui arba sukelti interesų konfliktą su bet kuria iš ginčo, kurį jų buvo paprašyta išspręsti, šalių. Pareiga atskleisti tokias aplinkybes galioja visos AGS procedūros metu. Ji netaikoma, jei AGS subjektą sudaro tik vienas fizinis asmuo.
2. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai būtų nustatę procedūras, užtikrinančias, kad esant 1 dalies e punkte nurodytoms aplinkybėms:
- a) atitinkamas fizinis asmuo būtų pakeistas kitu fiziniu asmeniu, kuriam būtų pavesta vykdyti AGS procedūrą; arba, to nepadarius,
 - b) atitinkamas fizinis asmuo nebevykdytų AGS procedūros ir, jei įmanoma, AGS subjektas pasiūlytų šalims pateikti skundą kitam AGS subjektui, kuris yra kompetentingas nagrinėti skundą; arba, to nepadarius,
 - c) apie minėtas aplinkybes būtų informuotos šalys ir atitinkamam fiziniui asmeniui būtų leista toliau vykdyti AGS procedūrą tik šalims nepareiškus prieštaravimo po to, kai jos buvo informuotos apie šias aplinkybes ir apie jų teisę pareikšti prieštaravimą.

Ši dalis nedaro poveikio 9 straipsnio 2 dalies a punkto taikymui.

Jei ADR subjektą sudaro tik vienas fizinis asmuo, taikomi tik šios dalies pirmos pastraipos b ir c punktai.

3. Kai valstybės narės nusprendžia 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas procedūras prilyginti AGS procedūroms pagal šią direktyvą, jos užtikrina, kad tos procedūros atitiktų ne tik 1 ir 5 dalyse nustatytus bendruosius reikalavimus, bet ir šiuos specialiuosius reikalavimus:

- a) už ginčų sprendimą atsakingus fizinius asmenis skiria kolegialus organas, kurį sudaro vienodas vartotojų organizacijų atstovų ir komercinės veiklos subjektų atstovų skaičius, arba jie yra to organo nariai, ir yra skiriami pagal skaidrią procedūrą;
- b) už ginčų sprendimą atsakingų fizinių asmenų kadencija yra bent treji metai, kad būtų užtikrintas jų veiksmų nepriklausomumas;
- c) už ginčų sprendimą atsakingi fiziniai asmenys išpareigoja baigę eiti už ginčų alternatyvų sprendimą atsakingo asmens pareigas trejus metus nedirbti komercinės veiklos subjektui ar profesinei organizacijai ar verslo asociacijai, kurios narys yra komercinės veiklos subjektas;
- d) ginčų sprendimo subjektas nėra jokiais hierarchijos ar funkciniais ryšiais susijęs su komercinės veiklos subjektu ir yra aiškiai atskirtas nuo komercinės veiklos subjekto vykdomųjų padalinių, ir turi pakankamo dydžio biudžetą, kuris yra atskiras nuo komercinės veiklos subjekto bendro biudžeto, savo užduotims vykdyti.

4. Kai už AGS atsakingus fizinius asmenis įdarbino arba jiems atlyginimą išimtinai moka profesinė organizacija arba verslo asociacija, kurios narys yra konkretus komercinės veiklos subjektas, valstybės narės užtikrina ne tik kad jie atitiktų 1 ir 5 dalyse nustatytus bendruosius reikalavimus, bet ir turėtų šiam tikslui skirtą atskirą biudžetą, kurio pakaktų jų užduotims įvykdyti.

Ši dalis netaikoma, kai atitinkami fiziniai asmenys yra kolegialaus organo, kurį sudaro vienodas profesinės organizacijos arba verslo asociacijos, kuri yra juos įdarbinusi arba kuri jiems moka atlyginimą, atstovų ir vartotojų organizacijų atstovų skaičius, nariai.

5. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai, kuriuose už ginčų sprendimą atsakingi fiziniai asmenys priklauso kolegialiam organui, nustatytų vienodą vartotojų interesus ginančių atstovų ir komercinės veiklos subjektų interesus tame organe ginančių atstovų skaičių.

6. 1 dalies a punkto tikslais valstybės narės skatina AGS subjektus rengti mokymus už AGS atsakingiems fiziniams

asmenims. Jei tokie mokymai rengiami, kompetentingos valdžios institucijos stebi AGS subjektų nustatytas mokymo programas remdamosi joms pagal 19 straipsnio 3 dalies g punktą pateikta informacija.

7 straipsnis

Skaidrumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai savo interneto svetainėse, o gavę prašymą – patvarioje laikmenoje, bei kitomis, jų nuomone, tinkamomis priemonėmis viešai, aiškiai ir suprantamai paskelbtų šią informaciją:

- a) savo kontaktinę informaciją, įskaitant pašto adresą ir elektroninio pašto adresą;
- b) tai, kad, AGS subjektai yra įtraukti į sąrašą pagal 20 straipsnio 2 dalį;
- c) už AGS atsakingus fizinius asmenis, jų paskyrimo tvarką ir jų įgaliojimų trukmę;
- d) už AGS atsakingų fizinių asmenų ekspertines žinias, nešališkumą ir nepriklausomumą, jei juos įdarbino arba jiems atlyginimą moka išimtinai komercinės veiklos subjektas;
- e) jei taikytina, informaciją apie savo narystę AGS subjektų tinkluose, sudarančią palankesnes sąlygas spręsti tarpvalstybinius ginčus;
- f) informaciją apie ginčų, kuriuos jie kompetentingi spręsti, rūšis, įskaitant visas pinigines ribas, jei tokios yra nustatytos;
- g) ginčo sprendimą reglamentuojančias procedūrines taisykles ir priežastis, dėl kurių AGS subjektas gali atsakyti spręsti tam tikrą ginčą pagal 5 straipsnio 4 dalį;
- h) kalbas, kuriomis galima pateikti skundus AGS subjektui ir kuriomis vykdoma AGS procedūra;
- i) taisyklių, kuriomis AGS subjektas gali remtis sprendamas ginčą, rūšis (pavyzdžiui, teisės normos, teisingumo samprata, elgesio kodeksai);
- j) pirminius reikalavimus, kuriuos šalims gali tekti įvykdyti prieš pradėdant AGS procedūrą, įskaitant reikalavimą vartotojui pabandyti išspręsti ginčą tiesiogiai su komercinės veiklos subjektu;
- k) informaciją apie tai, ar šalys gali pasitraukti iš procedūros;
- l) išlaidas, jei tokių būtų, kurias turėtų padengti šalys, įskaitant išlaidų paskirstymo procedūros pabaigoje taisykles;

- m) informaciją apie vidutinę AGS procedūros trukmę;
- n) AGS procedūros rezultatų teisinį poveikį, įskaitant sankcijas už šalims privalomo sprendimo nesilaikymą, jei taikoma;
- o) jei aktualu, informaciją apie AGS sprendimo vykdytinumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai savo interneto svetainėse, o gavę prašymą – patvarioje laikmenoje, bei kitomis, jų nuomone, tinkamomis priemonėmis viešai paskelbtų metinės veiklos ataskaitas. Tose ataskaitose, be kita ko, pateikiama toliau nurodyta informacija apie vidaus ir tarpvalstybinius ginčus:

- a) pateiktų ginčų skaičių ir su jais susijusių skundų rūšis;
- b) sisteminės ar didelės dažnai kylančias problemas, dėl kurių kyla vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčai; tokią informaciją galima papildyti rekomendacijomis apie tai, kaip tokių problemų būtų galima ateityje išvengti ar jas išspręsti, siekiant pagerinti komercinės veiklos subjektų veiklos standartus ir sudaryti palankesnes sąlygas keistis informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais;
- c) ginčų, kuriuos AGS subjektas atsisakė nagrinėti, dalį ir 5 straipsnio 4 dalyje nurodytų tokio atsisakymo priežasčių procentinę dalį pagal rūšis;
- d) 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų procedūrų atveju – siūlomų arba nustatomų sprendimų vartotojo naudai ir komercinės veiklos subjekto naudai bei taikiai išspręstų ginčų procentinę dalį;
- e) nutrauktų AGS procedūrų procentinę dalį ir jų nutraukimo priežastis, jei yra žinomos;
- f) vidutinę ginčų nagrinėjimo trukmę;
- g) AGS procedūra priimtų sprendimų įvykdymo dalį, jei žinoma;
- h) jei taikoma, jų bendradarbiavimą AGS subjektų tinkluose, sudarančiuose palankesnes sąlygas spręsti tarpvalstybinius ginčus.

8 straipsnis

Veiksmingumas

Valstybės narės užtikrina, kad AGS procedūros būtų veiksmingos ir atitiktų toliau nurodytus reikalavimus:

- a) AGS procedūra egzistuoja ir yra nesunkiai prieinama elektroniniu ir neelektroniniu būdu abiem šalims, neatsižvelgiant į jų buvimo vietą;

- b) procedūra šalys gali naudotis neprivalėdamos naudotis advokato ar teisės konsultanto paslaugomis, tačiau procedūra neatima iš šalių teisės gauti nepriklausomą konsultaciją ar būti atstovaujamoms trečiosios šalies ar gauti trečiosios šalies pagalbą bet kuriame procedūros etape;
- c) AGS procedūra vartotojams yra nemokama arba yra prieinama už nominalų mokestį;
- d) AGS subjektas, kuris gavo skundą, apie tai informuoja ginčo šalis vos tik jam buvo pateikti visi dokumentai, kuriuose pateikiama su skundu susijusi svarbi informacija;
- e) AGS procedūros rezultatas turi būti prieinamas per 90 kalendorinių dienų laikotarpį, pradedant skaičiuoti nuo tos dienos, kai AGS subjektas gavo visą skundo dokumentų rinkinį. Tais atvejais, kai ginčai yra labai sudėtingi, atsakingas AGS subjektas gali savo nuožiūra 90 kalendorinių dienų laikotarpį pratęsti. Šalims pranešama apie termino pratęsimą ir apie tai, kiek apytikriai prireiks laiko ginčui išnagrinėti.

9 straipsnis

Teisingumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad vykdam AGS procedūras:
 - a) šalys turėtų galimybę per pagrįstą laikotarpį pareikšti savo nuomonę ir gauti iš AGS subjekto kitos šalies pateiktus argumentus, įrodymus, dokumentus ir faktines aplinkybes, taip pat ekspertų pareiškimus bei nuomones ir turėtų galimybę pateikti savo pastabas dėl jų;
 - b) šalims būtų pranešta, kad jos nėra įpareigosotos naudotis advokato ar teisės konsultanto paslaugomis, tačiau bet kuriame procedūros etape jos gali prašyti nepriklausomos konsultacijos arba joms gali atstovauti ar padėti trečioji šalis;
 - c) apie AGS procedūros rezultatą šalims būtų pranešta raštu arba patvarioje laikmenoje, ir joms būtų nurodyti rezultatai pagrindžiantys motyvai.

2. Vykdam AGS procedūras, kuriomis ginčą siekiama išspręsti pasiūlant sprendimą, valstybės narės užtikrina, kad:

- a) šalys turėtų galimybę pasitraukti iš procedūros bet kuriame jos etape, jeigu yra nepatenkintos procedūros eiga arba veikimu. Apie tą teisę jos informuojamos prieš pradedant procedūrą. Jei pagal nacionalines taisykles komercinės veiklos subjektas AGS procedūrose dalyvauti privalo, šis punktas taikomas tik vartotojui;

- b) šalys, prieš sutikdamos su siūlomu sprendimu arba prieš jį vykdydamos, būtų informuotos, kad:
- i) jos turi pasirinkimą – sutikti arba nesutikti su siūlomu sprendimu, vykdyti jį arba jo nevykdyti;
 - ii) dalyvavimas procedūroje neužkerta galimybės ginti teises teisme;
 - iii) siūlomas sprendimas gali skirtis nuo teismo pagal teisės normas priimto sprendimo;
- c) šalys prieš sutikdamos su siūlomu sprendimu arba prieš jį vykdydamos, būtų informuotos apie sutikimo su tokiu siūlomu sprendimu arba jo vykdymo teisinį poveikį;
- d) šalims prieš pareiškiant sutikimą su siūlomu sprendimu arba sudarant taikos sutartį turėtų būti suteikta pakankamai laiko pagalvoti.

3. Jei pagal nacionalinę teisę AGS procedūros nustato, kad jų rezultatas tampa privalomu komercinės veiklos subjektui, kai vartotojas sutinka su siūlomu sprendimu, laikoma, kad 9 straipsnio 2 dalis taikytina tik vartotojui.

10 straipsnis

Laisvė

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojo ir komercinės veiklos subjekto susitarimas skundus teikti AGS subjektui nebūtų privalomas vartotojui, jei jis buvo sudarytas prieš kylant ginčui ir jei juo iš vartotojo atimama teisė kreiptis į teismus dėl ginčo sprendimo.

2. Valstybės narės užtikrina, kad taikant AGS procedūras, kuriomis ginčą išspręsti siekiama nustatant sprendimą, nustatytas sprendimas gali būti privalomas šalims tik jei joms iš anksto buvo pranešta apie jo privalomą pobūdį ir jos aiškiai tam pritarė. Aiškus komercinės veiklos subjekto pritarimas nėra privalomas, jei nacionalinėse taisyklėse nustatyta, kad sprendimai komercinės veiklos subjektams yra privalomi.

11 straipsnis

Teisėtumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad taikant AGS procedūras, kuriomis ginčą išspręsti siekiama nustatant sprendimą vartotojui:

- a) atvejais, kai teisės kolizijos nėra, dėl nustatyto sprendimo vartotojas neturi netekti apsaugos, kuri jam užtikrinama nuostatomis, nuo kurių pagal valstybės narės, kurioje įprastai gyvena vartotojas ir komercinės veiklos subjektas, teisę negalima nukrypti susitarus;

- b) teisės kolizijos atvejais, kai pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartims taikytina teisė yra nustatoma pagal Reglamento (EB) Nr. 593/2008 6 straipsnio 1 ir 2 dalis, dėl AGS subjekto nustatyto sprendimo vartotojas neturi netekti apsaugos, kuri jam užtikrinama nuostatomis, nuo kurių pagal valstybės narės, kurioje įprastai gyvena vartotojas, teisę negalima nukrypti susitarus;

- c) teisės kolizijos atvejais, kai pirkimo–pardavimo ir paslaugų sutartims taikytina teisė yra nustatoma pagal 1980 m. birželio 19 d. Romos konvencijos dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės 5 straipsnio 1–3 dalis, dėl AGS subjekto nustatyto sprendimo vartotojas neturi netekti apsaugos, kuri jam užtikrinama privalomomis taisyklėmis pagal valstybės narės, kurioje įprastai gyvena vartotojas, teisę.

2. Šio straipsnio tikslais įprastinė gyvenamoji vieta nustatoma pagal Reglamentą (EB) Nr. 593/2008.

12 straipsnis

AGS procedūrų poveikis ieškinio senaties terminui

1. Valstybės narės užtikrina, kad stengiantis išspręsti ginčą šalims, kurios naudojasi AGS procedūromis, kurių rezultatas nėra privalomas, nebūtų užkertamas kelias vėliau pradėti su tuo ginču susijusį teismo procesą dėl AGS procedūros metu pasibaigusį ieškinio senaties termino.

2. 1 dalis nedaro poveikio tarptautinių susitarimų, kurių šalys yra valstybės narės, nuostatomis dėl ieškinio senaties termino.

III SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS

13 straipsnis

Komercinės veiklos subjektų vartotojams teikiama informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įsisteigę komercinės veiklos subjektai informuotų vartotojus apie AGS subjektą arba AGS subjektus, kurių paslaugomis tie komercinės veiklos subjektai naudojasi, kai komercinės veiklos subjektai įsipareigoja arba yra įpareigoti naudotis tų subjektų paslaugomis ginčams su vartotojais spręsti. Ta informacija apima atitinkamo AGS subjekto ar AGS subjektų interneto svetainės adresą.

2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama aiškiai, suprantamai ir lengvai prieinamu būdu komercinės veiklos subjektų svetainėje, jei tokia yra, ir, jei taikytina, komercinės veiklos subjekto ir vartotojo pirkimo–pardavimo ar paslaugų sutarčių bendrosiose nuostatose.

3. Valstybės narės užtikrina, kad atvejais, kai vartotojo ir jų teritorijoje įsisteigusio komercinės veiklos subjekto ginčo dėl vartotojo tiesiogiai komercinės veiklos subjektui pateikto skundo išspręsti nepavyko, komercinės veiklos subjektas pateiktą vartotojui 1 dalyje nurodytą informaciją, bei nurodytų, ar jis naudosis atitinkamų AGS subjektų paslaugomis ginčui išspręsti. Ta informacija pateikiama popierine forma arba kitoje patvarioje laikmenoje.

14 straipsnis

Vartotojams teikiama pagalba

1. Valstybės narės užtikrina, kad ginčų, kylančių dėl tarpvalstybinių pirkimo-pardavimo ar paslaugų sutarčių, atveju vartotojai galėtų gauti pagalbą siekdami kreiptis į kitoje valstybėje narėje veikiančią AGS subjektą, kompetentingą spręsti jų tarpvalstybinį ginčą.

2. Valstybės narės perduoda atsakomybę už 1 dalyje nurodytos užduoties vykdymą nacionaliniams Europos vartotojų centrų tinklo nariams, vartotojų organizacijoms ar kitoms įstaigoms.

15 straipsnis

Bendra informacija

1. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai, Europos vartotojų centrų tinklo nariai ir atitinkamais atvejais pagal 14 straipsnio 2 dalį paskirtos įstaigos savo interneto svetainėse pateikdami nuorodą į Komisijos interneto svetainę, ir, jei įmanoma, patvarioje laikmenoje savo patalpose, padarytų viešai prieinamą 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą AGS subjektų sąrašą.

2. Valstybės narės skatina atitinkamas vartotojų organizacijos ir verslo asociacijas savo interneto svetainėse ir kitomis, jų nuomone, tinkamomis priemonėmis viešai paskelbti 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą AGS subjektų sąrašą.

3. Komisija ir valstybės narės užtikrina tinkamą informacijos apie tai, kaip vartotojai gali pasinaudoti AGS procedūromis ginčams, kuriems taikoma ši direktyva, spręsti, sklaidą.

4. Komisija ir valstybės narės imasi papildomų priemonių, kad paskatintų Sąjungos ir nacionaliniu lygiu veikiančias vartotojų organizacijas ir profesines organizacijas didinti informuotumą apie AGS subjektus ir jų procedūras ir paskatintų komercinės veiklos subjektų ir vartotojų domėjimąsi AGS. Tos įstaigos taip pat skatinamos gavus skundus iš vartotojų teikti vartotojams informaciją apie kompetentingus AGS subjektus.

16 straipsnis

AGS subjektų bendradarbiavimas ir keitimasis patirtimi

1. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai bendradarbiautų sprenddami tarpvalstybinius ginčus ir reguliariai keistųsi geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais tiek su tarpvalstybiniais, tiek su vidaus ginčų sprendimu.

2. Komisija remia nacionalinių AGS subjektų tinklų veiklą, keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi bei tokios informacijos ir patirties sklaidą ir sudaro tam palankesnes sąlygas.

3. Jeigu kuriame nors sektoriuje Sąjungoje veikia AGS subjektų tinklas, užtikrinantis palankesnes sąlygas spręsti tarpvalstybinius ginčus, valstybės narės skatina tos srities ginčus nagrinėjančius AGS subjektus tapti to tinklo nariais.

4. Komisija skelbia 3 dalyje nurodytų tinklų pavadinimų ir kontaktinių duomenų sąrašą. Prireikus Komisija šį sąrašą atnaujina.

17 straipsnis

AGS subjektų ir nacionalinių valdžios institucijų, užtikrinančių Sąjungos teisės aktų dėl vartotojų apsaugos vykdymą, bendradarbiavimas

1. Valstybės narės užtikrina AGS subjektų ir nacionalinių valdžios institucijų, kurioms pavesta užtikrinti Sąjungos teisės aktų dėl vartotojų apsaugos vykdymą, bendradarbiavimą.

2. Bendradarbiavimas visų pirma apima informacijos apie konkrečių verslo sektorių praktiką, dėl kurios vartotojai ne vieną kartą yra pateikę skundų, keitimąsi tarpusavyje. Be to, tokio bendradarbiavimo metu tokios nacionalinės valdžios institucijos teikia AGS subjektams techninį įvertinimą ir informaciją, kai toks įvertinimas ir informacija yra būtini atskiriems ginčams nagrinėti ir jau yra prieinami.

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 ir 2 dalyse nurodytas bendradarbiavimas ir keitimasis informacija atitiktų Direktyvoje 95/46/EB nustatytas asmens duomenų apsaugos taisykles.

4. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis nuostatomis dėl profesinės ir komercinės paslapties, kurios taikomos nacionalinėms valdžios institucijoms, užtikrinančioms Sąjungos teisės aktų dėl vartotojų apsaugos vykdymą. AGS subjektai laikosi profesinės paslapties arba kitų lygiaverčių konfidencialumo užtikrinimo taisyklių, nustatytų valstybių narių, kuriose jie yra įsteigti, teisės aktuose.

IV SKYRIUS

KOMPETENTINGŲ VALDŽIOS INSTITUCIJŲ IR KOMISIJOS VAIDMUO

18 straipsnis

Kompetentingų valdžios institucijų skyrimas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria kompetentingą valdžios instituciją, kuri vykdo 19 ir 20 straipsniuose nustatytas funkcijas. Kiekviena valstybė narė gali paskirti daugiau nei vieną kompetentingą valdžios instituciją. Tokiu atveju valstybė narė nustato, kuri iš paskirtų kompetentingų valdžios institucijų yra bendras informacinis punktas ryšiams su Komisija. Kiekviena valstybė narė Komisijai praneša apie paskirtą kompetentingą valdžios instituciją arba, atitinkamais atvejais, apie paskirtas kompetentingas valdžios institucijas, įskaitant bendrą informacinį punktą.

2. Komisija parengia kompetentingų valdžios institucijų, atitinkamais atvejais įskaitant bendrus informacinius punktus, apie kuriuos jai pranešta pagal 1 dalį, sąrašą ir jį paskelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

19 straipsnis

Informacija, kurią ginčų sprendimo subjektai turi pateikti kompetentingoms valdžios institucijoms

1. Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įsteigti ginčų sprendimo subjektai, kurie ketina būti pripažintais AGS subjektais pagal šią direktyvą ir būti įtraukti į sąrašą pagal 20 straipsnio 2 dalį, kompetentingai valdžios institucijai pateiktą šią informaciją:

- a) savo pavadinimą, kontaktinius duomenis ir interneto svetainės adresą;
- b) informaciją apie savo struktūrą ir finansavimą, taip pat informaciją apie už ginčų sprendimą atsakingus fizinius asmenis, jų atlyginimą, įdarbinimo terminą ir darbdavį;
- c) savo procedūrinės taisyklės;
- d) savo įkainius (jei taikytina);
- e) vidutinę ginčų sprendimo procedūrų trukmę;
- f) kalbą arba kalbas, kuria (-iomis) galima pateikti skundus ir kuria (-iomis) vykdoma ginčų sprendimo procedūra;
- g) pareiškimą apie ginčų, kuriems taikoma ginčų sprendimo procedūra, rūšis;
- h) priežastis, dėl kurių AGS subjektas gali atsakyti nagrinėti atitinkamą ginčą pagal 5 straipsnio 4 dalį;

- i) pagrįstą pareiškimą dėl to, ar subjektas gali būti laikomas AGS subjektu, kuriam taikoma ši direktyva, ir ar jis atitinka II skyriuje nustatytus kokybės reikalavimus.

Pasikeitus a–h punktuose nurodytai informacijai, AGS subjektai apie tuos pakeitimus nepagrįstai nedelsdami praneša kompetentingai valdžios institucijai.

2. Jei valstybės narės nusprendžia leisti taikyti šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas procedūras, jos užtikrina, kad tokias procedūras taikantys AGS subjektai kompetentingai valdžios institucijai, be 1 dalyje nurodytos informacijos bei pareiškimų, pateiktą informaciją, kurios reikia siekiant įvertinti jų atitiktį specialiesiems papildomiems nepriklausomumo ir skaidrumo reikalavimams, nustatytiems 6 straipsnio 3 dalyje.

3. Valstybės narės užtikrina, kad AGS subjektai kas dvejus metus kompetentingoms valdžios institucijoms pateiktą informaciją apie:

- a) pateiktų ginčų skaičių ir su jais susijusių skundų rūšis;
- b) prieš randant sprendimą nutrauktą AGS procedūrų procentinę dalį;
- c) laiką, kurio vidutiniškai prireikdavo pateiktiems skundams išnagrinėti;
- d) AGS procedūra priimtų sprendimų įvykdymo dalį, jei yra žinoma;
- e) sisteminės ar didelės dažnai kylančias problemas, dėl kurių kyla vartotojų ir komercinės veiklos subjektų ginčai. Su tokia informacija gali būti pateikiamos rekomendacijos dėl to, kaip tokių problemų būtų galima išvengti ar jas būtų galima spręsti ateityje;
- f) kai taikoma, bendradarbiavimo AGS subjektų tinkluose, sudarančiuose palankesnes sąlygas spręsti tarpvalstybinius ginčus, veiksmingumo vertinimą;
- g) kai taikoma, apie mokymą, surengtą už AGS atsakingiems fiziniams asmenims pagal 6 straipsnio 6 dalį;
- h) subjekto siūlomos AGS procedūros veiksmingumo vertinimą ir galimus veiklos rezultatų gerinimo būdus.

20 straipsnis

Kompetentingų valdžios institucijų ir Komisijos vaidmuo

1. Kiekviena kompetentinga valdžios institucija, remdamasi visų pirma pagal 19 straipsnio 1 dalį gauta informacija, įvertina, ar ginčų sprendimo subjektai, apie kuriuos jai pranešta, atitinka AGS subjektų, kuriems taikoma ši direktyva, kriterijus ir kokybės reikalavimus, nustatytus II skyriuje bei ją įgyvendinančiose nacionalinėse nuostatose, įskaitant, laikantis Sąjungos teisės, šios direktyvos reikalavimus viršijančias nacionalines nuostatas.

2. Kiekviena kompetentinga valdžios institucija, remdamasi 1 dalyje nurodytu įvertinimu, sudaro visų AGS subjektų, apie kuriuos jai buvo pranešta ir kurie atitinka 1 dalyje išdėstytus kriterijus, sąrašą.

Tame sąraše pateikiama ši informacija:

- a) tų AGS subjektų, nurodytų pirmoje pastraipoje, pavadinimai, kontaktiniai duomenys ir interneto svetainių adresai;
- b) jų įkainiai, jei taikytina;
- c) kalba arba kalbos, kuria (-iomis) galima pateikti skundus ir kuria (-iomis) vykdoma AGS procedūra;
- d) ginčų, kuriems taikoma AGS procedūra, rūšys;
- e) sektoriai ir ginčų kategorijos, už kurias atsakingas kiekvienas AGS subjektas;
- f) jei taikytina, būtinybė šalims arba jų atstovams dalyvauti asmeniškai, įskaitant AGS subjekto pareiškimą, ar AGS procedūra yra arba gali būti vykdoma žodžiu arba raštu;
- g) tai, ar procedūros rezultatas yra privalomas ar neprivalomas, ir
- h) priežastys, dėl kurių AGS subjektas gali atsisakyti nagrinėti atitinkamą ginčą pagal 5 straipsnio 4 dalį.

Kiekviena kompetentinga valdžios institucija šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą sąrašą pateikia Komisijai. Jei kompetentingai valdžios institucijai pranešama apie informacijos pasikeitimus pagal 19 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, tas sąrašas nepagrįstai nedelsiant atnaujinamas ir atitinkama informacija perduodama Komisijai.

Jei ginčų sprendimo subjektas, įtrauktas į AGS sąrašą pagal šią direktyvą, nebeatitinka 1 dalyje nurodytų reikalavimų, atitinkama kompetentinga valdžios institucija susisiečia su tuo ginčų sprendimo subjektu, nurodo reikalavimus, kurių ginčų sprendimo subjektas neatitinka ir pareikalauja nedelsiant užtikrinti atitikti. Jei ginčų sprendimo subjektas praėjus trijų mėnesių laikotarpiui vis dar neatitinka 1 dalyje nurodytų reikalavimų, kompetentinga valdžios institucija ginčų sprendimo subjektą išbraukia iš šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyto sąrašo. Tas sąrašas nepagrįstai nedelsiant atnaujinamas ir atitinkama informacija perduodama Komisijai.

3. Jei valstybė narė paskyrė daugiau nei vieną kompetentingą valdžios instituciją, 2 dalyje nurodytą sąrašą ir atnaujintą informaciją Komisijai perduoda bendras informacinis punktas,

nurodytas 18 straipsnio 1 dalyje. Tas sąrašas ir ta atnaujinta informacija yra susiję su visais toje valstybėje narėje įsteigtais AGS subjektais.

4. Komisija parengia AGS subjektų, apie kuriuos jai pranešta pagal 2 dalį, sąrašą, o gavusi informacijos apie pakeitimus – jį atnaujina. Tą sąrašą ir atnaujintą informaciją Komisija padaro viešai prieinamus savo interneto svetainėje ir tvarioje laikmenoje. Tą sąrašą ir atnaujintą informaciją Komisija perduoda kompetentingoms valdžios institucijoms ir valstybėms narėms. Kai valstybė narė paskiria bendrą informacinį punktą pagal 18 straipsnio 1 dalį, Komisija perduoda tą sąrašą ir atnaujintą informaciją bendram informaciniam punktui.

5. Kiekviena kompetentinga valdžios institucija 4 dalyje nurodytą suvestinį AGS subjektų sąrašą padaro viešai prieinamą savo interneto svetainėje, pateikdama nuorodą į atitinkamą Komisijos interneto svetainę. Be to, kiekviena kompetentinga valdžios institucija tą suvestinį sąrašą padaro viešai prieinamą tvarioje laikmenoje.

6. Ne vėliau kaip 2018 m. liepos 9 d., o vėliau – kas ketverius metus kiekviena kompetentinga valdžios institucija skelbia ataskaitą apie AGS subjektų kūrimą ir veiklą ir persiunčia ją Komisijai. Toje ataskaitoje visų pirma:

- a) nustatomi AGS subjektų geriausios praktikos pavyzdžiai;
- b) atitinkamais atvejais nurodomi statistiniai duomenimis pagrįsti trūkumai, trukdantys AGS subjektų veiklai sprendžiant tiek vidaus, tiek tarpvalstybinius ginčus;
- c) atitinkamais atvejais pateikiamos rekomendacijos dėl galimo AGS subjektų veiksmingos ir efektyvios veiklos tobulinimo.

7. Jei valstybė narė paskyrė kelias kompetentingas valdžios institucijas pagal 18 straipsnio 1 dalį, ataskaitą, nurodytą šio straipsnio 6 dalyje, skelbia bendras informacinis punktas, nurodytas 18 straipsnio 1 dalyje. Ta ataskaita turi būti susijusi su visais toje valstybėje narėje įsteigtais AGS subjektais.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų, taikomų pažeidus visų pirma pagal 13 straipsnį priimtas nacionalines nuostatas, taisykles ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad šios sankcijos būtų taikomos. Numatytos sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

22 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dalinis pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 2006/2004 priedas papildomas šiuo punktu:

- „20. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo (OL L 165, 2013 6 18, p. 63): 13 straipsnis.“

23 straipsnis

Direktyvos 2009/22/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2009/22/EB I priedas papildomas šiuo punktu:

- „14. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo (OL L 165, 2013 6 18, p. 63): 13 straipsnis.“

24 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Ne vėliau kaip 2015 m. liepos 9 d. valstybės narės pateikia Komisijai šią informaciją:

- a) atitinkamais atvejais – pagal 14 straipsnio 2 dalį paskirtų įstaigų pavadinimus bei kontaktinius duomenis ir
- b) pagal 18 straipsnio 1 dalį paskirtas kompetentingas valdžios institucijas, atitinkamais atvejais įskaitant bendrą informacinį punktą.

Valstybės narės praneša Komisijai apie vėlesnius šios informacijos pakeitimus.

2. Ne vėliau kaip 2016 m. sausio 9 d. valstybės narės perduoda Komisijai pirmąjį 20 straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą.

3. Komisija perduoda valstybėms narėms 1 dalies a punkte nurodytą informaciją.

25 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos, įsigalioję ne vėliau kaip 2015 m. liepos 9 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

26 straipsnis

Ataskaitos

Ne vėliau kaip 2019 m. liepos 9 d., o vėliau kas ketverius metus Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui teikia šios direktyvos taikymo ataskaitą. Toje ataskaitoje nagrinėjami klausimai, susiję su AGS subjektų kūrimu bei naudojimusi jų paslaugomis ir šios direktyvos poveikiu vartotojams bei komercinės veiklos subjektams, visų pirma vartotojų informuotumui ir komercinės veiklos subjektų naudojimosi šiomis paslaugomis lygiui. Prireikus prie tos ataskaitos pridedami pasiūlymai dėl šios direktyvos dalinių pakeitimų.

27 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

28 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkė

L. CREIGHTON

SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 529/2013/ES

2013 m. gegužės 21 d.

dėl naudojant žemę, keičiant žemės naudojimą ir vykdant miškininkystės veiklą išmetamo ir absorbuojamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaitos taisyklių ir informacijos apie su šia veikla susijusius veiksmus

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius Sąjungoje yra grynasis absorbentas, kurio iš atmosferos absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis prilygsta nemažai daliai viso Sąjungoje į atmosferą išmetamo ŠESD kiekio. Dėl žmogaus veiklos LULUCF sektoriuje ŠESD išmetamos į atmosferą ir absorbuojamos iš jos, kintant augalijoje ir dirvožemiuose sukauptos anglies kiekiui, taip pat išmetamos kitos nei CO₂ ŠESD. Padidinus tausų iš nukirsto medžio pagamintų produktų naudojimą galima gerokai apriboti į atmosferą išmetamą ŠESD kiekį ir padidinti jo absorbavimą iš atmosferos. Pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas ⁽³⁾, ir 2003 m.

spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB, nustatančią šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ⁽⁴⁾, LULUCF sektoriuje išmetamų ir absorbuojamų ŠESD kiekis neįskačiuojamas siekiant įsipareigojimų iki 2020 m. Sąjungos išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 20 %, nors jis iš dalies įskačiuojamas siekiant Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (JTBBKK) Kioto protokolo, patvirtinto Tarybos sprendimu 2002/358/EB ⁽⁵⁾, 3 straipsnio 3 dalyje nustatyto Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio apribojimo ir mažinimo kiekybinio įsipareigojimo;

- (2) atsižvelgiant į tai, kad iki 2050 m. planuojama sukurti konkurencingą mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką, visi su žemės naudojimu susiję klausimai turėtų būti nagrinėjami laikantis holistinio požiūrio, o vykdant Sąjungos kovos su klimato kaita politiką turėtų būti atsižvelgiama į su LULUCF susijusius klausimus;

- (3) Sprendime Nr. 406/2009/EB reikalaujama, kad Komisija įvertintų sąlygas, susijusias su ŠESD, išmetamų arba absorbuojamų vykdant LULUCF veiklą, įtraukimu į Sąjungos įsipareigojimą mažinti išmetamą ŠESD kiekį, kad kartu būtų užtikrintas šio sektoriaus poveikio ilgalaikiškumas bei aplinkosauginis naudingumas ir atitinkamų išmetamų bei absorbuojamų ŠESD kiekių atidi stebėseną bei tiksli apskaita. Todėl šiame sprendime turėtų būti visų pirma išdėstytos LULUCF sektoriuje išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui taikomos apskaitos taisyklės ir taip turėtų būti prisidėta prie politikos, kurią vykdančios LULUCF sektoriaus atitinkamais atvejais būtų įtrauktas į Sąjungos įsipareigojimą mažinti išmetamą ŠESD kiekį, formavimo, kartu atsižvelgiant į įvairių Sąjungos regionų, įskaitant, *inter alia*, miškingas šalis, aplinkos sąlygas. Tuo tarpu, siekiant užtikrinti anglies sanaujos išsaugojimą ir didėjimą, šiame sprendime taip pat turėtų būti numatyta, kad valstybės narės teiktų informaciją apie savo LULUCF veiksmus, kuriais siekiama apriboti arba sumažinti LULUCF sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį ir išlaikyti nepakitusį arba padidinti jame absorbuojamą ŠESD kiekį;

⁽¹⁾ OL C 351, 2012 11 15, p. 85.

⁽²⁾ 2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 140, 2009 6 5, p. 136.

⁽⁴⁾ OL L 275, 2003 10 25, p. 32.

⁽⁵⁾ 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas Nr. 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų įsipareigojimų vykdymo (OL L 130, 2002 5 15, p. 1).

- (4) šiuo sprendimu turėtų būti nustatyti valstybių narių įpareigojimai įgyvendinant tas apskaitos taisykles ir teikiant informaciją apie jų vykdomus LULUCF veiksmus. Jame neturėtų būti nustatomi jokie privačių subjektų įpareigojimai apskaitos ar ataskaitų teikimo srityje;
- (5) 2005 m. gruodžio mėn. Monrealyje įvykusioje 11-oje JTBKKK Šalių konferencijoje priimtame Šalių konferencijos, kuri laikoma Kioto protokolo Šalių susitikimu, sprendime 16/CMP.1 ir 2011 m. gruodžio mėn. Durbane įvykusioje 17-oje JTBKKK Šalių konferencijoje priimtame Šalių Konferencijos, kuri laikoma Kioto protokolo Šalių susitikimu, sprendime 2/CMP.7 nustatytos LULUCF sektoriui nuo antrojo Kioto protokolo išpareigojimų laikotarpio taikytinos apskaitos taisyklės. Siekiant užtikrinti Sąjungos vidaus taisyklių ir pagal JTBKKK sutartų apibrėžčių, sąlygų, taisyklių ir gairių suderinamumą, šis sprendimas turėtų būti visiškai suderintas su minėtais sprendimais, kad būtų išvengta ataskaitų nacionaliniu lygiu dubliavimosi. Be to, šiame sprendime turėtų būti atsižvelgta į Sąjungos LULUCF sektoriaus ypatumus ir į Sąjungos, kaip atskiros JTBKKK ir Kioto protokolo Šalies, prievoles;
- (6) dėl Sąjungos LULUCF sektoriui taikomų apskaitos taisyklių neturėtų susidaryti papildoma administracinė našta. Todėl neturėtų būti reikalaujama, kad į pagal tas taisykles pateikiamas ataskaitas būtų įtraukiama informacija, kurios nereikalaujama pateikti pagal JTBKKK Šalių konferencijos ir Kioto protokolo Šalių susitikimo sprendimus;
- (7) LULUCF sektorius prie klimato kaitos švelninimo gali prisidėti keliais būdais, visų pirma mažinant išmetamą ŠESD kiekį ir išlaikant bei didinant absorbentus ir anglies sankaupas. Norint, kad priemonės, kuriomis siekiama visų pirma padidinti anglies dioksido sekvestraciją, būtų veiksmingos, būtina užtikrinti anglies absorbentų ilgalaikį stabilumą ir pritaikomumą;
- (8) LULUCF apskaitos taisyklės turėtų atspindėti žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose dedamas pastangas sustiprinti žemės išteklių naudojimo pokyčių poveikį mažinant išmetamą ŠESD kiekį. Šiame sprendime turėtų būti numatytos privalomos apskaitos taisyklės, kurios būtų taikomos miško įveisimo, miško atkūrimo, miškų lydymo ir miškų ūkio veiklai, taip pat ganyklų kultivavimo ir pasėlių kultivavimo veiklai, laikantis specialių nuostatų, kuriomis būtų siekiama pirmuoju ataskaitiniu laikotarpiu pagerinti valstybių narių ataskaitų teikimo ir apskaitos sistemas. Be to, šiame sprendime turėtų būti numatytos savanoriškos apskaitos taisyklės, taikomos augalijos atkūrimo, šlapžemių drenazo ir drėgnumo atkūrimo veiklai. Šiuo tikslu Komisija turėtų supaprastinti ir pagerinti Sąjungos duomenų bazių (EUROSTAT-LUCAS, EEE-CORINE žemės danga ir kt.), kuriose tvarkoma atitinkama informacija, pateikiamus rezultatus, siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti joms nustatytus apskaitos vedimo įpareigojimus, ypač įpareigojimus, susijusius su pasėlių kultivavimu ir ganyklų kultivavimu, ir įpareigojimus, jeigu jie nustatyti, susijusius su augalijos atkūrimo, taip pat šlapžemių drenazo ir drėgnumo atkūrimo veiklos savanoriška apskaita;
- (9) siekiant užtikrinti Sąjungos LULUCF sektoriui taikomų apskaitos taisyklių aplinkosauginį naudingumą, šios taisyklės turėtų būti grindžiamos Sprendime 2/CMP.7, 2010 m. gruodžio mėn. Kankūne įvykusioje 16-oje JTBKKK Šalių konferencijoje priimtame Šalių Konferencijos, kuri laikoma Kioto protokolo Šalių susitikimu, sprendime 2/CMP.6 ir Sprendime 16/CMP.1 nustatytais apskaitos principais. Valstybės narės turėtų rengti ir vesti savo apskaitą užtikrindamos atitinkamos informacijos, naudojamos LULUCF sektoriuje išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui įvertinti, tikslumą, išsamumą, nuoseklumą, palyginamumą ir skaidrumą, laikydamosi rekomendacijų, pateiktų atitinkamose Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (TKKK) gairėse dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų inventorių, įskaitant gaires dėl kitų nei CO₂ šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetamo kiekio apskaitos metodikos, patvirtintos pagal JTBKKK;
- (10) sprendimais 2/CMP.7 ir 16/CMP.1 grindžiamomis apskaitos taisyklėmis į apskaitą neleidžiama įtraukti pakeitimo poveikio, susijusio su iš nukirsto medžio pagamintų produktų naudojimu energetikos ir medžiagų tikslais, kadangi dėl to atsirastų dviguba apskaita. Tačiau tokiu naudojimu galima svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo; todėl valstybių narių pateikta informacija apie LULUCF veiksmus gali apimti priemones, kuriomis siekiama intensyviai ŠESD išmetančias medžiagas ir energijos žaliavas pakeisti biomase. Taip būtų padidintas politikos darnumas;
- (11) norint suteikti tvirtą pagrindą politikos formavimui ateityje ir žemės naudojimo optimizavimui Sąjungoje, būtina skirti reikiamas investicijas. Siekiant užtikrinti, kad šias investicijas būtų galima pagal prioritetus suskirstyti į pagrindines kategorijas, valstybėms narėms iš pradžių turėtų būti leidžiama tam tikrų anglies absorbentų neįtraukti į apskaitą. Tačiau ilginiui turėtų būti siekiama pereiti prie išsamesnės sektoriaus apskaitos, įskaitant visus žemės plotus, kaupiklius ir dujas;
- (12) apskaitos taisyklėmis turėtų būti užtikrinama, kad apskaitoje būtų tiksliai atspindėti dėl žmogaus veiklos atsirandantys išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio pokyčiai. Tuo atžvilgiu šiame sprendime turėtų būti numatyta, kad skirtingai LULUCF veiklai būtų taikomos konkrečios metodikos. Su miško įveisimu, miško atkūrimu ir miškų lydymu susijęs išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis yra kryptingo žmogaus vykdomo žemės pavertimo kitomis naudmenomis pasekmė, todėl jis visas turėtų būti įtrauktas į apskaitą. Visas su ganyklų kultivavimu, pasėlių kultivavimu, augalijos atkūrimu ir šlapžemių drenazu bei drėgnumo atkūrimu susijęs

išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis yra apskaitomas taikant bazinius metus, kad būtų apskaičiuoti išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio pokyčiai. Tačiau tvarkant miškus išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis priklauso nuo įvairių gamtinių sąlygų, amžiaus klasių struktūros, taip pat ankstesnės ir dabartinės tvarkymo praktikos. Naudojant bazinius metus nėra įmanoma atsižvelgti į tuos veiksnius ir į su tuo susijusį ciklišką poveikį išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui arba jo kasmetiniam svyravimui. Todėl, siekiant, kad apskaitai neturėtų poveikio gamtiniai ir konkrečioms šalims būdingi ypatumai, atitinkamose apskaitos taisyklėse išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio pokyčiams skaičiuoti turėtų būti numatyta taikyti orientacinius lygius. Orientaciniai lygiai – tai su miškų ūkio veikla valstybės narės teritorijoje susijęs numatomas metinis grynasis išmetamas arba absorbuojamas ŠESD kiekis visais kiekvieno ataskaitinio laikotarpio metais; tie lygiai turėtų būti nustatomi skaidriai, vadovaujantis sprendimais 2/CMP.6 ir 2/CMP.7. Šiame sprendime nurodomi orientaciniai lygiai turėtų būti identiški lygiams, patvirtintiems pagal JTBKKK procedūras. Jeigu valstybei narei atsiranda galimybė naudotis tobulesnėmis metodikomis ar duomenimis, susijusiais su orientacinio lygio nustatymu, ta valstybė narė turėtų atlikti atitinkamas technines pataisas, kad į su miškų ūkio veikla susijusią apskaitą būtų įtrauktas perskaičiavimo rezultatas.

Apskaitos taisyklėse turėtų būti numatyta viršutinė riba, taikytina su miškų ūkio veikla susijusiam grynajam absorbuojamam ŠESD kiekiui, kuris gali būti įtrauktas į apskaitą. Jeigu vykstant susijusiems tarptautiniams procesams atsirastų pokyčių, susijusių su miškininkystės veiklai taikomomis apskaitos taisyklėmis, turėtų būti apsvaistyta galimybė atnaujinti šiame sprendime nustatytas miškininkystės veiklai taikomas apskaitos taisykles, kad būtų užtikrintas suderinamumas su tais pokyčiais;

- (13) apskaitos taisyklėse turėtų būti tinkamai atspindėtas teigiamas ŠESD saugojimo medienoje ir medžio produktuose indėlis ir jomis turėtų būti prisidedama prie didesnio miškų, kaip išteklų, naudojimo vykdant tvarią miškų ūkio veiklą ir prie platesnio medienos produktų naudojimo;
- (14) pagal TKKK Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės gerosios patirties rekomendacijų 4.1.1 skyrių vienas iš gerosios patirties pavyzdžių yra tas, kad šalys, be mažiausio miško ploto, nustato ir mažiausią plotį, kurį jos taiko apibrėždamos miškus ir žemės sklypus, kuriuose vykdoma miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų lydymo veikla. Turėtų būti užtikrintas suderinamumas su apibrėžtimi, kurią kiekviena valstybė narė taiko teikdama ataskaitas pagal JTBKKK ir Kioto protokolą bei šį sprendimą;
- (15) siekiant skatinti ilgą gyvavimo ciklu pasižyminčių iš nukirsto medžio pagamintų produktų naudojimą, apskaitos taisyklėmis turėtų būti užtikrinta, kad valstybių narių apskaitoje būtų tiksliai atspindėti iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklio pokyčiai, kai jie vyksta. Todėl su iš nukirsto medžio pagamintais produktais susijusiam išmetamam ŠESD kiekiui taikoma pirmojo laipsnio irimo funkcija turėtų atitikti 2006 m. TKKK gairėse dėl nacionalinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų inventorių pateiktą 12.1 lygtį, o susijusios numatytosios pusėjimo vertės turėtų būti grindžiamos 2003 m. TKKK žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės gerosios patirties rekomendacijose pateikta 3a.1.3 lentele. Vietoj jų valstybės narės turėtų turėti galimybę naudoti konkrečiai šaliai pritaiktą metodiką ir pusėjimo vertes, jeigu jos atitinka naujausias TKKK priimtas gaires;
- (16) kadangi vykdant žemės ūkio veiklą išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis skirtingais metais kinta daug mažiau, nei vykdant miškininkystės veiklą, valstybės narės turėtų įtraukti į apskaitą baziniais metais arba laikotarpiu vykdant pasėlių kultivavimo ir ganyklų kultivavimo veiklą išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį;
- (17) šlapžemių drenažas ir drėgnumo atkūrimas susijęs su ŠESD išmetimu iš durpynų, kuriuose susikaupęs labai didelis anglies kiekis. Nykstančių ir drenuojamų durpynų išskiriamas ŠESD kiekis atitinka apie 5 % pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio ir 2010 m. sudarė tarp 3,5 % ir 4 % Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio. Todėl, kai tik tarptautiniu mastu bus susitarta dėl atitinkamų TKKK gairių, Sąjunga turėtų stengtis paspartinti pažangą sprendžiant šį klausimą tarptautiniu lygiu, siekiant, kad JTBKKK arba Kioto protokolo institucijose būtų pasiektas susitarimas dėl įpareigojimo parengti ir vesti metinę ŠESD kiekio, išmetamo ir absorbuojamo vykdant prie šlapžemių drenažo ir drėgnumo atkūrimo kategorijų priskiriamą veiklą, apskaitą, taip pat siekiant, kad šis įpareigojimas būtų įtrauktas į pasaulinį susitarimą klimato klausimais, kuris turi būti sudarytas ne vėliau kaip 2015 m.;
- (18) natūralūs trikdžiai, kurių valstybė narė negali kontroliuoti ir kuriems ji negali daryti esminės įtakos, pavyzdžiui, gaisrai, vabzdžiai ir ligos, ekstremalios oro sąlygos ir geologiniai trikdžiai, gali sukelti laikiną ŠESD išmetimą LULUCF sektoriuje arba gali nulemti anksčiau absorbuotų ŠESD kiekių grąžinimą į atmosferą. Kadangi tokį grąžinimą procesą gali lemti ir valdymo sprendimai, pavyzdžiui, sprendimai kirsti arba sodinti medžius, šiuo sprendimu turėtų būti užtikrinta, kad dėl žmogaus veiklos į atmosferą grąžinti anksčiau absorbuoti ŠESD kiekiai visada būtų tiksliai atspindėti LULUCF apskaitoje. Be to, šiame sprendime valstybėms narėms turėtų būti numatyta ribota galimybė į LULUCF apskaitą neįtraukti dėl trikdžių, kurių valstybės narės negali kontroliuoti, vykdant miško įveisimą, miško atkūrimą ir miškų ūkio veiklą išmesto ŠESD kiekio, taikant foninius lygius ir paklaidas pagal Sprendimą 2/CMP.7. Tačiau valstybės narės tas nuostatas turėtų taikyti taip, kad į apskaitą nebūtų nepagrįstai neįtraukiami tam tikri duomenys;

- (19) ataskaitų apie išmetamą ŠESD kiekį teikimo taisyklėms ir kitai su klimato kaita susijusiai informacijai, įskaitant informaciją apie LULUCF sektorių, taikomas 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo⁽¹⁾, todėl joms šis sprendimas netaikomas. Vykdydamos šiame sprendime išdėstytus apskaitos vedimo įpareigojimus, valstybės narės turėtų laikytis tų stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklių;
- (20) kasmetinė LULUCF apskaita būtų netiksli ir nepatikima dėl metinių išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio svyravimų, dažno poreikio perskaičiuoti tam tikrus teikiamus duomenis ir ilgo laiko, kurio reikia, kad žemės ūkyje ir miškininkystėje pakeitus tvarkymo metodus būtų padarytas poveikis augalijoje ir dirvožemiuose sukauptos anglies kiekiui. Todėl šiame sprendime turėtų būti numatyta ilgesnio laikotarpio apskaita;
- (21) valstybės narės turėtų teikti informaciją apie savo dabartinius ir būsimus LULUCF veiksmus, kuriais nacionaliniu lygiu nustatomos tinkamos priemonės, kuriomis būtų siekiama LULUCF sektoriuje išmetamą ŠESD kiekį apriboti arba sumažinti, o absorbuojamą ŠESD kiekį – išlaikyti nepakitusį arba padidinti. Ši informacija turėtų apimti tam tikrus šiame sprendime nurodytus elementus. Be to, siekiant skatinti gerąją patirtį ir sinergiją su kitų sričių politika bei priemonėmis, susijusiomis su miškininkyste ir žemės ūkiu, šio sprendimo priede turėtų būti pateiktas priemonių, kurios taip pat galėtų būti nurodytos pateikiamoje informacijoje, orientacinis sąrašas. Komisija gali pateikti gaires, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis palyginama informacija;
- (22) rengdamos arba įgyvendindamos savo LULUCF veiksmus, valstybės narės atitinkamais atvejais gali išnagrinėti, ar yra galimybių skatinti investicijas į žemės ūkį;
- (23) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį priimti aktus, kuriais būtų atnaujinamos šiame sprendime nustatytos apibrėžtys pagal apibrėžčių pakeitimus, priimtus JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų; būtų iš dalies keičiamas I priedas siekiant įtraukti arba iš dalies pakeisti ataskaitinius laikotarpius tam, kad būtų užtikrinta, jog tie laikotarpiai atitiktų atitinkamus laikotarpius, priimtus JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų, ir būtų suderinami su ataskaitiniais laikotarpiais, priimtais JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų, kurie yra taikomi Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimams kituose sektoriuose; būtų iš dalies keičiamas II priedas, atnaujinant orientacinius lygius pagal šiame sprendime išdėstytas nuostatas; būtų tikslinama III priede nurodyta informacija pagal JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais

grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtus apibrėžčių pakeitimus; būtų iš dalies keičiamas V priedas pagal JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtus apibrėžčių pakeitimus; ir, atsižvelgiant į JTBBKKK arba Kioto protokolo institucijų priimtų aktų pakeitimus, būtų tikslinami informavimo reikalavimai, susiję su natūraliems trikdžiams taikomomis šiame sprendime nustatytomis apskaitos taisyklėmis. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;

- (24) kadangi šio sprendimo tikslų, t. y. vykdamas LULUCF veiklą išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaitos taisyklių nustatymo ir valstybių narių vykdomo informacijos apie LULUCF veiksmus teikimo, dėl jų pobūdžio valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Tvirtindama priemones Sąjunga turėtų atsižvelgti į valstybių narių kompetenciją miškų politikos srityje. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo sprendimu, kuris yra pirmas žingsnis siekiant žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) veiklą atitinkamais atvejais įtraukti į Sąjungos įsipareigojimą mažinti išmetamą ŠESD kiekį, nustatomos vykdamas tą veiklą išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaitos taisyklės. Juo nėra nustatomos pareigos privatiems subjektams apskaitos ar ataskaitų teikimo srityje. Juo nustatoma pareiga valstybėms narėms teikti informaciją apie savo LULUCF veiksmus, kuriais siekiama apriboti arba sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, o absorbuojamą ŠESD kiekį išlaikyti nepakitusį arba padidinti.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) išmetamas ŠESD kiekis – iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos į atmosferą išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 13.

- b) absorbuojamas ŠESD kiekis – dėl žmogaus veiklos absorbentais iš atmosferos absorbuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- c) miško įveisimas – kryptingas žmogaus vykdomas ne miško žemės, kurioje bent 50 metų neaugo miškas, pavertimas mišku apsodinant, apsėjant ir (arba) žmogui skatinant natūralų sėklų plitimą, įvykdytas po 1989 m. gruodžio 31 d.;
- d) miško atkūrimas – kryptingas žmogaus vykdomas žemės, kuri nėra miškas, pavertimas vėl mišku apsodinant, apsėjant ir (arba) žmogui skatinant natūralų sėklų plitimą, taikomas tik žemei, kurioje anksčiau augo miškas, tačiau kuri iki 1990 m. sausio 1 d. nustojo būti laikoma mišku, ir kuri vėl buvo paversta mišku laikotarpiu po 1989 m. gruodžio 31 d.;
- e) miškų lydimas – kryptingas žmogaus vykdomas miško pavertimas žeme, kuri nėra miškas, įvykdytas po 1989 m. gruodžio 31 d.;
- f) miškų ūkio veikla – su miškui taikoma metodų sistema susijusi veikla, kuri veikia ekologines, ekonomines ar socialines miško funkcijas;
- g) pasėlių kultivavimas – veikla, susijusi su žemės dirbimo sistema, kuri taikoma žemės ūkio augalams auginti naudojamoje, atidėtoje arba augalams auginti laikinai nenaudojamoje žemėje;
- h) ganyklų kultivavimas – veikla, susijusi su metodų sistema, kuri taikoma gyvuliams auginti naudojamoje žemėje ir kuria siekiama kontroliuoti arba paveikti augalijos ir auginamų gyvulių kiekį ir tipą;
- i) augalijos atkūrimas – kryptinga žmogaus veikla, išskyrus miško įveisimą arba miško atkūrimą, kuria ne mažesniame kaip 0,05 hektaro plote, skatinant augalijos vešėjimą, siekiama padidinti anglies sankaupą;
- j) anglies sankaupos – anglies absorbente susikaupusios anglies masės;
- k) šlapžemių drenžas ir drėgnumo atkūrimas – su žemės, kuri buvo nudrenuota ir (arba) kurioje drėgnumas atkurtas po 1989 m. gruodžio 31 d., drenažo ar drėgnumo atkūrimo sistema susijusi veikla, vykdoma ne mažesniame kaip 1 hektaro plote, kuriame yra organinio dirvožemio, jeigu ji nėra kuri nors kita veikla, kurios apskaita rengiama ir vedama pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis, ir jei drenžas yra kryptingas žmogaus vykdomas dirvožemio vandeningojo sluoksnio mažinimas, o drėgnumo atkūrimas yra kryptingas žmogaus vykdomas dalinis drenažo padarinių šalinimas ar visiškas pašalinimas;
- l) šaltinis – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, dėl kurio į atmosferą išmetamos ŠESD, aerosolis arba ŠESD pirmtakas;
- m) absorbentas – bet koks procesas, veikla ar mechanizmas, kuriuo iš atmosferos absorbuojamos ŠESD, aerosolis arba ŠESD pirmtakas;
- n) anglies absorbentas – visas biogeocheminis vietovės elementas ar sistema arba jų dalis valstybės narės teritorijoje, kuriuose kaupiasi anglis arba ŠESD pirmtakas ar ŠESD, kuriose yra anglies;
- o) ŠESD pirmtakas – cheminis junginys, dalyvaujantis cheminėse reakcijose, kuriose susidaro 3 straipsnio 4 dalyje nurodytų ŠESD;
- p) produktas, pagamintas iš nukirsto medžio – nukirtus medį gautas produktas, išvežtas iš medžio kirtimo vietos;
- q) miškas – žemės plotas, apibrėžtas nurodant ploto dydžio, medžių lajos dangos arba lygiaverčio skalsumo ir galimo augančių medžių aukščio brandos amžiuje jų augimo vietoje minimalias vertes, kaip nurodyta kiekvienos valstybės narės atveju V priede. Jis apima plotus su medžiais, įskaitant natūraliai augančių jaunų medžių grupes arba plantacijas, kuriose pirmiau nurodytos medžių lajos dangos ar lygiaverčio skalsumo minimalios vertės arba minimalus medžių aukštis, kaip nurodyta V priede, dar nepasiekti, įskaitant žemės plotą, kuris paprastai yra miško dalis, bet kuriame dėl žmogaus veiklos, pavyzdžiui, kirtimo, arba gamtinių priežasčių medžiai laikinai neauga, tačiau kuris, tikimasi, vėl gali tapti mišku;
- r) lajos danga – nustatytos vietovės dalis, kurią dengia medžių lajos perimetro vertikali projekcija, išreikšta procentais;
- s) skalsumas – žemėje, kurioje auga miškas, nenukirstų ir augančių medžių tankumas, matuojamas pagal valstybės narės nustatytą metodiką;
- t) natūralūs trikdžiai – bet kokie ne žmogaus nulemti įvykiai ar aplinkybės, dėl kurių miškuose išmetamas didelis ŠESD kiekis ir kurių atitinkama valstybė narė nepajėgia kontroliuoti, jei ta valstybė narė dėl objektyvių priežasčių negali pastebimai apriboti dėl tų įvykių ar aplinkybių išmetamo ŠESD kiekio, net jiems įvykus;
- u) foninis lygis – vidutinis ŠESD kiekis, išmestas dėl natūralių trikdžių per tam tikrą laikotarpį, išskyrus statistines išskirtis, apskaičiuotas pagal 9 straipsnio 2 dalį;
- v) pusėjimo vertė – skaičius metų, per kuriuos tam tikros kategorijos iš nukirsto medžio pagamintuose produktuose susikaupusios anglies kiekis sumažėja per pusę, palyginti su jo pradine verte;

w) staigi oksidacija – apskaitos metodas, pagal kurį daroma prielaida, kad visas iš nukirsto medžio pagamintuose produktuose esančios anglies kiekis išmetamas į atmosferą nukirtimo metu;

x) sanitariniai kirtimai – kirtimo veikla, kurią sudaro medienos, kuri dar gali būti bent iš dalies panaudota, surinkimas iš dėl natūralių trikdžių nuniokotų vietovių.

2. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas šio straipsnio 1 dalyje nustatytos apibrėžtys, siekiant užtikrinti tų apibrėžčių ir JTBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtų atitinkamų apibrėžčių pakeitimų suderinamumą.

3. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas V priedas, siekiant atnaujinti jame išvardytas vertes pagal JTBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtų apibrėžčių pakeitimus, susijusius su V priede nurodytais aspektais.

3 straipsnis

Įpareigojimas parengti ir vesti LULUCF apskaitą

1. Valstybės narės parengia ir veda kiekvieno ataskaitinio laikotarpio, nurodyto I priede, apskaitą, kurioje tiksliai nurodo visą jų teritorijoje vykdančią toliau nurodytų kategorijų priskiriamą veiklą išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kieki:

- a) miško įveisimo;
- b) miško atkūrimo;
- c) miškų lydymo;
- d) miškų ūkio veiklos.

2. Valstybės narės parengia ir veda ataskaitinio laikotarpio, prasidedančio 2021 m. sausio 1 d., metinę apskaitą, kurioje tiksliai nurodo visą jų teritorijoje vykdančią toliau nurodytų kategorijų priskiriamą veiklą išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kieki:

- a) pasėlių kultivavimo;
- b) ganyklų kultivavimo.

2013 m. sausio 1 d. – 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitiniu laikotarpiu ŠESD kiekio, išmetamo ir absorbuojamo tvarkant pasėlius ir ganyklas, metinei apskaitai taikoma ši tvarka:

a) 2016–2018 m. laikotarpiu valstybės narės ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 15 d. praneša Komisijai apie įdiegtas ir kuriamas sistemas, skirtas tvarkant pasėlius ir ganyklas išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui įvertinti. Valstybės narės turėtų pranešti, kaip užtikrinama šių sistemų atitiktis TKKK metodikoms ir JTBKKK ataskaitų teikimo reikalavimams, susijusiems su ŠESD išmetimu ir šalinimu;

b) iki 2022 m. sausio 1 d. valstybės narės ne vėliau kaip kiekvienų metų kovo 15 d., prireikus taikydamos TKKK metodikas, parengia ir pateikia Komisijai pirminius, preliminarinius ir neprivalomus ŠESD kiekio, išmetamo ir absorbuojamo tvarkant pasėlius ir ganyklas, metinius įverčius. Valstybės narės turėtų naudoti bent atitinkamose TKKK gairėse nurodytą metodiką, apibūdintą kaip 1 lygio metodiką. Valstybės narės raginamos taikyti šiuos įverčius nustatant pagrindines kategorijas ir rengiant konkrečiai šaliai pritaikytas 2 ir 3 lygių pagrindines metodikas, pagal kurias būtų galima patikimai ir tiksliai įvertinti išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kieki;

c) galutinius metinius įverčius, skirtus pasėlių kultivavimo ir ganyklų kultivavimo apskaitai, valstybės narės pateikia ne vėliau kaip 2022 m. kovo 15 d.;

d) valstybė narė gali paprašyti leisti jai taikyti nuostatą, leidžiančią nukrypti nuo c punkte nustatyto termino, jeigu per šioje dalyje nustatytą laikotarpį galutiniai įverčiai, skirti pasėlių kultivavimo ir ganyklų kultivavimo apskaitai, negali būti pagrįstai nustatyti dėl bent vienos iš toliau nurodytų priežasčių:

- i) dėl priežasčių, susijusių su techninėmis galimybėmis, reikalaujama apskaita gali būti vykdoma tik etapais, viršijančiais nustatytą laikotarpį;
- ii) užbaigti apskaitą per nustatytą laikotarpį būtų neproporcingai brangu.

Valstybės narės, norinčios pasinaudoti nukrypti leidžiančia nuostata, pateikia Komisijai pagrįstą prašymą ne vėliau kaip 2021 m. sausio 15 d.

Jeigu Komisija mano, kad prašymas pagrįstas, ji leidžia taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą ne ilgesniam kaip trejų kalendorinių metų laikotarpiui nuo 2022 m. kovo 15 d. Kitu atveju ji atmeta prašymą ir paaiškina, dėl kokių priežasčių ji priėmė tokį sprendimą.

Prireikus Komisija gali paprašyti per nurodytą pagrįstą laikotarpį pateikti papildomos informacijos.

Jeigu Komisija per šešis mėnesius nuo valstybės narės pirminio prašymo arba prašomos papildomos informacijos gavimo dienos nepareiškia prieštaravimų, laikoma, kad prašymas dėl nukrypti leidžiančios nuostatos yra patenkinamas.

3. Be to, valstybės narės gali parengti ir vesti kiekvieno ataskaitinio laikotarpio, nurodyto I priede, apskaitą, kurioje būtų tiksliai nurodytas ŠESD kiekis, išmetamas ir absorbuojamas vykdant su augalijos atkūrimu ir šlapžemių drenažu bei drėgnumo atkūrimu susijusią veiklą.

4. Į 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą apskaitą įtraukiamos toliau nurodytos išmetamos ir absorbuojamos ŠESD:

a) anglies dioksido (CO_2);

b) metano (CH_4);

c) azoto suboksido (N_2O).

5. Kai apskaita parengiama ir vedama pagal šį sprendimą, konkrečią 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą veiklą valstybės narės į savo apskaitą įtraukia nuo tos veiklos pradžios dienos arba nuo 2013 m. sausio 1 d., atsižvelgdamos į tai, kuri data yra vėlesnė.

4 straipsnis

Bendrosios apskaitos taisyklės

1. 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytoje apskaitoje valstybės narės išmestą ŠESD kiekį žymi pliuso (+), o absorbuotą ŠESD kiekį – minuso (-) ženklu.

2. Rengdamos ir vedamos apskaitą valstybės narės užtikrina atitinkamos informacijos tikslumą, išsamumą, nuoseklumą, palyginamumą ir skaidrumą, vertindamos su 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodyta veikla susijusį išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį.

3. Vykdant prie daugiau nei vienos 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytų veiklos kategorijų priskiriamą veiklą išmetamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis apskaitoje priskiriamas tik prie vienos veiklos kategorijos, kad būtų išvengta dvigubo apskaičiavimo.

4. Valstybės narės, remdamosi skaidriais ir patikrinamais duomenimis, nustato žemės plotus, kuriuose vykdoma prie vienos iš 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytų kategorijų priskiriama veikla. Jos užtikrina, kad visi tokie žemės plotai būtų nurodyti su atitinkama veiklos kategorija susijusioje apskaitoje.

5. Į 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą apskaitą valstybės narės įtraukia visus toliau nurodytuose anglies absorbentuose esančių anglies sandėkų pokyčius:

a) antžeminėje biomasėje;

b) požeminėje biomasėje;

c) miško paklotėje;

d) negyvojoje medienoje;

e) dirvožemio organinėje anglyje;

f) iš nukirsto medžio pagamintuose produktuose.

Tačiau valstybės narės gali nuspręsti į savo apskaitą neįtraukti pirmos pastraipos a–e punktuose nurodytuose anglies absorbentuose esančių anglies sandėkų pokyčių, jei tas anglies absorbentas nėra šaltinis. Valstybės narės laiko, kad anglies absorbentas nėra šaltinis, tik jei tai įrodoma remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis.

6. 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą apskaitą valstybės narės baigia vesti kiekvieno I priede nurodyto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, toje apskaitoje nurodydamos per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį bendro išmesto ir absorbuoto ŠESD grynojo kiekio balansą.

7. Bent tol, kol galioja šis sprendimas, valstybės narės išsamiai ir tiksliai registruoja visus duomenis, naudotus vykdant pagal šį sprendimą nustatytus jų įpareigojimus.

8. Komisija pagal 12 straipsnį įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas I priedas, įtraukiant arba iš dalies keičiant ataskaitinius laikotarpius, siekiant užtikrinti, kad jie atitiktų atitinkamus laikotarpius, priimtus JTBBKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų, ir būtų suderinami su ataskaitiniais laikotarpiais, priimtais JTBBKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų, kurie yra taikomi Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimams kituose sektoriuose.

5 straipsnis

Miško įveisimui, miško atkūrimui ir miškų lydimui taikomos apskaitos taisyklės

1. Su miško įveisimu ir miško atkūrimu susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo tik žemės plotuose, kurie 1989 m. gruodžio 31 d. nebuvo miškas, vykdant tokią veiklą išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį. Vykdant miško įveisimo ir miško atkūrimo veiklą išmestą ŠESD kiekį valstybės narės gali nurodyti vienoje apskaitoje.

2. Vykdant miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų lydimą veiklą atsiradusį grynąjį išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį valstybės narės į apskaitą įtraukia kaip bendrą per atitinkamo ataskaitinio laikotarpio kiekvienus metus išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį, remdamosi skaidriais ir patikrinamais duomenimis.

3. Valstybės narės veda žemėje, kuri pagal 4 straipsnio 4 dalį apskaitoje nustatyta kaip žemė, kurioje vykdoma miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų lydimą kategorijos veikla, išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio apskaitą, net jei tokia veikla toje žemėje nebevykdoma.

4. Atlikdama su miško įveisimo, miško atkūrimo ir miškų lydomo veikla susijusius apskaičiavimus, kiekviena valstybė narė nustato miško plotą naudodama tą patį erdvės vertinimo vienetą, kaip nurodyta V priede.

6 straipsnis

Miškų ūkio veiklai taikomos apskaitos taisyklės

1. Valstybės narės į apskaitą įtraukia vykdant miškų ūkio veiklą išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį, kuris apskaičiuojamas iš ŠESD kiekio, išmetamo ir absorbuojamo per kiekvieną I priede nurodytą ataskaitinį laikotarpį, atėmus vertę, kuri gaunama to ataskaitinio laikotarpio metų skaičių padauginus iš II priede nurodyto joms taikomo orientacinio lygio.

2. Jeigu atlikus 1 dalyje nurodytus ataskaitinio laikotarpio apskaičiavimus gaunamas neigiamas rezultatas, valstybės narės į savo miškų ūkio veiklos apskaitą įtraukia bendrą išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį, kuris sudarytų ne daugiau kaip 3,5 proc. valstybės narės VI priede nurodytais baziniais metais arba laikotarpiu išmesto ŠESD kiekio, nurodyto tos valstybės narės JTBBBB pateiktoje atitinkamoje ataskaitoje, priimtoje pagal atitinkamus CMP sprendimus dėl antruoju išipareigojimų laikotarpiu pagal Kioto protokolą taikomų bazinių metų arba bazinio laikotarpio, išskyrus vykdant 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą veiklą išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį, ir kuris padauginamas iš to ataskaitinio laikotarpio metų skaičiaus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad apskaičiavimo metodai, kuriuos jos taiko vedamos miškų ūkio veiklos apskaitą, atitiktų Sprendimo 2/CMP.6 II priedėlį ir būtų suderinami su II priede nurodytiems orientaciniams lygiams apskaičiuoti taikomais apskaičiavimo metodais, kai apskaičiavimai susiję bent su šiais aspektais:

- a) anglies absorbentais ir ŠESD;
- b) žemės plotu, kuriame vykdoma miškų ūkio veikla;
- c) iš nukirsto medžio pagamintais produktais;
- d) natūraliais trikdžiais.

4. Ne vėliau kaip likus vieniems metams iki kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigos, valstybės narės praneša Komisijai patikslintus orientacinius lygius. Šie orientaciniai lygiai turi būti identiški lygiams, nustatytiems JTBBBB arba Kioto protokolo institucijų patvirtintais aktais, arba, jeigu tokių aktų nėra, jie apskaičiuojami vadovaujantis procedūromis ir metodikomis, išdėstytomis JTBBBB arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtuose atitinkamuose sprendimuose.

5. Jei būtų pakeistos atitinkamos sprendimų 2/CMP.6 arba 2/CMP.7 nuostatos, valstybės narės ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo tų pakeitimų priėmimo praneša Komisijai orientacinius lygius, patikslintus atsižvelgiant į tuos pakeitimus.

6. Jeigu valstybei narei atsiranda galimybių taikyti patobulintą metodiką, susijusią su duomenimis, naudojamais nustatant II priede nurodytą orientacinį lygį, arba gerokai pagerėja valstybei narei prieinamų duomenų kokybė, atitinkama valstybė narė atlieka atitinkamas technines pataisas, kad į su miškų ūkio veikla susijusią apskaitą būtų įtrauktas perskaičiavimo rezultatas. Tos techninės pataisos turi atitikti panašias pataisas, patvirtintas su JTBBBB susijusiam peržiūros procese, laikantis Sprendimo 2/CMP.7. Atitinkama valstybė narė ne vėliau kaip pateikdama informaciją pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnio 1 dalies d punktą praneša Komisijai apie tas pataisas.

7. Taikydamos 4, 5 ir 6 dalis valstybės narės nurodo metinį dėl natūralių trikdžių išmetamą ŠESD kiekį, kuris buvo įtrauktas į jų patikslintus orientacinius lygius, ir to kiekio apskaičiavimo būdą.

8. Komisija patikrina informaciją apie 4 ir 5 dalyse nurodytus patikslintus orientacinius lygius ir 6 dalyje nurodytas technines pataisas siekiant užtikrinti valstybių narių JTBBBB institucijoms išsiųstos informacijos ir Komisijai praneštos informacijos suderinamumą.

9. Komisijai pagal 12 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų atnaujinti II priede nurodyti orientaciniai lygiai, kai valstybė narė pakeičia savo orientacinį lygį pagal 4 bei 5 dalis ir tai patvirtinama vykdant JTBBBB procedūras.

10. Su miškų ūkio veikla susijusioje apskaitoje valstybės narės nurodo bet kokio II priedo pakeitimo poveikį visu atitinkamu ataskaitiniu laikotarpiu.

7 straipsnis

Iš nukirsto medžio pagamintiems produktams taikomos apskaitos taisyklės

1. Pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis vedamoje apskaitoje kiekviena valstybė narė nurodo dėl pokyčių iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklyje išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį, įskaitant iš produktų, pagamintų iš nukirsto medžio, išgabentų iš jos miškų iki 2013 m. sausio 1 d., išmestą ŠESD kiekį. Į apskaitą neįtraukiamas iš produktų, pagamintų iš nukirsto medžio, išmestas ŠESD kiekis, kuris 2008–2012 m. laikotarpiu jau apskaitomas pagal Kioto protokolą remiantis staigia oksidacija.

2. Su iš nukirsto medžio pagamintais produktais susijusioje pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis vedamoje apskaitoje valstybės narės nurodo dėl pokyčių iš nukirsto medžio pagamintų produktų, kurie priskiriami prie toliau nurodytų kategorijų, kaupiklyje išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį, naudodamosi III priede nustatyta pirmojo laipsnio irimo funkcija ir numatytojomis pusėjimo vertėmis:

- a) popieriaus;
- b) medienos skydų;
- c) pjautinės medienos.

Valstybės narės gali papildyti tas kategorijas informacija apie žievę, jei turimi duomenys yra skaidrūs ir patikrinami. Valstybės narės taip pat gali naudoti konkrečioje šalyje taikomas tų kategorijų pakategorės. Valstybės narės gali vietoj III priede nustatytos metodikos ir numatytųjų pusėjimo verčių naudoti konkrečioje šalyje taikomą metodiką ir pusėjimo vertes, jei ta metodika ir vertės nustatytos remiantis skaidriais ir patikrinamais duomenimis, o naudojami metodai yra bent tokie pat išsamūs ir tikslūs, kaip nurodytieji III priede.

Eksportuojamų iš nukirsto medžio pagamintų produktų atveju konkrečios šalies duomenys apima konkrečioje šalyje taikomas pusėjimo vertes ir iš nukirsto medžio pagamintų produktų naudojimą importuojančioje šalyje.

Valstybės narės nenaudoja konkrečioje šalyje taikomų pusėjimo verčių iš nukirsto medžio pagamintiems produktams, pateiktiems rinkai Sąjungoje, jei jos nukrypsta nuo pusėjimo verčių, taikomų importuojančios valstybės narės apskaitoje pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

Vykdamas miškų lydimą gauti iš nukirsto medžio pagaminti produktai į apskaitą įtraukiami remiantis staigia oksidacija.

3. Jeigu valstybės narės pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis vedamoje apskaitoje nurodo iš kietųjų atliekų šalinimo vietose esančių iš nukirsto medžio pagamintų produktų išmetamą anglies dioksido (CO₂) kiekį, apskaita vykdoma remiantis staigia oksidacija.

4. Jei valstybės narės savo apskaitoje nurodo iš energijos tikslais iš nukirsto medžio pagamintų produktų išmetamą ŠESD kiekį, jos taip pat remiasi staigia oksidacija.

Teikdamos informaciją, valstybės narės gali tik informavimo tikslais pateikti duomenis apie energijos tikslais naudojamos medienos, importuotos iš Sąjungai nepriklausančių šalių, dalį ir apie tokios medienos kilmės šalis.

5. Importuojamų iš nukirsto medžio pagamintų produktų, neatsižvelgiant į jų kilmę, importuojanti valstybė narė į apskaitą neįtraukia. Todėl valstybės narės savo apskaitoje nurodo tik tą iš

produktų, pagamintų iš nukirsto medžio, išmestą ir absorbuotą ŠESD kiekį, kuris išmestas ir absorbuotas iš produktų, pagamintų iš nukirsto medžio, išgabentų iš jų apskaitoje pagal 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis nurodytų žemės plotų.

6. Komisijai pagal 12 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų patikslinta III priede nurodyta informacija, siekiant atspindėti JTBBKKK arba Kioto protokolo, arba jais grindžiamų ar juos pakeisiančių susitarimų institucijų priimtų aktų pakeitimus.

8 straipsnis

Pasėlių kultivavimui, ganyklų kultivavimui, augalijos atkūrimui, šlapžemių drenažui ir drėgnumo atkūrimui taikomos apskaitos taisyklės

1. Su pasėlių kultivavimu ir ganyklų kultivavimu susijusioje apskaitoje kiekviena valstybė narė nurodo vykdamą tą veiklą išmetamą ir absorbuojamą ŠESD kiekį, kuris apskaičiuojamas kaip per kiekvieną I priede nustatytą ataskaitinį laikotarpį išmestamas ir absorbuojamas ŠESD kiekis, atėmus vertę, gautą to ataskaitinio laikotarpio metų skaičių padauginus iš toje valstybėje narėje vykdamą tą veiklą baziniais metais, kaip nurodyta VI priede, išmesto ir absorbuoto ŠESD kiekio.

2. Jei valstybė narė nusprendžia parengti ir vesti augalijos atkūrimo ir (arba) šlapžemių drenažo ir drėgnumo atkūrimo apskaitą, ji taiko 1 dalyje nustatytą apskaičiavimo metodą.

9 straipsnis

Natūraliems trikdžiams taikomos apskaitos taisyklės

1. Jei tenkinamos šio straipsnio 2 ir 5 dalyse nustatytos sąlygos, valstybės narės, atlikdamos apskaičiavimus, susijusius su joms pagal 3 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktus taikomais apskaitos vedimo įpareigojimais, į juos gali neįtraukti neantropogeninės kilmės dėl natūralių trikdžių iš atskirų šaltinių išmesto ŠESD kiekio.

2. Jeigu valstybės narės taiko šio straipsnio 1 dalį, jos pagal VII priede nurodytą metodiką kiekvienos 3 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose nurodytos veiklos rūšies atveju apskaičiuoja foninį lygį. 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytos veiklos rūšies atveju foninis lygis turi būti vienodas. Kaip alternatyvą valstybės narės gali taikyti skaidrią ir palyginamą konkrečiai šaliai pritaikytą metodiką naudodamos nuoseklias ir iš karto išsamias laikotarpio duomenų eilutes, įskaitant 1990–2009 m. laikotarpio duomenų eilutes.

3. Į savo LULUCF apskaitą valstybės narės gali kasmet arba atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigoje neįtraukti iš atskirų šaltinių išmetamo neantropogeninės kilmės ŠESD kiekio, viršijančio foninį lygį, apskaičiuotą pagal 2 dalį, kai:

- a) išmestas ŠESD kiekis tam tikrais ataskaitinio laikotarpio metais viršija foninį lygį pridėjus paklaidą. Jeigu foninis lygis apskaičiuojamas pagal VII priede nurodytą metodą, ta paklaida yra lygi apskaičiuojant foninį lygį naudotos laiko eilutės standartiniam nuokrypiui, padaugintam iš dviejų. Jeigu foninis lygis apskaičiuojamas naudojant konkrečiai

šaliai pritaikytą metodiką, valstybės narės aprašo, koku būdu buvo nustatyta paklaida tais atvejais, kai tokia paklaida reikalinga. Naudojant bet kurią metodiką siekiama išvengti tikimybės, kad ataskaitiniu laikotarpiu susidarys grynųjų kreditų;

- b) valstybės narės laikosi 5 dalyje nustatytų informavimo reikalavimų ir apie juos praneša.

4. Kiekviena valstybė narė, kuri neįtraukia neantropogeninės kilmės tam tikrais ataskaitinio laikotarpio metais iš atskirų šaltinių dėl natūralių trikdžių išmesto ŠESD kiekio:

- a) likusios ataskaitinio laikotarpio dalies metu neįtraukia į apskaitą žemės plotuose, kuriuose buvo natūralių trikdžių ir kuriuose buvo išmestas 3 dalyje nurodytas ŠESD kiekis, viso vėliau absorbuoto ŠESD kiekio;
- b) įtraukia išmestą ŠESD kiekį, susidariusį dėl miško kirtimo ir sanitarinių kirtimų darbų, vykdytų tuose žemės plotuose po natūralių trikdžių;

- c) įtraukia išmestą ŠESD kiekį, susidariusį dėl reikalaujamo deginimo, vykdyto tuose žemės plotuose tais atitinkamais ataskaitinio laikotarpio metais;

- d) įtraukia išmestą ŠESD kiekį, susidariusį žemės plotuose, kuriuose po natūralių trikdžių vyko miškų lydimas.

5. Neantropogeninės kilmės dėl natūralių trikdžių iš atskirų šaltinių išmesto ŠESD kiekio valstybės narės gali neįtraukti tik tuo atveju, jei jos pateikia skaidrią informaciją, kuria įrodoma:

- a) kad yra nustatyti visi žemės plotai, kuriuose tais ataskaitiniais metais buvo natūralių trikdžių, įskaitant jų geografinę vietą, natūralių trikdžių metus ir rūšis;
- b) kad žemės plotuose, kuriuose buvo natūralių trikdžių ir kuriuose išmestas ŠESD kiekis nebuvo įtrauktas į apskaitą, likusios atitinkamo ataskaitinio laikotarpio dalies metu nevyko miškų lydimas;
- c) kokie patikrinami metodai ir kriterijai bus naudojami nustatant, ar tuose žemės plotuose vyko miškų lydimas vėlesniais ataskaitinio laikotarpio metais;
- d) jei praktiškai įmanoma, kokių priemonių valstybė narė ėmėsi tų natūralių trikdžių poveikiui valdyti ar kontroliuoti;
- e) jei įmanoma, kokių priemonių valstybė narė ėmėsi nuo tų natūralių trikdžių nukentėjusiems žemės plotams atkurti.

6. Komisijai pagal 12 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šio straipsnio 5 dalyje nurodyti informavimo reikalavimai būtų patikslinami atsižvelgiant į JTBBKK ar Kioto protokolo institucijų priimtų aktų pakeitimus.

10 straipsnis

Informacija apie LULUCF veiksmus

1. Ne vėliau kaip per 18 mėnesių po kiekvieno I priede nustatyto ataskaitinio laikotarpio pradžios valstybės narės parengia ir Komisijai atskiru dokumentu arba kaip aiškiai identifikuojamą Reglamento (ES) Nr. 525/2013 4 straipsnyje nurodytų jų nacionalinių anglies dioksido kiekio mažinimo grindžiamų vystymosi strategijų ar kitų su LULUCF susijusių nacionalinių strategijų ar planų dalį perduoda informaciją apie savo dabartinius ir būsimus LULUCF veiksmus, kuriais siekiama apriboti arba sumažinti vykdant šio sprendimo 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytą veiklą išmetamą ŠESD kiekį ir išlaikyti nepakitusį arba padidinti ją vykdant šalinamą ŠESD kiekį. Valstybės narės užtikrina, kad būtų konsultuojamasi su plačiu suinteresuotųjų subjektų ratu. Jeigu valstybė narė tokią informaciją pateikia kaip anglies dioksido kiekio mažinimo grindžiamų vystymosi strategijų pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013 dalį, taikomas atitinkamas tame reglamente nurodytas tvarkaraštis.

Informacija apie LULUCF veiksmus apima visą atitinkamą I priede nurodytą ataskaitinį laikotarpį.

2. Valstybės narės į informaciją apie LULUCF veiksmus įtraukia bent šią toliau nurodytą informaciją, susijusią su kiekvienos rūšies 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodyta veikla:

- a) ankstesnių ŠESD išmetimo ir absorbavimo tendencijų aprašymą, įskaitant, kai įmanoma, istorines tendencijas tokiu mastu, kuriuo jas galima pagrįstai atkurti;
- b) ataskaitiniu laikotarpiu numatomą išmesti ir absorbuoti ŠESD kiekį;
- c) gebėjimo riboti ar mažinti išmetamą ir išlaikyti nepakitusį ar didinti absorbuojamą ŠESD kiekį analizę;
- d) tinkamiausių nacionalines aplinkybes atspindinčių priemonių, kurias valstybė narė planuoja arba kurios turi būti įgyvendintos siekiant išnaudoti klimato kaitos švelninimo potencialą, jei jis buvo nustatytas atlikus c punkte nurodytą analizę, sąrašą, įskaitant, atitinkamais atvejais, IV priede nurodytas orientacines priemones, tačiau neapsiribojant jomis;
- e) esamą ir planuojamą politiką d punkte nurodytoms priemonėms įgyvendinti, įskaitant tų priemonių numatomo poveikio išmetamam ir absorbuojamam ŠESD kiekiui kiekybinį arba kokybinį aprašymą, atsižvelgiant į kitą su LULUCF sektoriumi susijusią politiką ir priemones;

f) orientacinius d punkte nurodytų priemonių priėmimo ir įgyvendinimo tvarkaraščius.

3. Komisija gali teikti gaires ir techninę pagalbą valstybėms narėms, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis informacija.

Komisija gali, konsultuodamasi su valstybėmis narėmis, apibendrinti iš visų valstybių narių informacijos apie LULUCF veiksmus padarytas išvadas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos valstybėms narėms keistis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais.

4. Iki kiekvieno ataskaitinio laikotarpio vidurio ir kiekvieno I priede nustatyto ataskaitinio laikotarpio pabaigos valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje aprašo savo LULUCF veiksmų įgyvendinimo pažangą.

Komisija gali paskelbti suvestinę ataskaitą, grindžiamą pirmoje pastraipoje nurodytomis ataskaitomis.

Valstybės narės pateikia visuomenei informaciją apie savo LULUCF veiksmus ir pirmoje pastraipoje nurodytas ataskaitas per tris mėnesius nuo jų pateikimo Komisijai dienos.

11 straipsnis

Peržiūra

Komisija atlieka šiame sprendime nustatytų apskaitos taisyklių peržiūrą laikydamasi JTBKKK ar Kioto protokolo institucijų priimtų atitinkamų sprendimų arba kitos Sąjungos teisės arba, jei tokių sprendimų nėra, ne vėliau kaip 2017 m. birželio 30 d., ir atitinkamai atvejais pateikia pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai.

12 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti 2 straipsnio 2 dalyje, 2 straipsnio 3 dalyje, 4 straipsnio 8 dalyje, 6 straipsnio 9 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 6 dalyje nurodytus deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami aštuonerių metų laikotarpiui nuo 8 m. liepos 2013 d.. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki aštuonerių

metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 2 straipsnio 2 dalyje, 2 straipsnio 3 dalyje, 4 straipsnio 8 dalyje, 6 straipsnio 9 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 9 straipsnio 6 dalyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 2 straipsnio 2 dalį, 2 straipsnio 3 dalį, 4 straipsnio 8 dalį, 6 straipsnio 9 dalį, 7 straipsnio 6 dalį ir 9 straipsnio 6 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareikš prieštara-
vimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštara-
vimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

14 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2013 m. gegužės 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkė

L. CREIGHTON

*I PRIEDAS***3 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTI ATASKAITINIAI LAIKOTARPIAI**

Ataskaitinis laikotarpis	Metai
Pirmas ataskaitinis laikotarpis	Nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

II PRIEDAS

6 STRAIPSNYJE NURODYTI VALSTYBIŲ NARIŲ ORIENTACINIAI LYGIAI

Valstybė narė	Gg anglies dioksido (CO ₂) ekvivalentų per metus
Belgija	– 2 499
Bulgarija	– 7 950
Čekija	– 4 686
Danija	409
Vokietija	– 22 418
Estija	– 2 741
Airija	– 142
Graikija	– 1 830
Ispanija	– 23 100
Prancūzija	– 67 410
Italija	– 22 166
Kipras	– 157
Latvija	– 16 302
Lietuva	– 4 552
Liuksemburgas	– 418
Vengrija	– 1 000
Malta	– 49
Nyderlandai	– 1 425
Austrija	– 6 516
Lenkija	– 27 133
Portugalija	– 6 830
Rumunija	– 15 793
Slovėnija	3 171
Slovakija	– 1 084
Suomija	– 20 466
Švedija	– 41 336
Jungtinė Karalystė	– 8 268

III PRIEDAS

7 STRAIPSNYJE NURODYTA PIRMOJO LAIPSNIO IRIMO FUNKCIJA IR NUMATYTOSIOS PUSĖJIMO VERTĖS

Pirmojo laipsnio irimo funkcija nuo $i = 1900$ iki šių metų:

$$A) C(i + 1) = e^{-k} \cdot C(i) + \left[\left(\frac{1 - e^{-k}}{k} \right) \right] \cdot Inflow(i)$$

$$\text{su } C(1900) = 0,0$$

$$B) \Delta C(i) = C(i + 1) - C(i)$$

kur:

i = metai

$C(i)$ = iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklyje i metų pradžioje esančios anglies sankaupos, Gg C

k = pirmojo laipsnio irimo konstanta, išreikšta vienetais metai⁻¹ $k = \ln(2)/HL$, kur HL – tai iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklio pusėjimas, išreikštas metais

$Inflow(i)$ = iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklio pasipildymas per metus i , Gg C metai⁻¹

$\Delta C(i)$ = iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklyje per metus i įvykęs anglies sankaupų pokytis, Gg C metai⁻¹

Numatytosios pusėjimo vertės (HL):

2 metai popieriui,

25 metai medžio skydams,

35 metai pjautinei medienai.

IV PRIEDAS

ORIENTACINĖS PRIEMONĖS, KURIOS GALI BŪTI ĮTRAUKTOS Į INFORMACIJĄ APIE LULUCF VEIKSMUS, PATEIKTĄ PAGAL 10 STRAIPSNIO 2 DALIES d PUNKTĄ

- a) Su pasėlių kultivavimu susijusios priemonės, pavyzdžiui:
- ūkininkavimo metodų tobulinimas parenkant geresnes pasėlių rūšis,
 - platesnis sėjomainos taikymas ir vengimas žemę palikti pūdymui arba mažesnis šios praktikos taikymas,
 - maistinių medžiagų valdymo, žemės dirbimo ir (arba) likučių tvarkymo ir vandentvarkos gerinimas,
 - žemės ūkio ir miškininkystės veiklos ir galimybių keisti žemės paviršių ir (arba) naudojimą skatinimas.
- b) Su ganyklų kultivavimu ir gerinimu susijusios priemonės, pavyzdžiui:
- siekimas, kad pievos nebūtų paverstos pasėlių plotais, ir vietos augalijos atkūrimas pasėliams naudotuose plotuose,
 - ganyklų kultivavimo gerinimas keičiant ganiavos intensyvumą ir laiką,
 - našumo didinimas,
 - maistinių medžiagų valdymo gerinimas,
 - gaisrų valdymo gerinimas,
 - tinkamesnių rūšių augalų, visų pirma giliašaknių augalų, introdukcija.
- c) Žemės ūkio paskirties organinių dirvožemių, visų pirma durpynų, valdymui gerinti skirtos priemonės, pavyzdžiui:
- tvaraus durpynų kultivavimo skatinimas,
 - pritaikytų žemės ūkio metodų, kuriais, pavyzdžiui, siekiama kuo mažiau ardyti dirvožemį ar kuo mažiau taikyti ekstensyviojo ūkininkavimo metodus, naudojimo skatinimas.
- d) Priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią šlapžemių drenažui ir skatinti šlapžemių drėgnumo atkūrimą.
- e) Su esamomis ar iš dalies drenuotomis pelkėmis susijusios priemonės, pavyzdžiui:
- tolesnio drenažo prevencija,
 - pelkių drėgnumo atkūrimo ir pačių pelkių atkūrimo skatinimas,
 - aukštapelkių gaisrų prevencija.
- f) Nualintų žemių atkūrimas.
- g) Su miškininkystės veikla susijusios priemonės, pavyzdžiui:
- miško įveisimas ir miško atkūrimas,
 - esamuose miškuose kaupiamos anglies išlaikymas,
 - esamų miškų produktyvumo didinimas,
 - iš nukirsto medžio pagamintų produktų kaupiklio didinimas,
 - miškotvarkos gerinimas, be kita ko, siekiant optimalios augalų rūšinės sudėties, prižiūrint ir retinant miškus ir saugant dirvožemį.
- h) Miškų lydymo prevencija.
- i) Apsaugos nuo natūralių trikdžių, pavyzdžiui, gaisrų, kenkėjų ir audrų, stiprinimas.
- j) Priemonės, kuriomis siekiama intensyviai ŠESD išmetančias energijos žaliavas ir medžiagas pakeisti iš nukirsto medžio pagamintais produktais.
-

V PRIEDAS

VALSTYBIŲ NARIŲ NURODYTOS PLOTO DYDŽIO, MEDŽIŲ LAJOS DANGOS IR MEDŽIŲ AUKŠČIO
MINIMALIOS VERTĖS MIŠKUI APIBRĖŽTI

Valstybė narė	Plotas (ha)	Medžių lajos dangą (%)	Medžių aukštis (m)
Belgija	0,5	20	5
Bulgarija	0,1	10	5
Čekija	0,05	30	2
Danija	0,5	10	5
Vokietija	0,1	10	5
Estija	0,5	30	2
Airija	0,1	20	5
Graikija	0,3	25	2
Ispanija	1,0	20	3
Prancūzija	0,5	10	5
Italija	0,5	10	5
Kipras			
Latvija	0,1	20	5
Lietuva	0,1	30	5
Liuksemburgas	0,5	10	5
Vengrija	0,5	30	5
Malta			
Nyderlandai	0,5	20	5
Austrija	0,05	30	2
Lenkija	0,1	10	2
Portugalija	1,0	10	5
Rumunija	0,25	10	5
Slovėnija	0,25	30	2
Slovakija	0,3	20	5
Suomija	0,5	10	5
Švedija	0,5	10	5
Jungtinė Karalystė	0,1	20	2

VI PRIEDAS

BAZINIAI METAI ARBA LAIKOTARPIS

Valstybė narė	Baziniai metai
Belgija	1990
Bulgarija	1988
Čekija	1990
Danija	1990
Vokietija	1990
Estija	1990
Airija	1990
Graikija	1990
Ispanija	1990
Prancūzija	1990
Italija	1990
Kipras	
Latvija	1990
Lietuva	1990
Liuksemburgas	1990
Vengrija	1985–1987
Malta	
Nyderlandai	1990
Austrija	1990
Lenkija	1988
Portugalija	1990
Rumunija	1989
Slovėnija	1986
Slovakija	1990
Suomija	1990
Švedija	1990
Jungtinė Karalystė	1990

VII PRIEDAS

NATŪRALIŲ TRIKDŽIŲ FONINIO LYGIO APSKAIČIAVIMAS

1. Foniniam lygiui apskaičiuoti valstybės narės pateikia informaciją apie ankstesnius dėl natūralių trikdžių išmestų ŠESD kiekius. Tai darydamos valstybės narės:
 - a) pateikia informaciją apie į apskaitą įtrauktą (-as) natūralių trikdžių rūšį (-is);
 - b) nurodo su tų rūšių natūraliais trikdžiais susijusius bendrus metinius įvertintus kiekius 1990–2009 m. laikotarpiu, išskaidydamos juos pagal 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklos rūšis;
 - c) įrodo, kad laiko eilučių nuoseklumas yra užtikrinamas pagal visus atitinkamus parametrus, įskaitant minimalų plotą, išmetamo ŠESD kiekio įvertinimo metodikas, įtrauktus kaupiklius ir dujas.
 2. 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiklos rūšių, kurių atveju valstybė narė ketina taikyti nuostatas dėl natūralių trikdžių, foninis lygis apskaičiuojamas kaip 1990–2009 m. (išskyrus visus metus, kai buvo užregistruotas nenormalus išmestas ŠESD kiekis, t. y. atmetus visas statistines išskirtis) laiko eilutės vidurkis. Statistinės išskirtys nustatomos taikant kartotinį procesą, kuris apibūdinamas taip:
 - a) apskaičiuojamas visos 1990–2009 m. laiko eilutės aritmetinis vidurkis ir standartinis nuokrypis;
 - b) iš laiko eilutės pašalinami visi metai, kuriais metinis išmestas ŠESD kiekis nuo vidurkio skiriasi daugiau nei standartinio nuokrypio, padauginto iš dviejų, verte;
 - c) vėl apskaičiuojamas 1990–2009 m. laiko eilutės, išskyrus pagal b punktą pašalintus metus, aritmetinis vidurkis ir standartinis nuokrypis;
 - d) b ir c punktai kartojami, kol nebenustatoma jokių išskirčių.
-

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

EUROPOS VADOVŲ TARYBOS SPRENDIMAS

2013 m. gegužės 22 d.

dėl Europos Komisijos narių skaičiaus

(2013/272/ES)

EUROPOS VADOVŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 17 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) 2008 m. gruodžio 11–12 d. ir 2009 m. birželio 18–19 d. posėdžiuose Europos Vadovų Taryba atkreipė dėmesį į Airijos žmonių susirūpinimą dėl Lisabonos sutarties ir todėl susitarė, kad jei įsigalios Lisabonos sutartis, laikantis būtinų teisinių procedūrų bus priimtas sprendimas, kad Komisiją ir toliau sudarys po vieną kiekvienos valstybės narės pilietį;
- (2) sprendimas dėl Komisijos narių skaičiaus turėtų būti priimtas laiku, prieš paskiriant Komisiją, kuri turi pradėti eiti pareigas 2014 m. lapkričio 1 d.;
- (3) šio sprendimo poveikį reikėtų nuolat peržiūrėti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisiją sudaro tiek narių, įskaitant jos pirmininką ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, kiek yra valstybių narių.

2 straipsnis

Atsižvelgdama į šio sprendimo poveikį Komisijos veiklai, Europos Vadovų Taryba jį peržiūri likus pakankamai laiko iki ankstesnės iš šių datų: pirmosios Komisijos paskyrimo po trisdešimtosios valstybės narės įstoјimo į ES arba Komisijos, pakeičiančios ją, kuri turi pradėti eiti pareigas 2014 m. lapkričio 1 d., paskyrimo.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2014 m. lapkričio 1 d.

Priimta Briuselyje 2013 m. gegužės 22 d.

Europos Vadovų Tarybos vardu

Pirmininkas

H. VAN ROMPUY

2013 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 300 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 420 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	910 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT